

COMPENDIUM CHRONOLOGICUM CANONIAE ROHRENSIS

A primo Foundationis A^o. 1133.
usque ad An. 1682. perductū
Complectens

*Acta & Gesta Abbatum .39: nec non
Privilegia Ss. Pontificū, aliorumq; Principū
Litteras Confirmat. &c. ac alia quædā memorabilia.*

His ab A^o. 1715. usque ad An. 1759.

Accedunt & continuantur

*Facta & Gesta reliquorū trium Prælatorum,
una cum aliis rebus memoratu dignis*

Notandum

*Copias Bullarum Sumorum Pontificum: ac Litteras
Confirmationum, Donationumq; Imperatorum, Episco-
porum, atque aliorum Principum infra ad finem huius
Compendij ex Originalibus Descriptas, suo pleno tenore
dabimus. Ibi proin et non alibi querenda sunt
nempe in Appendice fol. 177.*

Animadversio.

Quemcunque, qui Chronographica hoc Lectorus est,
in Domino admono, ut sequentia pauca verba atten-
tius consideret. Fuerunt aliqui: admodum pauci tamē;
Abbates, qui non, quae Iesu Chrī: sed sua sunt, querebant
nec attendebant ad Magistros rectius, quidquid à dis-
cipulis delinquitur; aut quod Dominus per Prophetam
minatur: Sanguinem in peccato morientium De manu
Pastorum requirendum esse. Sed et contra recogitet,
alios et quidem plerosque viros eximios huius Loco beate
ac Religiosissime profuisse. Ceteras autem rationes
propter quas ordo et disciplina in Canonica nostra
sapius perturbata fuit, infra in Conclusionem huius
Historiae latius referentur. fol. 103.

Babo Engl. am in der Abm. King 1832 8. 12. 1a
am in der Abm. King 1832 8. 12. 1a

433. Gew. des oxyd. Isolat, Bruns mit Nomen

1135. Es sei je Geijer's Samen gesucht, der die
Bäume in Chappa an Wasser mangelt. Es
müssen, da Leben es hier aufzuteilhaft.

1140 an S. Dionisij tag nach der Geburt J. J. 1700
 von Adalbertus, nachher für den ersten
 Bischof in die 15. J. in Glogauer Bischof.
 Leben in dem ersten Bischofsorden
 der Regulierten, Chorherren in Rheinfelden
 Bischof, Bischof der alten und neuen Bischof,
 in der Glogauer.

152 Diese in der That Übergangsform zu
persönliche Bewußtsein, also der Übergang auf
die That in der Welt immer gegeben.

261. Were in grape country & before 14th

297 Der Herzog Khatyngsk au Kseni am Fürst
in Wjzen der Czaren Hofe sich anhalten
Loren Prokator Hilbrand ein Privilegium
auf jenes geistl. Rathsch. der man Jüdelich und treu
zu Wjzen mit jeh. beleden dinst ganz Wjzen
all. soll, manth. am anstehes jüden dinst.

Præfatio.

Tria potissimum sunt, quae me ad conscribendum hoc Compendium Chronologicum moverunt. Primum illud est omnium hominum ore identidem, & ferme quotidie usurpatum Adagium: Tempora mutantur, et nos mutamur in illis. abeunt nimirum, et non amplius redeunt. abeunt non sola, sed cunctos mortales pariter, eorumque praeclara facinora et acta secum rapiunt, ac perpetuo involvunt oblivionis silentio. Mores quoque mutant, et consuetudines abolunt, ac abolitis jura recentiora inducunt. Et hinc pro diversis temporibus diversa quoque saepe est ratio gubernandi alios. Merito igitur illos, qui conscribendis antiquorum temporum actis suam impenderunt vigilantiam, et fideli calamo posteritati transmiserunt, laudamus. Ex quibus Dositheum discimus, facta praeterita aut regulam agendorum, aut saltem cautelam vitandorum esse.

Secundum, quod huic labori animum adjuvare com-
movit, est, quia Antiquorum nostrorum gesta, licet
paucia Georgius Vilsor, et post eum Antonius
Bonzano s: uterque huius loci Canonici Regulares:
descripserunt. Quoniam ultimum, licet hinc inde
unum alterumve errorem, quem ex aliis authenticis
Manuscriptis correxi, insperserit, omnino laudarem,
nisi Chronica sua seu Annales in Tomis tribz s: quos
tres partes vocat: adeo inter se misuisset, ut lectori
taedium in investigandis actis, quae huc pertinent;
et nauseam in aliis ferè innumeris rebus confuse con-
gestis, quae huius loci minimè sunt, creasse merito
dicatur. Quod autem acta Abbatum nostrorum
omni ex parte plena non sint, non Bonzano s: quia
plura authentica Instrumenta defuerunt: sed Majore
nostrorum incuria, qui ea neglexerunt, adscribendum
puto. Quae Chronica igitur annuente, & moderno

Tempore Presidente Reverendissimo D.D. Patritio
L. B. de Guggenmos Presule nostro emendare, et
latino idiomate in meliorem ordinem redigere, ac
optima quaeque, quae huius fori, et Chroniciis digna
sunt, excerpere, novisque authenticis scriptis /: quae
singula suis ubique locis in decursu huius Compendii
infra citabo /: augere statuo.

Denique negotio huic manum submittere compulsi,
quod viderim, alios D.D. ConCanonios meos /: utpote
aliis distractos laboribus /: huic sese operi aut non
posse, aut non velle impendere. Hinc opellam hanc
qualemunque ego, quem morbus biennalis graviter
afflixit, ac ad alia munia inidoneum, et ineptum
pene reddidit, ne otiosus sim, ac aliquo saltem modo
Canonis servare possim, libenter in me suscipio.

Benevole Lector! si errores quosdam, aut
stylum minus cultum aut imperitum notaveris,
benigne excusa scriptorem, tenuitatem suam libere
latentem, atque cogita, Criticis plurima non recte
scripta videri.

Interroga Generationē pristinam,
& diligenter investiga Patrum memo-
riam: et Ipsi docebunt te, et loquentur
tibi, & de corde suo proferent Elogia.
Job. 8.

3. 3.
Compendium Chronologicum
Ex parte Prima Annaliū Traductum
Comprehendens Acta Abbatum 13.

Fundatio Canoniae
Rohrensis.

Canonica Rohrensis fundata est Anno 1133.
ab Adalberto /: antea Alberto /: dicto de Por:
Abnepote Babonis Comitis de Scheyrn, & Bronepote
Babonis primi Comitis de Abensperg. Non verò
ut Aventinus, et ex eo Hunnius volunt, à praedicto
Adalberto, & ejus Parentibus Magno & Imogarde
simul. Cui opinioni ipsa Littera Fundationis
contrariantur, quae de Magno & Imogarde nihil
meminerunt. Merito igitur erectionem Collegii
nostri soli Adalberto in auctis referimus.

Quia de Babone primo Comite in Abensperg, cuius
fundator noster /: ut ante dictum est /: Bronepos fuit,
mentio facta est, equum esse videtur, ut huius loci de
primo Comite, ac propria Babonica, ad notitiam
Lectoris pauca ex Aventino et Hunnio tradamus.
Fuit igitur Ille Supremus in aula S. Cunegundis
Imperatricis Magister. Filios 32. et filias octo
ex duabus uxoribus suscepisse fertur. S. Henricus
Imperator aliquando Aquisgranum Proceres ad ve-
nationem invitavit, ea tamen lege, ut non nisi cum
uno famulo singuli comparerent, ne alias nimis
à copioso famulatio in urbe strepitus oriretur.
Adfuit Babo 64. virorum stipatus manipulo, quae
ubi conspexit Caesar, non nihil succensuit Comiti, quod
in datam legem peccasset. At Babo: minimè, inquit,
Caesar! mandatum tuum praeterij. Filios meos vides

Triginta duos, quorum singuli singulos adducebant famulos: illos omnes suis obsequiis mancipatum venio.
 Attonitus rei novitate Cesar Balrem cum filiis perbenigne habuit, prospectumque se omnibus recepit.
 Regnavit S. Henricus annos 23. ad a. 1024.
 Ab hoc Babone maxima pars prima Nobilitatis in Bavaria, Franconia, & Carinthia suam originem traxit. Mortuus est S. Martyr A. 1020. et ad S. Emeramum Ratisbonae sepultus. Ultimus Babonis Propaginis furculus fuit Nicolaus, 10. Februarij Anno 1485. i. ut suo loco infra fol. 49 dicemus: Frisinga lancea à tergo transfixus. Et huius familia Babonica finem dedit, Domui Bavariae pradia et arces relinquens. Sepultus in ecclesiis Carmelitanis in Abensperg.

Litt. Confirm. vide
 Append. 132.

Foundationem Adalberti suscepit Rev. mag. Henricus Episcopus Ratisbonensis, Anno, ut supra 1133. qui et adstante Clero eundem Regulari habitu sub Regula S. Augustini induit, ac Brunonem primum Abbatem instituit. Eodem Anno idem Episcopus 10. Octobr. Ecclesiam Rotherensem consecravit in honorem B. V. Mariae sub titulo Nativitatis.

Adalbertus igitur non solum omnia sua bona Brunoni primo Abbati, sed etiam seipsum tradidit: utpote qui defuncta jam priori Anno Adelheide Comitissa de Wolfertshausen Coniuge sua i. ex qua prolem non susceperat: statim communem vitam aggressus ac Laicum professus est. Cuius exempla secuti multi alij Nobiles sacra militia nomen dederunt. Quorum aliqui i. de quibus infra nominatim: vivente adhuc Adalberto togam nostram et professionem assumpserunt.

Adalbertus Fundator igitur pauper Christi, cuius amore omnia temporalia bona reliquit, aeterna praemia recepturus, ad Superos abiit 9. Octobr. Anno. 1149. post morbum per novem hebdomades

patienter toleratum, omnibus morientium Sacramentis à tunc existente Decano in Crona Fratru rite provisorius. Vivit et in vita, et in morte insignia Pietatis exempla, ac magnam post se veri Religiosi reliquit opinionem. Ab initio Advocatum, seu Tutorem Monasterij habere noluit: sed post insolentias et preidas non tantum ab Exteris, sed etiam à Domesticis famulis tentatas, tandem licet aere et flentibus oculis admisit.

Pradia et bona, quae Fundator Monasterio tradidit, nominatim reperies. *Parte I. tractu fol. 9. vide Append. 131.*

Quatuor Evangelia insuper in pergamento, quae hodie in Bibliotheca nostra exstant, propria manu eleganter descripsisse fertur.

Eodem Venerabili Fundatori Lapidem Epulchralem ex marmore rubei coloris erexit Joannes Hollnsteiner huius Nominis Tertius Abbas circa annum 1620. Fundatorem nostrum in habitu Canonico ad vivum representantem, cum hac Inscriptione:

*hic sepultus est Liber & Nobilis
 Vir Adalbertus Fundator de Ros*

*qui fundavit istud Mon. Ros A. D. MCXIII
 XIII. aditioe i. ut Regles Canonici Ord. S. Aug. ibi ordinaverunt, & ipse Adalbertus pauper X. Cœm vita ibidem aggressus*

Bruno Abbas primus

rexit ab anno 1133. usque ad an. 1138.

Vir doctus, prudens, et verè Religiosus ab eodem Henrico Episcopo A. 1133. Abbas ordinatur. Benevole Lector! non ignoras, omne initium grave esse, et illum, qui magno cellitu. Dinis fabricam molitur, prius de fundamentis cogitare. Ex quibus facili colliges, quanta in jaciendis Disciplinæ Regularis fundamentis, quanta in aliis rebus in ordinem redigendis constantia

Brunonis nostri, quantaque virtus fuerit; omnia enim in extremo vite eius exitu bene in ordine fuerunt. In hoc solum Venerabilis Vir infelix erat, quod huius mundi non diutius Viator existeret; mortuus est enim post quintum Regiminis sui annum cum magna et constanti laude 18. Septemb. 1138.

vide Litt. in Append.
135.

Henricus Canonius Salisbonensis, cum possessiones Fundatoris sustentationi Religiosorum minus sufficere cognovisset, multa bona tam in Civitate Salisbonensi, quam extra illam Monasterio donavit. Et ipse Bruno alia non paucia ex pecuniis, quas prefati Nobiles, Fundatoris exemplo commoti Monasterio tradiderunt, comparavit.

Bull. Innocentij II.
Eugenij, et aliorum
Pontificum vide
Append. 129.

Sub hoc Praefule Canonica Rohrensis ab Innocentio II. Romano Pontifice in protectionem suscipitur ad 1136. Huius Pontificis Bulla, aliaque Litterarum Capio, quibus bona temporalia, et jura Monasterij a Diversis Summis Pontificibus, Imperatoribus, aliisque Principibus; quae omnia recensere nimis longum foret; confirmata sunt, dispersim in Annalibus reperiuntur. praecipue tamen vide parte 1. Annal. fol. 7. et 8. et sequent.

Anno 1135. Vivum Laberberganum penitus exsiccatum, et Rohra etiam, ubi plurimi fontes seaturiant, et aquarum sedes esse dicitur, magnam aquarum penuriam fuisse Annales nostri tradunt: quod nullis retro saeculis factum scitur.

Eberhardus Abbas Secundus

L. B. de Allenbach Dicitur
Exiit ab Anno 1138. usque ad Annum 1159.

Eberhardus huius loci professor fuit, quem tamen Huidius in Metropoli Salisburgensi Bernardum vocat. ubi notat, Authorem hunc, tum circa seriem, tum circa nomina Propositorum Nostrorum sapientius falli. Abbati huic nihil aequi cordi fuit, quam ingens observantis Regularis amor, et impugnationum

Temporalium administratio; in primis vero virtutis laude exceduit: propterea aliquot ante mortem diebus visionem Angelicam habuisse scribitur, vocemque audivisse: Dispone domui tuae, quia morieris. vide part. 1. Annal. fol. 57. Denique, postquam multa bona pariter Monasterio comparavit, lenta febris consumptus, proclaro pietatis encomio diem ultimum claudit Anno. 1159.

Pregnante hoc Praefule primus Domesticonum famulorum, aliorumque extraneorum in unum conspirantibus insultus, et rapinis tentato sunt. quae ansam praeberent: vel verius coegerunt: petendi ab Episcopo Salisbonensi Tutorem, qui fuit Gebhardus Comes de Allenbach. Inter alia, quae in Litteris Episcopalis continentur, sequentes sunt conditiones, quas ex illis descriptas tradimus: Annis singulis circa festum S. Michaelis plaudum in Cella, ubi Propositus voluerit, cum familia Ecclesiae Tutor: habere, et si quid de compositionibus injuriarum auferat, huius rei tertia pars se contingat, et duo fideliter Ecclesiae referantur. In die vero plaudum de collecta familia claustralis modius Tribus, et porcus ad estimationem quadraginta numerorum, et quinque anseres, ac decem gallinae: nec non urna una Medonis: vulgo Massi, et una vini, et duo Cerevisiae: ac de horreo bis sexaginta manipuli avenae, et decem librae argenti tibi ministrentur. ita tamen, ut libera sis facultas Proposito, si ab officiis tuis declinaveris, te amovendi, et alium, quem volueris, substituendi.

Litter. de primo Advocato in Append. 136.

vide Litteras integras Ep. part. 1. Annal. fol. 37. et 38.

Hisce temporibus primis in Monasterio fuerunt Canonici professi sequentes:

Eberhardus, Abbas.

Adalbertus, Decanus.

Godefridus, Capellanus.

Wolferus, Custos.

Walricus de Lobbing

Arnolphus, Comes de Allenbach.

Bertholdus de Harde, Cellarius

Rupertus de Chambe.

Godefridus de Harde.

Bertholdus de Canza. } Diaconi.

Ulricus de Allenbach.

Eberwin, Comes de Rottenburg, Subdiaconus.

Comes de Roning, Laius.

Adalbertus Fundator, Laius.

Summa Professorum 14.

Notandum.

Hic Lectorem paucis monitum velim, me in hoc Compendio unius, alteriusve Abbatis, licet nostri Instituti non, bene tamen quia nobis vicini sint, mentionem facturum esse: eo quidem fine, ut, quia nos ad illorum contubernia, et ipsos ad nostra: recreationis, vel negotij, vel cuiusunque rei causa, venire saepius contingit, nostrates notionem de eandem fundatione, Origine, viis, similitudinibusque, ac factis: quorum ubique non paucis, et notabilia occurrunt: plenior habere possint.

De Fundatione Abbatis ad S. Andream et Magnum.

Fundatio S. Magni, seu S. Andres & Magni, alias quoque Ripensis Abbatis. ex Joanne Antonio Funggo fol. 707. qui hoc habet. Missis itaque apparitionibus, quas Bertholdus quidam de S. Magno & S. Michaelis Archangelis habuisse scribitur, quia incerta fidei sunt, certiora amplecturi Gebhardum Catibonensem Canonium, fundatorem credimus, qui ex nobilissima Stirpe Comitum de Raming oriundus Anno. 1170. quidquid iure hereditario inter duo flumina Imbrem et Danubium possederat, Ecclesia S. Magni attribuit, eamque in honorem S. Andree in figuram Crucis construxit, et ibidem Canonicos secundum Regulam S. Augustini instituit, quorum Ipse, annuente Summo Pontifice Propositum egit: ad initium nempe et per aliquod tempus.

De Fundatione Baringana.

Baringensem Proposituram fundatam, ait Humdig, fuisse a tribus fratribus uterinis, Comitibus de Raming et Rottenburg: quorum primus Conradus, secundus Henricus, tertius Gebhardus nominabatur. Primi duo Laici, Gebhardus vero Canonius metropolitani Ecclesie Catibonensis, fuisse, qui Ipse Collegium S. Magni ibidem condidisse fertur. Exstant confirmat.

hac super re Littera ab Episcopo Catibonensi Henrico concessa Anno 1143. in quibus dicitur: Tres uterinos Conradum primogenitum, nec non Henricum Laicos, et Gebhardum matris Ecclesie Canonium, cum bono voluntatis matre sua Mathilda Venerabili, virgine, Divinum cultum ampliare volentibus, et Christo in pauperibus suis ministrare cupientibus Proposituram Canoniorum Regularium secundum Regulam S. Augustini in parte prioris sui, quod Baringen dicitur, in Ecclesia Baptismali in manus ipsius Henrici, contraxisse. Quomodo autem Baringensem Collegium Anno 1616. ad Monachos Andreeenses devenerit, memoratus supra Joannes Antonius Funggo Can. Regul. in Styria in historia sua de Abbatis, Proposituris p. Tomo posteriori fol. 707. nobis sequentibus tradit: Anno 1616. pleno iure incorporatum est per Bullam a Paulo V. datam Monasterio Andreeensi in Bavaria, in illud: rebus quibus factis: jam die antea per Albertum Bavariae Ducem praelati Cenobij Abbati usufructuarii concessum esset, ut inde Monachi non nulli, qui confessionibus audiendis, et verbi Dei Concionibus habendis vacare, ac Hæreticorum etiam illius aliquando accedentibus erroneas opiniones refellere, ipsumque populum in Orthodoxa fidei rudimentis et præceptis informare ac confortare possint: ut loquitur Bulla: ad publicas Universitates, Sacrarumque Litterarum studia mittendi sustentationem habeant: eoquod alioquin redditus Monasterij Montis sancti, id est Andreeenses valde tenues et exigui fuerint. Ita D. Funggo.

De Fundatione Asceterij Benedictinorum in Biburg.

Biburgi prope Abenspergam olim Monasterium Benedictinorum fuit, nunc B. Societatis Jesu Residencia est. De cuius origine et fundatione plurimum inter Scriptores disceptatur. Sed verior opinio est, quod Chunradus et Alberto fratres una cum sorore sua B. Bertha ex antiquissimo Stenmate Hipollitainio et Biburgio, post divisa

inter se paternam hereditatem fundatores sunt.
ad cuius Cenobij erectionem ipsa B. Bertha
nuda pedes s. quamvis tenera et nobilis: onera sacra
et materiam sylva portavit. Cuius exemplum imi-
tata reliqua femina, et ipsa manus pio operi ad-
movere. Templum intra octennium demum ab-
solutum ab Episcopo Bambergensi Ottone initiatum
et a Henrico Ratisbonensi dedicatum in honorem
B. Bertha frater ab Ottone primus abbas s. qui
postea Archiepiscopus Salisburgensis fuit: profuit.
Anno 1220. funditus incendio idem Monasterium
interivit, sed patrocinio Bavariae Ducum, et Episcopi
Bambergensis ope, qui 516. Libras auri donasse
scribitur, rursus ex cineribus suis emerit, ac An-
nis 1260. et 1273. a Duce Bavariae Ludovico pri-
vilegiis magnifice donatur. Cenobium etiam Mo-
nialium s. Monachorum potius credo: ibidem stetit,
sed Anno 1270. flammis penitus corruisse Historici
memorant. Anno 1474. mortuus est abbas no-
mine Fredericus, et in eodem loco, quo 24. ante-
cessores sui sepulchrum habent, appositus.
Anno 1151. B. Bertha post multa pietatis et
misericordiae opera atque exempla, Caelo tandem
matura spiritum posuit. Cuius tumulo per oram
hoc Epitaphium est cetera inscriptum.

Anno Dni CIO. C.LI. Obiit
Sancta Bertha pia Memoria
huius Loci Fundatrix.

Ubi plures similiter Nobiles familiae sepulta
in hoc requiescunt. Postea Conradus Abbas a
quibusdam conventualibus Fidei Replena acribus
afflictus vi Bullae Hadriani IV. summi Pontificis
in sede sua confirmatur, et rebelles Regularitatis

offices pœnis Apostolicis coercentur. Quae vero deinceps
huius Monasterij fata, quare ratione ad Patres Soc.
Jesu translata, illis eam assignandam relinquo, qui
canino et filoso calamo Ecclesiasticorum facta carpere
atque corrodere solent, quorum Aventinus, utut
alias celebris scriptor, non est ultimus. Ego
autem illud Poëtarum sequor: Non liquet.
vid. Atlant. Bavariae. part. 2. fol. 155.

De Carthusia in Pruell prope Ratisbonam.

Hic primitus Abbatia Benedictinorum stetit, quo
post aliquot deinceps saecula in Prioratum Carthusia-
norum transiit. Illam extruxit Anno 997. Im-
perante Ottone III. Gebhardus I. Episcopus Ratis-
bonensis de Comitibus in Hohenwarth. Quam
postliminio, nimirum Anno 1484. Albertus
Dux Bavariae, permittente Summo Pontifice, eliminatis
Benedictinis ad Monachos Carthusianos transtulit.
De rationibus autem, quae Innocentium summum
Secis Episcopum ad permittendam huiusmodi transla-
tionem comoverunt, certum et solidum quid non con-
stat. Saltem Clarissimus Ant. Guilielmus Erll
in suo Atlant. Bavariae parte 2. fol. 201. pro
more suo modestissimus, et in personas Ecclesiasticas
multum Reverentialis penitus abstrahit. Aventing
vero in Bulla Papali L. S. fol. 301. acribus Eccle-
siae Romanae hostis, easdem rationes detegere vel
verius maligno dente corrodere non erubuit.

Sub idem tempus nempe Anno 1141. Juditha
Bavariae Duissa, et S. Henrici Imp. Avia
sat deus fuisse. Hic zu Nid. Münster
in Ragnsturz funditur: ibidem sepulta.

Herbordus Cognomento **Wimer**.
 Tertius ab Anno 1159. usque ad An. 1178.
 vid. Annal. p. i. fol. 57.

Qui etiam ab Antecessore suo **Eberhardo** jam denominatus, in presentia **Hartwigi**, Episcopi **Salisbonensis** à Canonis Capitularebus unanimiter in **Arclatum** eligitur. Vir per omnia egregius. Bonus Oeconomus aequè ac Religiosus. In exilium agens sepe hæc verba pronuntiasset scribitur: In manus tuas Domine Commendo spiritum meum. quem et plaudissimè exspirans ac optime dispositus Deo reddidit Anno 1178. Dolendum maxime, quod alia plura de hoc Viri memoratu digna iniuria Majorum nostrorum neglecta fuerint; et hinc laudari non possit, qui laude dignus est.

Wolframus quartus de **Altenhausen**
 ex Comitibus de **Roning** dictus. ab Anno 1178.
 usque ad Annum. 1186. vid. Annal. p. i. f. 61.

Hic **Præfuit** **Friderico** **Barbarossa** bellum contra **Sarracenos** paranti, et à **Statibus** Imperij **Copias** auxiliares petenti quatuor milites misit. Vir optime de monasterio meritus: utpote magnus non tantum **Temporalium**, sed etiam rerum **Spiritualium** promotor: post octo Regiminis sui annos, **collaerymantibus** **Fratribus** **Humilis** inferitur 19na **May**. 1186. De reliquis Ejus gestis nullus silent **Annales** nostri.

Gebhardus primus huius **Canonis** **Advocatus** sicut supra diximus: cum magna laude Anno 1169. moritur, et cum uxore sua **Sophia** de **Hiberg**, huius semelitus quiescit. In ejus locum à **Capitularibus** eligitur filius, nomine **Geboardus**, qui tamen non diu fuit.

Anno. 1181. ab **Ottone** **Bavario** **Duce** **Kelheim**, ubi tunc temporis in aere ad pontem **Danubij** **Seta** residebat, privilegio **Civitatis** donatur.

Ludovicus huius nominis **Primus**,
 ordine **Quintus** de **Mandelkinken** dictus.
 ab Anno. 1186. usque ad An. 1209.
 vid. Annal. part. i. fol. 60.

Homo pacis studiosissimus, quam tamen ab **Altmano** **Comite** de **Abensperg**, ius **Tutoris** sibi inique arrogante: ac à **Mainhardo** **Comite** de **Rottenburg** tunc temporis **tertio** **Monasterij** **Advocato**, integris viginti duobus annis, quibus **Canonis** profuit, obtinere non potuit, plurimas ab iis injurias perpeff. Denique à suis **Canonis** plurimum amatus, ac eximio **laudis** **encomio** donatus obdormivit in pace eterna, quam in terris non invenit.

Anno. 1209.

Hugo huius nominis **Primus**,
 ordine **Abbatum** **Sextus**. vid. Annal. p. i. f. 71.

Gubernacula licet invitatus cepisset Anno. 1209. et feliciter tenuit usque ad Annum 1216. Vir verè humilis, et rectus corde, in quo dolus non erat. Cum omnium ad unum eligentium vota in se collimasse perciperet, in genua prostratus profusus

ubertim lacrymis, Confratres suos ad novam Electionem incundam persuadere conabatur, se tali dignitate indignum reputans. et ut acceptaret, non nisi importunis precibus compelli potuit, dicens: Se malle in occulto servire Deo, quam in publicis comparere, et honores accipere. Regnavit tempore brevi, qui longiori fuisset dignissimus.

Trial, sicut dixit, id est. Semper in Domino humilis et devotus, in quo et pie quievit Anno. 1216.

Huius Presulis Ludovicus Bavaria Dux Capella in Salingberg donavit.

vid. Append.
fol. 142.

Cum vero Mainhardus Comes de Rotteneck de quo paulo ante et majora quotidie Monasterio damna inferret, Hugo causam ad Conradum Episcopum Ratisbonensem deferret, qui Mainhardum, ut omnia inique ablata restitueret, ac de cetero se Canoniam Rohenensem non offensurum data dentura promitteret, coegit. vid. annal. p. i. f. 74.

Henricus huius nominis Primus, sed ordine Septimus. vid. annal. p. i. f. 78.

Huius iterum fallitur Hundius, qui hunc Presulem non Henricum sed Godefridum vocari putat. qui tamen secundum eundem authorem Ao. 1248. candleabro impositus, et recto ordine non Septimus sed Novus est. Eligitur Ao. 1216. et sine laude ad clavum sedit usque ad An. 1231. multa enim debita contraxit sine gravi necessitate. Sed in hoc forsitan laudabilis, quod, cum Fredericus Canonius Ratisbonensis cum alio quodam consorte Ecclesie Rohenensi eilem moveret coram Conrado Episcopo Ratisbonensi ratione Decimarum in Wenzel, quas Henricus p. m. ibidem Ao. 1245. Episcopo eidem Ecclesie donaverat, eadem Presul noster productis litteris donationis, Monasterio de novo vindicaverit.

Litt. Conradi vide
in Append. 140.

Hugo huius Nominis Secundus
ordine Octavus. vid. annal. p. i. fol. 84.

Quem Hundius omnino ex Praepositorum nostrorum Cathalogo eliminat. Eligitur Anno 1231. Litt. Frederici I. et praesidet usque ad Annum 1240. Vir et pietate et doctrina praestans. primo statim sui Regiminis anno a Frederico II. Roman. Imperatore protectionis omnium Honorum Litteras impetrat. et II. vide in Append. f. 129.

Otto IV. Bavaria Dux Donationem Capella in Salingberg a Ludovico Patre suo sub Hugone I. Ecclesie Rohenensi factam confirmat, eundemque sus Patronatus cum omnibus pertinentiis contulit. Litt. Donat. Ottonis in Append. f. 142.

Ex omnibus colligo, Hugonem hunc gravem et industrium Rectorem Monasterij fuisse. Dolendum itaque, quod Scriptorum ignavia specialia nobis non sint tradita, atque sui juxta merita laudari non possit. Multis a Meinhardo filio Mainhardi Comitis in Rotteneck f. de quo supra: Monasterij et Advocato, injuriis laesitatus est. Denique rebus optime gestis Ao. 1240. diem ultimum obiit.

Nec omittendum censo, quod Aventing memorat: tempore Schismatis f. quod fuit inter Gregorium Summum Pontificem et Fredericum Imperatorem: Canoniam ab Alberto et Conrado, Comitibus de Moßnurg, dire divinatam fuisse.

Godefridus ordine Abbas Novus.
vid. annal. p. i. fol. 97.

Elogium huius Presulis tantum esse scribitur, ut nullius Antecessorum maius sit. Nichil prius habuit, quam ut vile suum non minus Celestibus, quam temporalibus, passuis satiare, verboque et factis ad Coelum deduceres optimus Pastor: et si immanis mors Romam itinerantem f. ut statim diceretur in via reducem stratum, ex vivis sustulisset, Canoniam optima quoque a viro tam insigni sperare procul

Dubio potuisset; adeoque Eritomen hanc nolens
volens abrumperet, et ad alia enarranta digredi
inuitus cogor. Anno namque 1240. ad gubernatu-
la sedit, et Sexennio nondum completo, ab eisdem, in-
terveniente, et quidem in aliena patria insperata
morte Ao. 1254. Deiicitur. Cuius Regiminis ini-
tium difficile admodum fuit; invenit etenim era-
rium peculio penitus exhaustum, ac debita insuper
plurima s. regnante Henrico: contracta. ad quo-
rum extinctionem totis viribus incubuit. Quem in
finem s. urgentibus solutionem creditoribus: sacros
etiam calices, et vestimenta, ut eis saltem ex parte
satisfaceret, in pignus dedit. vid. annal. p. i. fol. 97.

Bullas Innocentij IV.
omnes vide in Append.
à fol. 142.

Romam deinde ad Innocentium huius nominis
quartum, ad Litem, de jure Patronatus in Ephen-
hardt ortam, finiendam abiit, ac in reditu Bavaria
versus s. vita longiori dignissimus: moritur.
Sequenti tamen Anno per Henricum, Godefridi
Successorem, ex eadem causa Litteris Romam scriptis,
Jus Patronatus per Bullam Pontificiam Rohro
adjudicatur. vid. annal. p. i. fol. 120.

Idem Summus Pontifex Innocentius IV. per
Bullam confirmavit jurisdictionem omnium pro-
diorum ac Honorum Canonis nostri. Jus insuper
confirmavit, ut libera semper sit Electio Prelatorum
penes Capitulum. vid. annal. p. i. fol. 90.

Idem ipse Innocentius IV. Archiepiscopo Salis-
burgensi per Litteras Pontificias Defensionem
Ecclesie nostre contra iniquas Advocatorum vera-
tiones injunxit. vid. annal. p. i. fol. 102.

Anno. 1244. à Rapoldo, Comite Palatino ex
Ducibus Bavaria, Canonis Rohrensi Ecclesia paro-
chialis in Höglibor s. antea ad S. Catharinam di-
cta: cum omnibus pertinentiis donata est. vid. annal.
p. i. fol. 104.

Denique sapius nominatus Summus Pontifex pro-
ter alias speciales gratias, tempore Interdicti Generalis
in Ecclesia nostra s. januis tamen clausis: Divina cele-
brandi licentiam concessit. vid. annal. p. i. fol. 104.

vide Append.
fol. 145.

Henricus huius nominis 2us
Ordine Decimus, Cognomento de Allenhausen.

Huius Presulis Annales nostri penitus obliti sunt,
nihil prorsus de eo memorantes: quem tamen Nos
in aliis scriptis legimus, cuius pauca huius acta asse-
rimus. Breve nimis ejus Regimen fuit; Electus quippe
Anno. 1254. moritur Ao. 1256. causam imature
mortis ignoramus. Bene tamen huius Abbatis
memoriam sono suo renovat Campana ex optimo ore
fusa, ab ipso comparata, ac hodie in Campanili
nostro appensa, cum inscriptione illius nominis:
Henricus. *Spr Glockh wird gemaunt di
celte.*

Waltherus Undecimus.

vid. annal. p. i. fol. 120.

Eligitur Anno 1256. et rexit usque ad an. 1261.
vere pater pauperum dictus; ut qui fame in tota
Bavaria ingravescente, granaria, ut subditorum
inopia succurreret, evacuare non dubitavit: imo
sacris etiam vasibus non pepercit, ut famelicis pane
flagitantibus, opem, auxiliumque ferret. verba S^{ti}
Lucæ Evangelistæ salubet alta mente reposita habens:
facite vobis sacculos, qui non veterascent, The-
saurum non deficientem in celis, quò fur non
appropriat, neque tinea corrumpit. In aeterna
itaque Tabernacula à largitore omnium bonorum
Deo receptum fuisse minimè dubitamus. Ao. 1261.
quinque enim Regiminis sui annos emensus vitam
mortalem reliquit. plura Annales non referunt.

De Origine Asceterij Bene- dictinorum in Weltenburg.

Tempore Theodonis & Theoberti Bavariae Ducum
S. Rupertus cum quibusdam suis sociis huius loci adi-
culam sacram ad catechizandos, et primis fidei Evan-
gelio indimentis erudierandos paganos, eisque divina
ministranda exstruxit, quae dein in ampliorem
formam creata Patribus Benedictinis, ac postliminis
his exauthoratis: nescio, quam ob causam: regnante
Haroldrico Episcopo Ratisbonensi Canonici Regula-
ribus contradicta, ac quinque post annos à Conrado
eodem Ratisbonensi Episcopo Patribus sub Regula S.
Benedicti militantibus rursus restituta, primisque
Abbas Fredericus nomine profectus fuit. Audi
haec super re B. Junggo Tom. poster. fol. 745. Prodrum.
De ord. Can. Reg. Sic habet: Haroldricus Episcopus
Ratisbonensis: profuit huius ab Anno 1105. ad 1126. Welten-
burg, Templum D. Georgio dicatum, multis Monachis Be-
neditinis tradit Augustalibus flaminibus, hoc est Canonici
Regularibus D. Augustini, acito Haroldrico ejus
ordinis ex Norico de sede D. Floriani: id est ex Monasterio
S. Floriani in Austria supra Anasum. Conradus
eodem Episcopus Reginoburgensis, quinque post annos Mo-
nachos Benedictinos rursus restituit. Catalogus Ab-
batum inductionem Canoniorum allegat Anno. 1123.
atque per hoc quinquennium duos notat Propositos:
Hartvicum & Adalbertum. Porro quo Canonici
reductis Benedictinis ablegati sint à Conrado Episcopo,
mihi non constat. Haec B. Junggo. Exordium
huius Abbatis Apianus ad Annum 575. ponit;
verius autem Hündius et Aventinus ad tempora
Theodonis III. Bavariae Ducis, adeoque recentiora
pertrahit. Huius antiquorum Romanorum Civitas
Artobia stetit, teste Strabone Metropolis & Caput
Vindelicorum: cuius rudera non adeo multis abhinc
annis adhuc conspiciuntur. Monasterium hoc
plures successive Proviores seculares Nobiles, sed
ut in aliis etiam Bavariae Propositis: valde

Injurious ac Damnosos habuit. De litteris autem
Fundationis, privilegiorum, Exemptionis, nullus
authographus quid meminit. De hoc vide Atlant.
Bavariae. part. 2. fol. 238.

De Abbatia Benedictinorum in Münchs Münster ad ripam Danubij prope Neoforum.

De Fundatoris nomine huius Monasterij diver-
sè sentiunt Historici. Nonnulli eorum Diepoldum
quartum Comitem in Vohburg assignant, alijque
eundem fundatorem Monasteriorum in Reichenbach
et Walsassen esse. alij: et quidem veri similiter:
Thassilonem Bavariae Ducem fuisse contendunt;
quorum opinioni sequens, licet male sonans Carmen
Fuffragari videtur de Anno 750.

Thassilo Dux Bojorum, qui nomine dicitur ipso
Tertius, ille pius fundat et aedificat
Istud Cenobium Münster, quod habere videtur
à Monachis nomen.

Sed belligerente Hunnorum flamma, per omnia in
partibus Bavariae tunc exstantia Monasteria, grassan-
te, solo aequatur. postliminio Principum, aliorumque
fautorum auxilio erectum, rursus magnifice stetit.
Sed subsequenter injuriis factis, iterum iterumque
alternantibus, denuo corruit, ac ab ipsis Nobilibus
adium sacrarum predonibus dirutum. Haec super
re non nemo hoc scribit: Sed peccatis exigentibus,
et malis diebus supervenientibus in tantam pauper-
tatem devolvitur, ut Monachi expulsi, possessiones
distructae, et omnia intus ac foris ita destructa sint,
ut pro multis Monachis vix pauci et pauperes seriei
remanserint. Tempore deinde Lotharii Imperatoris
nimirum circa Annum 1131. fundus et residua praedia
intercedente apud Henricum Bavariae Ducem Ottone
Episcopo Bambergensi, levi pretio empta ad Ecclesiam
Metropolitanam ibidem translata sunt, ac tandem

plurimis post reuolutis annis / nescio, an titulo emp-
tionis, siue donationis / ad Collegium Ingolstadianum
Soc. Jesu, qui hodieum possessores sunt, deuenerunt.
vid. Erlinum in Atlant. Bavar. p. 2. fol. 186.

Hæ sunt quinque illæ Abbatis, de quarum
origine, et fundatione, quia nobis vicina iacent,
notitiam, me daturum profferendi; jam reliqua
solum Canoniam nostram attingentia profe-
quamus.

Conradus primus, Ordine Abbatis
Duodecimus. vid. Annal. p. 1. fol. 172.

Ab Anno 1261. usque ad annum 1280. officium
suam strenue cum eximio boni Doctoris eloquio pro-
seutus est, et de omnibus meritis in gravem morbum
inuidit, quo diutius afflicto. aarescente denique
aegritudine, omnibus morientium Sacramentis ritè
provisus, ac in Dei voluntatem resignatus, pæ
in Domino quiescit, magna post se laude relicta.

Anno. 1280. Statim post obitum optimi
huius Præfatis aliqui nequam famuli domestici;
quia et Advocatum nostrum paulo ante mortuum
seuerant; et in contumelias et prædas conspirant.
Effratis itaque nocturno silentio Prælatum januis
optima quoque violenter rapiunt. Hæc tumultibus
excitatus quidam Canonicus / Conradus nomine;
insolentiam compehere volens propere accurrit,
et in prædonum manus incidens, acceptis multis
vulneribus occumbit.

Circa hoc tempus multe bonorum temporalium
factæ sunt mutationes et transactiones. Inter
alias illa memoratu digna est Conventio / quæ
hodieum observatur: / inita Anno 1269. cum
Monasterio ad S. Emmeramum Ratisbonæ. vi-
cuius Rohn jus decimandi in Laberberg, et

vicinia retinuit; sub ea tamen conditione, ut
annuatim ad S. Emmeramum præstentur quin-
que Scassa Seliginis, et quinque Avena, mensura
Ratisbonensis, cum decem solidis, moneta pariter
Ratisbonensis. vid. Annal. p. 1. fol. 152. Litteræ
Conventionis.

Huius Præfatis Mainhardus Comes in Rothenek
Ecclesiam in Semerskirchen / antea St. Maria-
Kirchen nuncupatam / una cum omnibus pertinen-
tiis donavit, eo tamen pacto, ut in suffragium
et suo et omnium Animarum ex hac illustri
familia / cuius magna pars huius requiescit / quot
annis Anniversarius celebraretur, et certa Elee-
mosyna in perpetuum largiretur. vid. Litteras
Donationis annal. p. 1. fol. 141. item Bullam vid. Litt. Papal.
Confirmat. Gregorij X. Papa. eodem fol. 142. fol. 146.

Rymarus Decimus Tertius.
vid. Annal. p. 1. fol. 156.

Unanimis votorum Calculo Prælatus eligitur
Anno. 1201. et maximo Canonico emolumento
fuit usque ad an. 1295. Huius statim adito suo
Regimine, famulos rebellantes / ut supra diximus /
a servitiis dimisit, Canoniam a periculo veteris
mali liberare volens. Sed hoc ipso offensos
se rati novas turbas molliuntur: villam in Schöf-
thal et Grienbach / nostro jurisdictionis inuadunt,
ut, quaque arte poterant, bona nostra periret
irent.

Anno. 1204. Monasterium nostrum ius Pa-
tronatus in S. Ghorff a Henrico Duce Bavar. et Ulrico de Lapide / quos inter de iure profes-
tandi diu disceptabatur / dono accepit, mediante
Litt. super his vide
Append. f. 146.

Litt. Rudolphi vid.
Append. f. 148.

Rev. ^{mo} Henrico Episcopo Ratisbonensi.

Sub idem tempus Canonici Rotherensis à Rudol.
pho Rege Romanorum in protectionem recipiunt.

Presulem Rymarum insignem rei oeconomicæ
administratorem fuisse ex hoc etiam colligimus, quod
Sacro calices, aliæque pretiosæ s: ut supra monuimus;
ab Antecessoribus in pignus data, facta solutione re-
demerit.

Anno 1287. rursus proprii famuli nostri etiam
in Abbatis Rymari, infantis licet, necem, et Mona-
sterij ruinam conspirant, prioribus supra à suis offi-
ciis dimissis, si non peiores, certe impietate pares.
facta enim in Prelaturam irruptione; quia Dominus
s: qui se abscondebat: non invenerant, manū servuli
Cubicularij; quia thronum suum prodere noluit, am-
putant: ac rapis, quæ sibi placebant, Canoniciq;
pessime habitis, abeunt.

Nota huius bone lector! quod Monasterium à morte
ultimj advocati Mainhardi, per septem jam años
Tutorem non habuerit, ea quidem ex causa; quia
aliqui eorum aut parum profuerunt, aut multum
nocuerunt. His igitur periculis et insidiis s: adhuc
enim servi nequissimi rapinas minitabantur: ut
se et suos Reverendiss. Presul. liberaret quantocius,
clam Abenspergam abijt, Seculare Brachium pro
auxilio ferendo imploraturus. Fuit tunc tempo-
ris Udalricus Comes ibidem, qui jam dudum ad-
vocatiam Rotherensem ambiebat. Quem benevolam
admodum, et ad omnia paratum secum Rotheram
duxit, et consensu totius Capituli in Tutorem re-
cipit. quibus autem conditionibus Udalricus
Suscepit sit, vide litteras Obligatorias part. 1ma
annal. fol. 173.

Unum adhuc de Eximio hoc Antistite s: et illud
quidem vite ipsius extremum: non sine magno
dolore memoramus. Astivo nempe tempore per-
grata ambulans, ac solis calore ferverens domū

reperit, sitim extinguitur; sumpto proin in aspe-
rigido haustu, et sitim et seipsum extinxit.
Insigni apparatu funebri, ac solennitate s: magno
cum maerore funus comitantium: ad sepulchrum
portatur Anno. 1295.

Appendix

Seu Nova Distributio omnium Officiorum,
tam ex Consuetudine, quam Obligatione pro-
fundatoribus aliisque Benefactoribus defun-
ctis annuatim peragendorum, in tres classes
reducta et approbata vid. annal. p. 1. fol. 181.

Hic Tomi, seu Partis I.^{ma} Annalium Finis est.

Jus Patronatus Parochia Perz s: sito in
Gaudingolm; transfertur ab Eulea Rotherensi ad Euleam Bollingaram
año 1281 sub Rymaro Proposito dicta Eulea s: Maria in Rother
hac conditione, ut singulis annis perpetuo, in signum & recognitionem
Dominij ipsius Eulea a sua Eulea in memorata Euleam Bollingaram
translati, in Festo S. Andree Apostoli Eulea Bollingeris 5 libras
veronerisium nobis s: nris nunciis quos ad hoc transmisserimus persol-
vere n: omittat. plura vid. part. 1. Chron. Rotheran. fol. 101.

Observ. 1. Libra veronerisii germanie 14 denarii valebat 12to
adeoque quinq; libras constituebant 1 florenum.

Observ. 2. Annus tunc censu solvit Eulea Bollingeris Rotherensi
usq; ad año 1476, quo parata soluta summa se libera reddidit
ab hoc anno onere. Summa pecunie Rotherensi Eulea soluta gestabat
36 ff. hoc solutio facta è sub Joanne 1mo cognomento Seyringer
qui ab año 1455 usq; ad 1493 Eulea Rotherensi profuit.

Compendium Chronolog. ex parte 2ª Annaliū desumptis Complectens Acta Abbatum 12.

Hildebrandus Decimus quartus vid. annal. part. 2. fol. 2.

Vir humillimus ante Electionem nihil minus quam se in Praelatum eligendum esse cogitabat. Ambitiosus quidam Wolkonus nomine: de cuius inordinato ad dignitatem Abbatialem affectu Electores non obscura habebant signa: Despicitur proin, et humilis ad unum omnium votorum calculis exaltatur. Humilis itaque Hildebrandus regimen Anno. 1295. aufpicatur, et humilis usque ad An. 1314. perduxit: omnibus tam domesticis quam Extraneis constanter charus, & amatus. Multa passus est calamitosa tempora, bellicas Inursiones, omnium equorum rapinam, exactio- nes pecuniarum plurimas, quae ad Cameram Tre- calem Monachium praestari debebant. Plurima bona partim titulo Donationis, partim Emptionis comparavit. vid. Annal. p. 2. fol. 4. et sequentibus.

Potius amore, quam timore, ac bono exemplo rexisse fertur. Extrema denique patiens, plene in Dei voluntatem resignatus ad Superos transit Anno. 1314.

Unum adhuc superest, quod de Venerabili Praefule hoc memorari meretur. Anno. 1300., quo tempore a Bonifacio VIII. Summo Pontifice primum Iubileum celebrabatur, Romam abiit. qua occasione simul Licentiam a Sede Apostolica impetrat, Ebron de Wilbenberg virum Nobilem in Excommunicatione

Mortuum, et ab aliquibus jam annis Sepultura privatum, ab hac censura absolvendi, et in nostra Collegiata Sepeliendi.

Hermanus Cognomento Uleiner Ordine Decimus quintus. vid. Annal. p. 2. f. 30.

Ab anno 1314 usque ad annum 1320. potius egrotasse, quam Regnasse scribitur; utpote toto sui Regiminis tempore, si non lecto affixus, certe infirmus et valedudinarius fuit. Vir quidem doctus, sed Regularis Observantia parum amans. Et in hoc vel maxime Chronica illum errasse perhibent, quod tradita annuatim cuique Canonico pecunia certa Summa licentiam fecerit, ut quilibet eorum habitum et vestimenta ad libitum sibi procuraret. Memini, me in aliis quondam Chroniciis legisse: novi quippe Reges novas condere leges consueverunt. Ita est: et ego consentio, si consuetudines noviter contra Statuta prius introducenda ad conservandum Regularis Observantia ordinem fuerint aptiores. Noto tamen, a Regularis Majorum nostrorum tot retro saeculis hactenus laudabiliter, ac feliciter Regularis ordinis successu observatis, etiam in minimis non facile recedendum esse. In hanc Doctrinam Hermanus, ceterum egregius Vir, si non peccasset, Canoniam suam late etiam in remotioribus locis: propositam, Disciplinam, et ordinem plus nimis eversum, atque seipsummet contemptum, ac populi ludibrium non vidisset, nec inglorius mortuus esset. Jam scandalosos fructus, quos paulo post licentia comparandi iuxta cuiuslibet opinionem vestimenta concessa, produxerit, enucleatius breviter inspiciamus. Primo orta difformitas Toga, et discordia inter fratres: ex his ordinis, Disciplinamque lapsus: deinde contemptus populi, qui unum laeva et sordida, alterum

Splendidiore veste indutum incedere aspexit; imò his peiora fuisset. Charitas nimirum fraternalis penitus eliminata: malum in Cœnobii omni pestilentia certò majus: verbera insuper inter Fratres sibi et ipsis invicem fortiter inflata, eorumque, ut plures eorum sententia Excommunicationis ab Innocentio VIII. Summo Pontifice lata fulminati sint. Sed: ut fieri amat, ex uno absurdo plura et majora sequi: Sacerdotes, manente Excommunicatione, celebrantes, et Diaconi officio ordinis sui fungentes, censura insuper Suspensionis ab eodem Summo Pontifice innodantur. Tandem tumultibus his adhuc incompositis Hermanus noster inglorius quidem, sed Sacramentis omnibus morientium rite munitus, et vitam et fratres discordantes reliquit. Anno. 1320. Qui mihi hoc scribenti non credit, annales inspicit part. 2. fol. 40. et sequens.

Udalricus huius nominis Primus, Muracher de Murach dictus: ordine Decimus Sextus. vid. Annal. part. 2. fol. 42.

Præfuit ab Anno 1320. usque ad annum 1337. De quo nec laude nec vituperio dignum quid reperio, præter subitanam mortem, qua huic dolo ereptus est, ut infra dicemus.

Henricus XIII. Bavarie Dux, hoc tempore residens Straubingo, præter alias plures, gravesque pecuniarum exactiones, Steuram insuper, antea nunquam usitatam, à Prelatis, cæterisque Clero solvendam indies iussit. Udalricus noster cum Wickerio Abbate Wëlttenburgensi Episcopum Ratisbonensem adiit, qui cum aliis Episcopis: nimirum Salisburgensi, Passaviensi, Frisingensi, aliisque in unum colligans Henricum Excommunicationis sententia ferit, totamque inferiorem Bavariam

generali Interdicto subiicit. Quo tamen non obstante hujusmodi Canonici vi Bullæ ab Innocentio IV. Summo Pontifice jam ante concessæ, Divina januis clausis celebrabant. Episcopi deinde super iniquis ejusmodi Clericorum populique vexationibus gravamina sua ad Ludovicum Romanorum Regem deferunt, qui fratres Bavarie Duces omnes ad Comitia Ratisbonæ habenda convocat, eosque ad desistendum non tantum ab injusta hujusmodi petitione compellit, sed etiam, ne in futurum tale quid attentent, graviter prohibet. vid. Annal. part. 2. fol. 59. ubi etiam litteræ reversales plurimum notabiles, à tribus Principibus de non gravando deinceps Clero editæ reperiuntur. part. 2. fol. 55. Hæc acta sunt Anno. 1323.

Utricus Abbas noster insuper à Ludovico Imperatore Confirmationem omnium privilegiorum ab antecessoribus Canonis Rohrensi concessorum impetrat. vid. Litt. ibidem.

His omnibus ita peractis, Venerabilis Udalricus noster Laringam ad Dominum Godefridum hunc Canoniarum Regularium ibidem præpositum in causa Aliuini negotii, cum Abbatisse: nomine Anna ord. S. Benedicti: ibi tractandi proficiscitur; et eodem die rediens domum, sequenti die moritur: ut aliqui volebant: tradito veneno extinctus. quod tamen, quia in sectione corporis nullum viris vestigium repperitum fuit, tanquam commentum inter fabulas deputamus. vid. Annal. part. 2. fol. 73.

Anno. 1324. moritur Udalricus Comes De Abensperg: de quo supra diximus, quod ad ferendum auxilium contra rebellantes famulos Rohram vocatus sit: huius Canonis optimus per 35. annos Advocatus, ac in hujus Ecclesia cæteris ex hac familia jam ante huius quiescentibus cum magna pompa funebri apponitur.

Regnante Udalrico in Canoniam profecti erant sequentes:

Sacerdotes 11. Diaconus 1. Subdiaconus 1.

Udalricus, Abbas.
 Conradus Schwarzenburger, Decanus.
 Wolkonus, Custos.
 Conradus Eggersperg.
 Albertus Berghauser, Capellanus: origine
 Rohrensis.
 Berengerus Berghauser, postea Abbas:
 itidem Rohrensis.
 Udalricus, Scholasticus.
 Ulrichus, Plebanus.
 Rugerus.
 Bertholdus.
 Bernardus.
 Conradus: Diaconus.
 Nicolaus: Subdiaconus. etiam postea Abbas huius.

Omnes 13.

Anno. 1327. tertia pars Urbis Monacensis incendio perivit. vid. Annal. part 2. fol. 60.
 Item quinque Villa: nostra Ditionis in Ganacker
 tempore belli incineratae sunt. vid. Annal. p. 2. f.

Berengerus Decimus Septimus
 Cognomento Berghauser, origine Rohrensis.
 vid. Annal. p. 2. fol. 74.

Unanimi votantium consensu Prelatus electus,
 in hoc solum fuit infelix, quod tam brevis huius
 mundi viator existeret. Anno quippe 1332.
 Abbas esse coepit, et Anno 1336. esse desuit.
 Causam immatura mortis ipse in ultima infirmitate
 constitutus assignat; sic enim ad confratres suos
 loquitur: fateor imbecillitatem meam. cum

adhuc junior essem, roma, aliarumque arborum
 fructus: et saepius etiam jejuno stomacho: avidig
 inordinatiusque, quam decebat, comedi: et hanc
 intemperantiam mali presentis originem, et
 vite brevioris causam esse sentio. Vos itaque Fra-
 tres Charissimi: praesertim Juniores: ex hoc ad
 cautelam vestram disite: quidam temperare, sa-
 nitatem conservare, et de omnibus his rationem
 Deo aliquando dare. - - Atque id genus plura
 sanctorum suadet.

Per novem dein dies dysenteria afflictus moritur,
 de quo dolenter merito praedicamus: consummatus brevi
 explevit tempora matura. Pauperum quidem pa-
 tris filius, sed apprime doctus, prudens, discretus,
 humilis insuper, et magnus disciplinae claustralis
 amator, inque pauperibus ab omnibus amatus et esti-
 matus fuit. Quibus ante mortem canonicos ad
 se omnes vocari fecit, eosque graviter adhortatus
 ad regularis observantiae amorem, fraterno dilectio-
 nis studium, atque habendum Dei ubique presentis
 timorem, atque alia salutaria multo cum zelo monuit.

Tandem post humilem errorum suorum, quomodo-
 cunque commissorum petitam veniam, et sumpto reli-
 giosissime ultimo Triagio, semper sibi, etiam in
 extremis militans, profusus, morientibus fratribus
 diem supremum clausit mense Martii Anno 1336.
 Regni sui quarto.

Anno. 1336. in tota Bavaria fulgura et tonitrua
 circa festum S. Joannis Baptistae adeo insolita fuere,
 et quidem per 24. continuas horas, qualia nullus
 retro scriptor fuisse meminit. Solum Rohro: nihil
 de aliis locis memorando: Tres homines fulminibus
 percussi interierunt. vid. Annal. p. 2. fol. 71.

Sub idem tempus Cometa, seu stella Crinita, vulgo
 Schaun, sive: per tres omnino menses horribiliter
 apparuit. vid. part. 2. fol. 62.

Regnante nostro Berengero Pontifex Romanus et
 Imperator gravi bello discebant; unde Iudei turbulenti

his in Germania rebus Messiam venturum, et Roma-
num Imperium perditum in somniantes, in tota
penè Germania, Christianos plurimos partim vene-
no occultè, partim aperta vi trucidarunt, ac eorum
eorum audacia progressa est, ut rapinas quoque,
Sacrilegia, effractionesque Tabernaculorum in sacris
edibus perpetrare non horruerint. et / quod emporum
est / Venerabile Sacramentum non in nostra sola,
sed in aliis etiam pluribus Ecclesiis auferentes, fornae
ac inuadi inpositum, malleisque persummare non du-
bitarunt. Sed paulo post armis coerciti igni traduntur
et tota Germania / paucis exceptis urbibus, in quibus
lueri gratia retinentur / exulantur. Comes in
Abensperg hos etiam Machabaeos temporali emo-
lumentum cupidine inductus in sua civitate fovere vo-
luit; Sed validissimis Reverendissimi Abbatis
Berengeri rationibus persuasus, eos dimisit.
vid. Annal. p. 2. fol. 92.

Item aliud malum Canoniam et tota Vicinia
Rohrensis sub idem tempus passa est. Tanta
nimirum Locustarum multitudo in prata et segetes
turmatim irruit ab austro, quanta nullo ante
aero visa, aeternitatis rei novitate incolis. Quanto
major autem earum numerus fuit / solem etenim
et diem tenebreferre fecerunt / tanto magis etiam
nocuerunt. Et, quod huic malo magnum dedit
incrementum, illud erat, quod per tres annos in
agris nostris morata, hyeme in terris se absconden-
tes, et ad initium veris erumpentes, agros et
frumenta devastarunt, nec asperum occidendis, vel
abigendis his muscis remedium inveniri potuit,
donec corvi, insolito pariter numero, ab exteris
etiam locis advolantes, easdem devorassent.
vid. Annal. part. 2. fol. 93.

Simile quid etiam vidimus Anno 1749. ut
suo loco dicemus.

Udalricus Secundus, Cognomine
Panderker: ordine Abbatis Deimig Ortang.
vid. Annal. part. 2. fol. 99.

Cuius acta Chronologus nostri vix non penitus
ignorant; hinc nec nos eadem aut laudare,
aut vituperare possumus. Unum, quod me-
morant, in hoc consistit, quod Anno. 1336. elec-
tus / antea in Canoniam per aliquot annos Scho-
lasticus / usque ad annum. 1346. rexit,
quodque pauca bona emerit, seu procuraverit,
ac denique cum laude, corruptibili hae vita
exutus, ad aeternam transierit 11. Aprilis
Anno. 1346.

Regnante Udalrico, Anno 1337. iussu
Joannis XXII. Pape, propter bellum a Frederico
Imperatore ex Ducibus Bavariae contra sedem Ro-
manam motum, tota Bavaria Interdicto generali
subiicitur. a quo tamen fulmine Canoniam
Rohrensis illata fuit propter Bullam Pontifi-
ciam superius citatam. vid. Annal. p. 2. fol. 91.

Joannes XXII. R. P.
iam 4. Dec. 1334. Ave-
nione obiit

Nicolaus: Abbas Deimus Novus.
vid. Annal. part. 2. fol. 113.

Abbatialis cura Sarcinam suscepit Anno 1346.
et portavit usque ad annum 1370. cum maximo
Canonis emolumento; Siquidem tanquam Vir
prudens et fidelis ab omnibus laudatur. Nihil
aeque cordi habuit, quam vigilantia, quaque
potuit, observantiam regularem non minus, quam
bonum Nomen et honorem Monasterij promovere:
hinc tanquam Pater amabatur.

Huius Ludovicus Imperator /: intercedente
Ulrico Comite in Abensperg id temporis Advocato
nostro: / ius gladii concessit. Pagum vero
Monasterio adjacentem nomine et iuribus oppidi
donavit Anno. 1347. vid. annal. p. 2. fol. 114.

Item Anno. 1348. Abensperga iure civitatis
donatur.

Hic ipse Clarissimus Presul comparari iussit
imaginem B. V. Mariae brachiis suis infantem
Iesum tenentem, ac sello insidentem: omnia
huius imaginis ex puro argento, et in superficie
preliose deaurata splendebant. Quatuor Leones
insuper ad quatuor latera eiusdem sello positi,
similiter ex argento, pedibus Schedulam cum hac
inscriptione exhibent.

Hora Tercentos post Sexagintaque Mille
Annos Propositus me Comparat hic Ni-
colaus.

Anno. 1631. tempore ingruentis Belli Suecici
hæc ipsa imago securitatis causa cum alia pre-
tiosa suppellechili Burghusium translata est:
ubi /: iubente Duce Bavariae /: qui, ut se contra
Regem Gustavum Adolphum, copias finibus
Bavariae jamjam admoventem defenderet, pecu-
niis opus habebat, cum aliis pluribus sacris vasibus
conflata, in peculium evaditur; resarcito tamen
post bellum plene damno. vid. annal. p. 2. fol. 142
et sequentibus.

Inter alia mala, quo tempore Regni sui passus
est Nicolaus, etiam sequens afflictio numerari
debet. Duo nempe ex canonica, iam dudum in-
disciplinati ac male feriatu Togam et Claustra
deserunt; ac in hujate oppido per aliquot dies
occulti, aliis ejusdem farinae et nullius frugis
hominibus se jungunt: Saecularibus deinde ves-
tibus induti, armis, militum instar, se præcingunt,

atque contra infantem Presulem /: quem jam dudum
occisum volebant: /: conspirationem conflant, mortem
et prædas minitantes. Sed opportunè proditi
ambo capiuntur, ac in perpetuos carceres tra-
duntur; ubi et extremum diem clauferunt.
vid. Annal. part. 2. fol. 143. et sequentibus.

Sed postquam Ulricus Comes de Abensperg
/: quem paulo ante laudavimus: /: exuto amicus
et tutore canonis, qualis antea fuit, inimicus
induitur, Nicolaus ad tempus breve, ut alibi
quietius viveret, Ratisbonam discedere consilium putavit.
Ratisbonam igitur ad canonicos Sancti Magnia-
nos abiit, pacem ibi et quietem quositurus.
At profecto invenit utramque, dum in quiete
et pace ibidem obdormivit in Domino. 6. febr.
Anno. 1370. Epitaphium Ejus
hæc habet:

Siste gradum Viator!

Rohrensis

Propositus Nicolaus
hic situs est.

Qui vixit, sicut dixit;

Obiit, ut vixit;

Vivit, ut obiit,

id est:

In, et cum Domino.

Aspice, et fac secundum Exemplar,
Quod tibi ab eo monstratum est.

De Ludovico Imperatore /: qui passim vir mitis-
simus vocabatur, qui et ius gladii et oppidi, ut
dictum supra concessit: /: scribitur, quod toto
Imperii sui tempore, quod tamen ad 33. usque

annos tenuit, non nisi unam unicam subditis im-
profuerit Steuram, numero Steurarum, exactionum.
que hodierno plane dissimillimo. vid. Annal.
part. 2. fol. 110.

Anno 1340. in Bavaria Superiori Terra motu
adeo grandes fuerunt, quales nullis retro annis
fuisse Historiographi memorant. quadraginta
continuis diebus concussionem terra durasse et
intra huius temporis spatium 26. Civitates et
arces cum edificiis ac moenibus suis corruisse sen-
titur. vid. part. 2. annal. fol. 119.

Post hoc pestilentia secuta, quae passim per pro-
vinciam nostram quartam hominum partem, et non
paucos ex Canonica nostra, e vivis sustulit. vid.
Annal. part. 2. fol. 110.

Illud insuper notatu dignum refero, nempe
Anno 1349. Kelheimi ad pontem, seu ripam
Danubii, ubi nunc Arx /: vulgo Hllghaus /:
aedificata videtur, aquam in spem sanguinis
mutatam, et quasi coagulata per plures dies
stetisse. Hoc portento cives perterriti, pec-
catis suis metuentes, ad placandum Deum adiuta
ex ligno, postea vero Ecclesiam ex lapidebus /: ut
hodieum conspicitur /: aedificaverunt, quae nunc ad
S. Quorem nuncupatur. Fidem huius historis
firmare potest, quia Praeful noster Nicolaus
cum quibusdam ex nostris ad rem videndam illuc
profectus, omnia sibi se habere testatus est.
Incola autem illius Locis, causam huius portenti
et aliorum malorum /: quae supra retulimus /:
dissimulatis suis reuatis, perfidis Iudeis multas
ignominias ad temporis Christianis propter sal-
vatore nostrum inferentibus adscripserunt.
vid. Annal. part. 2. fol. 120.

Conradus huius hominis Secundus,
Cognomento Vaher: ordine Vigessimus
ab et. 1370. usque ad An. 1389. vid. anal. p. 2. f. 163.

Multa praedia comparavit, et reliquum suum
officium magna laude et industria administravit.
Plurimas trias ac vexationes ab Ulrico Comite
in Abensperg /: antea Advocato et Amico, nunc
hoste nostro /: sicut antecessor ejus Nicolaus
perpetuus est. Reliqua Illius, nempe Conradi,
vita acta, procul dubio maiori digna encomio,
iterum silentio Chronologista nostri transmittit,
more solito rectoribus suis ingrati.

Anno 1456. Joannes, Comes quidam, Capellam p.
ad Sanctum Spiritum dictam aedificavit, in qua Etb. vide in magn.
plures deinde Nobiles sepulti sunt; ut infra di- foliante f. 14.
cendum.

Anno 1367. Canoniciatus in Essing pro sex
Sacerdotibus fundatus est ab Ulrico Seniore
de Abensperg. quorum primus Decanus fuit
Weigant de Biburg. et his exauthoratis bona
Decanatus ad Cameram Monacensem devoluta.

Circa hoc tempus Canonica Rohrensis a quibus-
dam Nobilibus, in bonis temporalibus, dire fuit
vexata. Hinc Urbanus tertio Pontificatus
sui anno illam Alberto, tunc Duci Bavariae,
contra iniquos Invasores impensis commendavit
his verbis: ut bona Monasterij et Praepositi
attentius sibi habeat commendatum, auxiliis
et favoribus assistendo, ut per hoc, praeter eter-
na retributionis merita, apud homines laude,
et Sedis Romanae benevolentiam per amplius
mereatur. Ita Atlas Bavarius part. 2.
Titulo: For. fol. 211.

Conradus, huius nominis Tertius
Cognomine Regeldorffer: ordine
Vigessimus Primus. vid. annal. p. 2. f. 215.

Vixit ab Anno 1309. usque ad annum 1405.
Non tantum debita ab uno, alterove Antecessorum contracta penitus deleuit, sed etiam sat magnam pecuniarum summam in marsupio reliquit. Aedificium insuper: Mayr Hoff gaudium: a fundamentis excitavit.
Laudatur hic Praeful tanquam Minister solertissimus. De reliquis vero Ejus gestis Chronica altum silent. Miror, apud Antecessores non clariorem de hoc Viri, qui tamen eod. seadeum annis vixit, et Paternè aluit, notitiam exstare. Sed Ille Caelo contentus, apud imortales gloriosus, ingratis mortalium oblivionem nihil moratur.

Anno. 1308. in Monasterio S. Andree Ord. S. Ben., tres sacre Hostie proter innumeras ferè Sanctorum Reliquias, quas Duces Bavariae: ut plures Historiographi volunt: ex aliis etiam Locis et Ecclesiis translatis ac collectas, ingruente Hunnorum totam Bavariam devastantium bello, securitatis gratia ibidem in terra defodi mandarunt: unde Mons ille Sanctus Andree deinceps vocari cepit: a mirro prodigio inventa sunt.
L. Franciscanus nimirum, nomine Jacobus Dachauer, cum in dicta Ecclesia ad aram Divina celebraret, murem subito confregit, qui schedulam, quam ore ferebat, post se lapsam reliquit, cui hoc inscripta legebatur: Sub Altari Capella insignes Reliquiae condita sunt. Quae igitur iussu Bavariae Principis in conuulsu pene 60000. millium hominum eruta: relictis in Monte Andreeano ceteris pretiosissimis reliquiis: solum tres sacre Hostie,

praecleara pompa atque solennitate Monachium translatae sunt. Hae annales nostri, & multo clarius Atlas Bavaricus.

Eodem tempore inter Bonifacium IX. et Benedictum X. Romanos Pontifices magnus erat schisma: in quo Dux Bavariae Bonifacio Romae sedenti, Rex Galliae Benedicto Avenione agentis adhaesit. Bonifacius igitur, partim ut Principibus Bavaricis sibi adherentibus gratiam faceret, partim ut tribus sacris Hostiis: paulo ante a S. Monte Andree allatis: publice debitis honor, veneratioque haberetur, Indulgentias extraordinarias: illo quo adhuc infrequentes: pro tota Bavaria, per quinque menses continuos duraturas, concessit. Quas tamen nemo, nisi Monachij praesens, ibique opera praescripta peragens, lucrari potuit: hinc tantus quotidia ex tota provincia confluxus fuit, ut ultimo solum die Benedictionis Sexaginta hominum peregrinorum millia sint numerata.

Anno 1395. Rex Turcius, Bajazeth dictus: pugnantibus inter se Regibus Christianis de Imperio Constantinopolitano: prima vice contra Germanos in Hungaria bellum movit, et quidem felici successu. vid. annal. part. 2. fol. 226.

Anno deinde 1453. Turci: Principibus Christianis denuo inter se discordantibus: Constantinopolim capiunt: et sic Imperium Orientale penitus interit, hucusque non recuperatum, nec in futuris saeculis: nisi extraordinaria Dei miserantis gratia operante: recuperandum.

Anno postea 1571. Selimus Turcarum seu Imperator Orientalis, victoriis insolens, classem trecentis navibus armatam, et innumerabilem penè militum exercitum, contra Insulas in mari Aegeo sitas, Rhodum nempe, Cyprum, Moream, aliasque ditionis Venetorum, ac aliorum Principum

Christianorum dominatibus subiectas, eduxit. Sed
 1. latagente potissimum S. Pius V. Romano Pon-
 tificis: 1. Principes Christiani in unum collecti, viribus
 conjunctis hostem potentissimum ad Insulas Echi-
 nadas dispergunt, capiunt, et profligant. Ast
 1. quod lacrymis deplorari satis nunquam potest: 1.
 anno sequente S. Pius moritur: et hinc nemo erat,
 qui ad tenendam unionem, et bellum proseguendum
 Principes adhortaretur. Siq[ue] unio in discordia
 denuo versa est: adeo bellum nullum restauratum:
 propterea tota Victoria tam preclara, tantisque
 sumptibus obtenta ad aliud nihil profuit, quam
 ut diu possit. Turciam posse vinci, sed non esse
 victam.

Bertholdus Regeldorffer:

ordine Vigessimus Secundus. vid. annal. p. 2.
 fol. 235.

Regnavit ab anno 1405. usque ad annum 1415.
 Laude à rebus bene gestis vel parum, vel nihil
 celebris. Are etiam alieno Collegium oneravit.
 Orta dein inter Ipsum, et Capitulum discordia
 Constantiam 1. nescio, in qua causa: 1. ad Conciliū
 contra Hæresin Joannis Huss, et Hieronymi
 Pragensis, ibidem congregatum, proficiscitur An-
 no. 1414. et eodem anno domum rediit resignat,
 ut sibi soli deinceps comode vivat. DDni Capitu-
 lares vero 1. certis rationibus ducti: 1. cum Pro-
 latum eligere nolent, Domino Ulrico Plum-
 berger hunc Decano 1. de quo plura inferius: 1.
 Canonice administrationem demandant.

Anno 1400. Ecclesia Ursperensis cum omnibus
 pertinentiis à Barocho in Reussing 1. ad quem
 hactenus tanquam filialis pertinebat: 1. ratificante

vide Litt. Episcop. pal.
 in Append. f. 142.

Episcopo Salsbonensi 1. per modum Cambij Urspl.: 1.
 nobis traditur. vid. annal. part. 2. fol. 236.

Anno. 1410. Imperator, concedente Martino
 quinto Summo Pontifice, ad expungenda debita,
 tempore Concilij Constantiensis contracta, et ad
 comprimendam Hæresin Joannis Huss, à Statu
 tam Religioso, quam Clericali decimam partem
 omnium reddituum solvendam petit à impetral.
 Sed administrator noster, quia inane habuit
 marisurum, nihil dedit, et usque ad horam hanc
 debitor est. Alius nostro ovo exigendi securas
 modus est: Si non das frontem, certe dabis co-
 actem: i. Satelles, ferrum rape, compelle.
 vid. annal. part. 2. fol. 250.

Anno. 1410. villa in Freckenhorff 1. juris-
 dictionis nostre: 1. incendio perit.

Conradus Quartus, Cognomento Pariter Regeldorffer: ordine Abb. Vigessimus Tertius. vid. annal. p. 2. f. 262.

Anno. 1415 1. ut paulo ante dictum est: 1. Ber-
 tholdus resignavit. ex quo Ulricus Plum-
 berger administrationem suam usque ad An. 1421
 tenuit. Hinc Conradus non aō 1415. sed 1421.
 regere coepit, ac non ultra, quam duos annos,
 id est, usque ad an. 1423. rexit. Sequentem enim
 post Electionem anno magnum inter Confratres
 schisma ortum est: ad quod augendum Jodocus,
 tunc Advocatus noster operam suam egregie con-
 tulit. At Conradus noster ad illud compri-
 mendum parum cordatus, ac ad bene regendum minus
 aptus fuit. Capropter discordia, Disciplinæ regula-
 ris neglectus, aliaque id genus mala 1. ut fieri amat: 1.
 indies incrementa ceperunt. Conradus igitur
 qui, intra breve Regni sui tempus, debita etiam, et

quidem non pauca contraxit, ac Canonici nihil profuit, deponitur una cum Jodoco Advocato, fratrum discordiam fovente. *Est* hae Praeulis depositio aut parum, aut nihil emendavit; Duo enim: Decanus et Senior propria auctoritate, Capitulo inconstituto, se Administratores fecerunt. Sed non minori damno Collegii, quam ipse prius Conradus, administraverunt, proprio, non Canonici Comodo invigilantes. Sanior igitur Capituli pars, irregulari huic Ludo finem improfutura, saniora capit confilia. Quod in sequentibus docebimus.

Ulricus Tertius, Cognomine
Plumberger: ordine Vigessimus Quartus.
vid. annal. part. 2. fol. 279.

Unanimi Capitularium consensu in locum depositi Jodoci tanquam Advocatus Sufficitur Serenissimus Princeps Bavaria, et Comes Palatinus nomine Henricus, quo presente, et potissimum agente in Praelatum eligitur supra memoratus Ulricus Plumberger, qui jam ante 1: ut dictum: post resignationem Bertholdi ab Anno 1415 usque ad 1421 administrationem curavit. Praefuit usque ad Annum 1430. Mala nimis et rei oeconomia bene gerenda dura tempora venerabilis huius Viri habuit; cum jam debita trium millium florenorum, ab Antecessoribus conflata extinxisset, nova contrahere cogitur; quia Principes Bavaria, odio et bello inter se confluentes, omnia turbabant, et exactiones, quilibet in districtu suo, urgebant. Discordia interim Confratrum quidem sopita, sed non deleta fuit; ut infra videbimus. Qualis vero reliqua vita et in extremis exitus Ulrici nostri fuerit, Annalista nullibi me docent: credere oportet, ut, qui bene cepit, etiam bene finisse dicatur.

*Litt. Henrici vide in
Appendice f. 149.*

Contractum inter Nostram, et Canoniam Sancti Magnianam Ratisbonae de quodam horto reperies *part. 2. annal. fol. 204.*

Item Anno 1435. facta est conventio inter Capitulum nostrum, et Parochum in Semerskirchen ratione sustentationis congrua. *vid. annal. p. 2. fol. 325. & plur. seqntb.*

Sub eodem tempore renovatum est Privilegium de habendo foro 1: vulgo Cloßmarchst alßin: *vid. annal. p. 2. fol. 202.*

Petrus Friess: ordine Vigessimus
Quintus, Postulatus. *vid. annal. p. 2. f. 340.*

Vir Eximius, et omni exceptione major, profuit ab Anno 1430. usque ad Annum 1455. Acta Eius plena in manibus habemus, iis solum exceptis, quod in visitatione Diocesis Salisburgensis per Eum patrata sunt. Quod igitur, cuius tenoris sint, improsentiarum attentius inspicimus.

Fama interim de periculoso, tam in temporalibus quam et vel maxime in spiritualibus, Canonio statu latius manans, ad aures etiam Episcopi Ratisbonensis, et Alberti Ducis Bavaria perlata est. Ordo enim, et regularitas, quo Conrado quarto presidente 1: ut suo loco monuimus: laxata fuit, huiusque restitui non potuit. Hi duo itaque Principes, ut labanti Monasterio mature succurrerent, Visitatores submittunt, qui omnia, quomodo se haberent, studiosius explorarent. Et cum res pessime constitutas reperissent, ab eisdem Principibus Petrum Friess, ex Canonici de Undenstorf, Canonio Rohrensi proficere iubentur, tradita plena potestate, non tantum observantiam regularem reducendi, sed etiam coetera quoque in ordinem redigendi. Quod et vir Dei cum

maximo Monasterij Emolumento per septendecim
annos dexterrime prestitit. vid. annal. p. 2. §. 349.
Fuit enim Petrus imprimis doctus ac prudens
aliisque Talentis egregie instructus. Antecessores
suos ferme omnes Ingenio et Virtute, si non supe-
ravit, certe aequavit. Debita ab eisdem relicta
non tantum solvit, sed bona temporalia etiam adeo
multiplicavit, ut tanta à prima fundatione huc,
usque nunquam fuerint. Bibliothecam insuper
optimis Libris SS. Patrum, aliorumque, ut nullus
alius instruxit. Aedificia magna ex parte vel
à fundamentis erexit vel reparavit. Inter quae
illud magnum Vaccarum stabulum numerari
potest, cui huius Ann. Max. Hoff. insuper
Item lat. fr. di. Lojor zu Kellhofen, huius
Lautsheim Hofstätten Caput.

Ex Chronicis seu Fontilegio
Abbatie Brühlengensis propè Eatisbonam
fol. 204. hæc cæterifimus:

Cum unquam Status nostri Monasterij ruina
vulnior fuit, profecto hoc tempore fuit. Proinde
ad illud reformatum nos conventuales elegimus
propter alios duos doctrina et pietate spectabiles
viros Petrum Friess, Praepositum Canonis ord.
S. Augustini in Rohr p - - Anno 1445.

Anno. 1458. à Nicolao S. R. E. Cardinale
et tunc temporis per totam Germaniam Nuntio
Apostolico, Diocesis Salisburgensis Visitator designatus.
Quanto autem Diocesis illius emolumento
spirituali, monumque emendatione s. sine dubio ma-
xima: impetitam sibi provinciam gesserit, in parti-
cularibus verbis non apud nos, sed in Chronicis illius
metropolitano Ecclesie exstant. Verosimiliter
inde ortum traxit confederatio illa seu pactum mor-
tuale, nostram inter et Eandem sub id tempus inita,
de una Missa mutuo legendi; prout etiamnum viget.

Inter Principem Bravariae et Comitem de Abensberg
grave adeo odium exarsit, ut propè ad arma ventum
sit. Inter hos Petrus argumentorum vi, et ser-
monis efficacia pacem restituit. quem Dux Bravariae
deinceps semper Intimis suis Confiliarij nomine com-
pellare dignatus est.

In magna tandem etate optimus Senecio vitam
omni laude majorem, merito secundus deffrauctor
dictus, pie in Domino absolvit, eternaque percipiens
praemia ad Superos abiit 10. Junij Anno. 1455.

Laudis Epitomen Sequens Enigraphe Knelekrall's
nobis exhibet:

Atque est Petrus,
et supra hanc Petram
reædificavit Dominus
proprie dirutam Ecclesiam Röhrensem.

Ex Chronica

Incluta Canonica Sancti Magniani
prope Eatisbonam A^o. 1759. Sequentia
Acta nobis Communicata sunt,
quae huc pertinent, ac propte-
rea de verbo ad verbum
reddo.

reddo.
Udalricus huius nominis /: apud Sanct Magnia-
nos nempe /: 2us ordine autem Prelatorum Deci-
mus quintus: cognomento Kuchenmaister, ex
Canonia Rohnensi postulatus, optime rexit, tam
quoad spiritualia quam temporalia. Obiit
Anno. 1450. 12. Aprilis.

Ex quibz colligimus, Udalricum hunc /: regnan-
te apud nos Petro Frueß: / vel paulò ante fuisse
profulatum.

Nota hui: Georgium Vilsor hujatem Canonium
1. cui in prefatione facta est mentio: Petro Friess suis-
se Coerum, et ab eodem Chronica sua scribere iussu.

Compendium Chronologicum
 Ex parte Tertia Annalium
 Excerptum, continens Acta Abbatum 14.

Joannes primus, Cognomento
Peyninger: ordine Vigessimus Sextus.
vid. Annal. part. 3. fol. 2.

Anno 1455. Praefulatum feliciter auspiciatus,
 feliciter usque ad annum 1493. profequitur,
 Petro antecessori suo per omnia aequalis, et non
 solum virtute, sed etiam rerum bene gerendarum
 dexteritate compar. Quemadmodum Petrus
 Disciplinam ante penitus lapsam reformavit,
 et oeconomiam pariter neglectam restauravit:
 ita Joannes utrumque pari vigilantia, constan-
 tiaque continuavit; siquae aliis restauratoribus
 omni jure adnumerari meruit. Statuta enim,
 quae jam regnante Petro vigebant, de novo con-
 firmari etiam fecit, ut mox dicemus. Regimen
 dein per 38. annos egregie administratum, me-
 ritis plenus, cum consensu Capituli libere resigna-
 vit, sibi soli deinceps et Deo vivens. Tres vito
 annos, quos adhuc superstites habuit, orationi,
 jejuniis, omniumque priorum operum exercitatio-
 ni addictissimus transiegit. Tandem vita, et
 aevi, laboribusque exhaustus, relicto turbulenti
 mundi pelago, ad aeterno salutis portum religio-
 sistime appulsus est. 6. Aprilis anno 1496.
 magno post se virtutis opinione relicta.

Jam ad residua tanti viri memoria dignissi-
 ma facta proferenda properamus.

Bona temporalia non solum in antiquo statu
 conservare novit, sed etiam multa superaddidit.
 Inter quae illud non minimum censi debet, quod
 à Civitate Norimbergensi jus perpetuum acqui-
 siverit, quo illa singulis annis pro. 25. flore-
 nis omnia omnino condimenta: *Gnawitz* hunc
fastum *strips*: quibus Canonici indigeret, praestare
 tenebatur. *vid. Annal. part. 3. fol. 33.* Quod
 tamen jus postea: improvide sane, ut inferius
 dicemus: incredibiliter venditum fuit.

Mitissimus huius Praeful indecens ratus, per alios
 etiam malefactoribus mortis iudicium ferre, Jus
 Gladii, quo Monasterium ab a. 1350. ut supra
 memoratum est: gaudebat, Dominis Comitibus
 in *Abensperg* ultro concessit. *vid. Annal. p. 3. f. 39.*

Idem Joannes Campanam unam, alteramve
 in Campanili: *Bestoralia*, ac plurima ad ornatu
 Ecclesiae pertinentia, parari fecit. *vid. Annal. f. 44.*

Ex Archivio

R.R. P.P. Franciscanorum in Kelheim
memoranda veniunt sequentia.

Anno. 1466. 2. Januarij R.R. P.P. Franciscani
 licentiam ab id temporis in Bavaria regnante
 Wilhelmo impetrant edificandi Monasterium
 sui ordinis ad montem S. Michaelis in Kelheim.
 quae licentia per Bullam Pauli II. Summi Ponti-
 ficis confirmata est, in qua simul Joanni huius
 Loci Praefato, una cum Abbate in *Welltenburg*,
 illius aedificij cura demandatur. Huius Lectorem
 premonitum velim, quod erectio huius sacrae
 aedificulae ab initio gravia obstacula habuerit;

Duas Bullas vide
in Append. 151.

Plurimi enim se illi opposuerunt, inter quos fuit
 praecipuus Loci Parochus, et ipsius instituti Epi-
 scopus Ratisbonensis: imò et magna pars Civi-
 tatis Kelheimensis, quae etiam, cum diutius in per-
 tinacia persistisset, à Sede Romana generali Inter-
 dicto subiecitur: et quia Interdictum non paruit,
 sententia Excommunicationis insuper fulminatur.
 Episcopus vero et Parochus, qui plures exstrec-
 tioni Coenobij remoras posuerunt, cominatione
 Excommunicationis ad desistendum compulsi sunt.
 Coepit igitur Claustrum exstrui, et postquam
 R.R. Patribus inhabitabile factum est, per aliam
 Bullam ejusdem Summi Sedis praenominatis duo-
 bus Abbatibus cura illius Demandatur, pre-
 cipiturque, ut Tertiarius Locus ille: Capbründ-
 Lof ganant: quem P.P. Franciscani interim
 incolabant, restitueretur Anno 1469.

Si Benevolus lector De loco: Capbründ-
 Lof ganant: notitiam habere velit, sequentem
 pauca dare possumus. Est igitur spelunca
 subterranea, arcte ad ripam Danubij in monte
 petroso sita, ac duobus circiter passuum millibz
 à Civitate Kelheim versus occidentem distans.
 Cavitas illius in medio petrae sinu lat. spatiosa, et
 aditu perdifficilis, ac nemini nisi inuolato, et
 restante corpore auesribilis est. Interior ca-
 verna ambitus similitudinem parvae Ecclesiae
 representat, nulla humanae artis opera, sed ipsa
 natura exiit. Ubi etiam ara ad celebrandū
 M. Missae Sacrificium percomoda, rupi paululus
 exaltata incubans, conspiciunt. Nec lumen
 deest; à latere etenim versus Danubium, et
 meridiem per foramen quoddam, fenestra instar,
 dies plena luce se infundit. Habitatio hoc in-
 colis sat apta esset, nisi ventis et nivibz

1. Fors etiam vulpibus, aliisque feris sylvestribz:
 pervia foret. Cavernam hanc et alios in
 circuitu petrosos subterraneos meatus non im-
 merito natura prodigium dixeris. De Origine,
 seu primo huius Loci: Capbründ Lof: Eremita
 sic scribit Atlas Bavaricus part. 2. fol. 253:
 Tit. Kelheim: Anno 1450. Antonius à
 Spolem Castris Tertiarij dictus, primus hanc spe-
 luneam incolere cepit: Sanctionis deinde vite
 desiderio accensus, viennam proficiscitur, apud
 R.R. P.P. Minoritas ibidem locum impetraturus.
 quo non obtento ad eremum suam rediit in iti-
 nere à predonibus miserum in modum occisus est.
 Hinc adicula illa in monte petroso, ubi vacans,
 à Joanne et Sigismundo Bavaria Ducibz
 annuente Nicolao V. Summo Pontifice R.R. P.P.
 Franciscanis inhabitanda traditur interim, donec
 Monasterium in Kelheim extructum fuerit ab 1454.
 Cuius tamen adificationi: ut diximus: Episcopus
 Ratisbonensis et Clerus multis annis repugnavit.

Nunc etiam pauca dicamus de Apostata quodā,
 cuius historia triste quidem exordium, letiorem tamē
 habuit epilogum. Andreas hic est, cognomine
 Schmidmayr, huius Loci professus, ac unus ex illis,
 qui schismatis et tumultuum 1. de quibus supra
 mentio facta est: fautores fuerant. Hic etiam
 nunc regnante Joanne nostro, moderna vigentis
 disciplinae impatiens, sepius licet correptus, claustra-
 li iugo collum submittere noluit. Quare deposito
 habitu claustra deserit. In fuga fluvium 1. Ambs:
 transire volens, aquis mergens via semivivus evasit.
 ubi apprehensus domum reducit, et perpetuo
 carceri traditur. Sed nec hunc infans homo
 resistit, donec per unum alterumve annum car-
 ceris squalore maceratus, saniora cogitare coepit.
 praesertim ubi interiori Dei miserantis radio
 illustratq. infelicem conscientio suo statum atten-
 tius inspexit. Quem cum impensius examinasset,

ex Siligine, mensura Abenspergensis, pauperibus
dispensanda. Huius Eleemosynae usus quidem
etiamnum viget: sed / ut ajunt: / diminutus valde
et pecorum et farinae numero. Nicolaus Spul-
tus est in edibz Carmelitanis in Abensperg 1485.
Anno 1460. in aditu cimiterij nostri ad dex-
tram Spulty est Joannes Faber, vir doctus et
nobilis: Sim Decanus in Westphalia, cum
magno lapide sepulchrali albi coloris.

haec falsa esse
constat Epita-
phium legenti

Confirmatio Statutorum Canonici Roderensis anno 1466.

Prologus Confirmationis sic incipit:

Henricus de Abensperg, Dei gratia Episcopus
Salisbonensis dilectis nobis in Christo Fratribus:
Joanni Preposito, Nicolao Decano, totius Conventus
Monasterij in Rode S. V. Mariae Ord. S. August.
Canonici Reguli, nostra prefato Decanatus Salis-
bonensis Salutem, et sinceram in Domino Cha-
ritatem, cum tranquilla mente Deo servire p-
Cum autem haec litterae confirmatorie una cum
Statutis plene scripta et in Decanatu recepta as-
serventur, eas pluribus recensere superfluum, ac
solum Capitulum ordinem et indicem huius refero.

Index Capitulum.

- I. De Divino Officio. II. De Inclinationibus.
- III. De Thurificatione Praelati in officiatione.
- IV. De Capitulo quotidiano. V. quo ordine ad
Nonas et Vesperas procedant. VI. De Collatione
et completorio. VII. De Suffragiis Defunctorum.
- VIII. De Ieiuniis et abstinentiis. IX. Qualiter

ad mensam accedant. X. De Infirmis. XI. De
minutione sanguinis. XII. De Lasura et balneo.
XIII. De honestate habitus. XIV. De Lectis et
Lectiferniis. XV. De Silentio. XVI. De Conser-
vatione Sigilli Conventus et Privilegiorum. XVII. De
Inquisitione Librorum. XVIII. De Disciplina Re-
gulari. XIX. De Confessoribus et communicatione
Fratrum. XX. De Culpis Levioribus. XXI. De
Culpis gravioribus. XXII. Quomodo se Fratres
habeant in via. XXIII. De Conventibus. XXIV. De
Novitiis recipiendis. XXV. De Magistro Novitionum.
XXVI. De Professione Novitionum. XXVII. Qualis
debeat esse Praelatus. XXVIII. De Electione
Praelati. XXIX. Qualis reverentia Praelato sit
exhibenda. XXX. Qualis debeat esse Decanus,
et de eius Electione et officio. XXXI. De ab-
solutione Decani. XXXII. De Procuratoris of-
ficio. XXXIII. De Sub-Decano. XXXIV. De
officio Cellarii. XXXV. De Ministro Refectorij.
XXXVI. De Custode. XXXVII. De officio Can-
toris. XXXVIII. De Vestuario. XXXIX. De
Cebanis.

Qui maiorem de Canoniciis Regularibus, eorumque
propagatione, felici progressu, constitutionibus atque
Statutis notitiam habere desiderat, sequentia ex
Clarissimo R. P. Eusebio Amort, Can. Reg. Pollin-
gano legat:

Statuta Canonici Regularium
recepta saeculis XIV. in pluribus Canonici Ba-
varia, Austria, et Bohemia. ex M. S. Codice
Vindob. vid. R. P. Euseb. Amort. De veteri
Disciplina Tom. I. no fol. 505.

Item legat Litteras Nicolai Cusani Cardinalis
a. 1451. ad Archiepiscopum Salisburgensem
datas de reformatione quorundam Monasteriorum
Ord. Can. Regul. nimirum in Beilberg, ad S. Penone,
in Rode. Polling vid. Euseb. Amort. ibid. Tom. I. f. 159.

Uterius moneo, ut legas Synopsin Institutio-
num Lateranensium Saeculo. XV. in Italia recep-
tarum, ex Annoto Congregationis Lateranensis
Abbate Generali, quem idem memoratus supra
Eusebius Amort refert. Tom. i. no. vet. Hyst. fol. 523.
et seqnt.

**Wolfgangus Primus, Cognomine
Hamptöck; ordine Abbatu Trigesimo
Septimus.** vid. Annal. part. 3. fol. 40.

Ab Anno Regiminis sui 1493. usque ad An-
num 1509. vestigiis antecessorum suorum,
Petri & Joannis: quorum acta paulo ante
dedimus: constanter inhorens, virtute et meritis
nulli eorum cedit. Vitam Regularem exemplo
non minus, quam verbo docuit: ac omnia, quae
Praedecessores optime constituerant, deaterrime in or-
dine conservare novit; Quare Ipsum cum iisdem
imortali pariter laude dignum censemus. Summo
Fratrum dolore Patrem suum lugentium 11. Jan.
a. 1509. vivis ereptus est. Quem sui laude
brevis nimis, superi certe gloria perenni donarunt.
Zelotus et doctus hic Abbas, dum Granarii
ad hoc officium gereret, a duobus successore Episco-
pis Henrico et Alberto Ratisbonensibus, maleficia
et luxuriam in Abbenperg et vicinia nimis aper-
tam, et scandalosam comprimere jubetur. Aliquot
deinde post annis, cum eadem veneficia et scan-
dala repullulassent, iam in dignitate Abbatiali
constitutus, eadem facere per Bullam Alexandri
Summo Sedis Episcopi mandatur a. 1497. vid. An-
nal. part. 3. fol. 50.

Anno 1506. interveniente Alberto Bavario
Duce, et postulantebus Canonis in Rottenbuech,
Hieronymum Hueber, insignem virum ex
gremio nostro Praetorem dedit, qui per 17. annos
eidem Collegio cum maxima laude profuit.
Reliqua huius Hieronymi acta ibidem conser-
vantur.

Quare in Semerkirchen Anniversarius cum
elemosyna pauperibus dispensanda habendus
sit, vid. Annal. part. 3. fol. 51.

Circa hoc tempus villa in Lausheim Canonis
nostre aueffit.

**Berhardus huius Nominis Secundus.
Ordine Trigessimus Octavus.** vid. Annal. p. 3. f. 53.

Multas trias et lites iudicialiter agitatae
imero sustinuit. Vir cetera pacis studiosissimus,
praesertim cum nostris Civibus de iure pacendi.
Cum Commissario Rottenburgensi ratione jurisdictio-
nis Inrogantur S. Holzhausen in der Pfarr
Gammelsdorf golasum. atque alios pluribus
eiusdem farinae vexationibus, quas omnes fortiter
defendit. Deceam insuper Iudices Collegii nostri
successive non sine causa deprohuisse scribitur.

Denique hic Praeful in paucis prudens & discretus
singularem hanc apud suos laudem promeruit,
ut sincerus et amandus Pater, ac utriusque
Status Regularis nimirum et Secularis fidelis.
Custos vocaretur. Brevis tandem morbo decum-
bens, preparatus, post ostendit, quam regnare
occeperat, annos 16. Julij Anno 1527. ultimum
Spiritus, Sanctissimo Christi corporis epulo refectus,
et sauro oleo unctus, efflavit.

Dionysius Cognomento **Weissen-**
-burger: ordine **Trigesimus Nonus**.
ab Anno. 1527. usque ad an. 1539.
vid. Annal. part. 3. fol. 56.

De hoc Praefule Chronologi nostri fermè nihil
scriptum nobis reliquerunt, quam quod annos
duodecim rexit: et ius piscandi in Lacu:
anno 1534. emerit, ac tandem pie in Domino
quieverit. vid. Annal. part. 3. fol. 54. Cui
proin Ego, quia Patres nostri laudem ejus desi-
tam dare obliti sunt temporalem, gratulor ad
coronam apud Superos imortalem.

Wolfgangus Secundus, nomine
Zankl: ordine **Trigesimus**.
vid. Annal. part. 3. fol. 50.

Superior si est quarens, et non quæsitus ad
Insulam, sepius fefellit. Non desunt exempla,
quæ hoc testantur. Vita Wolfgangi nostri
idem confirmare videntur. primo statim Regi-
minis anno indolem se habere prodigam, et ad
regendum minus aptam ostendit. Mensam laute
instructam parari, et potum non vulgarem
sibi infundi voluit. Bona, si peculium defuit,
et successive quidem non paucæ: ab Antecesso-
ribus tribus tam vigilanter procurata, quam
magnis impensis empta: primis statim annis
abalienare, atque dissipare non horruit. His
itaque malis finem facturi DD. Capitulares, ini-
to inter se mature consilio, eum deponunt, et in
illius locum alium ex Gremio Administratorem

Sufficiunt. Sed semianno via elapso rursus eam
presidendi cupido invasit. Hoc, quod volebat, ut
impetraret, ac pro sententia sua succederet, astu quo-
dam et benevolentia facta usus, aliquos Capitulares
animos movet, et in suam partem trahit: quorum
dein suffragio fulvus administratione denuo potitur.
Verum posteriora prioribus non tantum similia, sed
etiam facta sunt deteriora; hinc secunda vice Dig-
nitatis officio exiit, tanquam Regularis Observan-
tia incurius, et bonorum temporalium dissipator.
Confratres certis ducti rationibus Electionem novi
Antistitis per aliquot annos differunt; sed perperam;
quia in ruinam potius, quam emolumentum Cano-
nicæ hæc dilatio fuit; ut infra patebit.

Inter alia bona, quæ Wolfgangus noster: neces-
sitate nondum adeo urgente: abalienavit, etiam
census ille annuus est, quem hodie dum à monaste-
rio ablatum esse dolemus. nempe vi parti cum Jo-
anne primo, Abbate nostro: ut supra memini:
inito, Civitas Norimbergica singulis annis pro 15 s.
1. Roup; Gulden: prestare tenebatur condimenta
1. id est, superius dicitur unit quatuor huius castan-
stropi fustis pascam: Et hoc ius illi pro certo
1. quocunque notabili, non ita estimabili, considera-
ta perpetuitate: in perpetuum ac irredimibiliter
remisit.

Franciscus Greinold, Administrator
ab Anno. 1555. usque ad An. 1562.
vid. Annal. part. 3. fol. 62.

Quia corruptis hæc temporibus in collegio
nostro non plures, quam sex Canonici presentes
erant, Prelatum eligere noluerunt. In depositi
igitur Wolfgangi Zankl locum cura admini-
strationis ad aliquot annos à Serenissimo Duce
Bavarie demandata fuit Francisco, designato
Proposito in Bernried; sed nullo Canonico fuero.
Quare Capitulares, licet pauci, Abbatem eligunt,
ut statim infra videbimus. Utrum vero

Franciscus sponte resignaverit: anve domum,
unde venerat, sine laude inglorius remissus, vel
hic mortuus sit, nullibi in Chronicis reperio scriptum.

Anno 1546. fundatus est anniversarius, cum
Elemosyna pauperibus distribuenda, à Joanne
Grünl huius loci Judice, qui et apud nos cum duobus
uxoribus suis, aliisque consanguineis sepultus est.
Lapis sepulchralis, ex pulcherrimo albi coloris mar-
more, artificiosè exprimit effigiem fundantis, dua-
rumque conjugum, ac aliorum agnatorum, cum
representatione imaginis Christi Domini gloriosè
à morte resurgentis. Intentio fundatoris fuit,
ut Elemosyna solum egenis parentibus, eorumque
liberis distribuatur. vid. annal. part. 2. fol. 60.

De Origine Celebrissimi Collegij Patrum Soc. Jesu Ingolstadiensis.

Quia inelythum et florentissimum Collegium S. J.
in Ingolstadt nostris terris non multum distat, et
crebro ex Canonica nostra Clerici ad studia academi-
ca, alioribus disciplinis imbuerendi, illuc transmi-
tuntur, opera pretium, et non ingratum fore existi-
mavi, si ad notitiam de illius origine quodam ex
scriptis authenticis infra citandis, id loci paucis tra-
derim. sunt autem sequentia.

Huius Collegij fundator scribitur Christianissimus
Albertus Procerum Dux, litteris Ferdinandi Ro-
manorum Regis ad illum datis comotus. quibus
eundem docuit ex Cathedra conuocare, ac inde non
in populo emendationem non minus, quam studia
atque fructus, quos Patres Soc. Jesu, Collegij Viennens.
nuper erecti florescere facerent, docuit, ac impensè
comendavit. His cum gaudio perlectis optimus
Princeps spiritu cultus Divini promovendi, fervore.
que, qui hoc temporis: nimirum Lutheri: etiam
Ingolstadij plurimum lanquebat, accessus, ex templo

Tabellas supplices ad S. Ignatium tunc Romæ agen-
tem scripsit, rogans, ut aliquos à sua Sodalitate
viros probos et doctos sibi mitteret, qui scientias
passim neglectas, moresque populi plerumque corrup-
tos restauratum irent. quos et impetravit. Hi
igitur viri grande hoc Collegium omnium in Bava-
ria primum et antiquius Anno 1556. edificare
occeperunt, sed non nisi Anno 1576. absoluerunt.
quod deinde mitissimus Princeps Albertus, ut
nunc visitur, et floret, magnificè dotavit. Lapidibus
verò, usque dum omnia huius, clarissimi edificij
parata et completa essent, Collegium inferius ad
Superiores scholas s. ut vocant: interim inhabitan-
dum contrahitum est. Quas autem contumelias,
aversionesque, odio Disziplinæ, atque exemplaris
vitæ exempli non tantum à malevolis stulciis, sed
etiam à tunc existentibus ibidem Professoribus Aca-
demiis, boni Patres ad initium sustinuerint, non
facile dixeris. quos tamen paulo post omnes per-
fecta in Jesuitis vitæ probitas, doctrina, modestia-
que, ad maximam eorundem estimationem, atque
opinionem reduxit. Idem aperte confirmant lit-
tere fundationis attestati Principis de Anno 1576.,
quæ hæc habent. Nam Societas Jesu Academia
nostra Ingolstadiensi, quæ presenti, manifestè
Dei beneficio immota perstat, adversus hæreses,
errorumque huius temporis procellas, magnam
adfert dignitatem, et auctoritatem; ad ductis
subinde non solum ex utriusque Germaniæ univer-
sitatibus, sed etiam ex Hispania et Italia remo-
tissimis Scholis, ac collegiis suis, viris doctissimis,
atque probatissimis pp. In his litteris, ac alio
in hac causa ab Alberto emanato Diplomate,
plurima ad summam Societatis laudem spectantia
leguntur. Sed ne longior sim, et falcem in
alienam messem mittere, ac folia inaniter multi-
plicare, adularique dicar, atramentum calamo ex-
cutio, et abrumpo, his breviter ad informationem
relatis contentus. vide Ecklinum in Atlant. Bav. p. 2. f. 244.

Joannes huius hominis Secundus,
Cognomento Vischer: patria Rohrensis.
Ordine Abbatum Trigesimus Primus
vid. annal. part. 3. fol. 65.

Hundius falso asserit, Joannem hunc postula-
tum esse ex Canonica Bernriedensi, quem huius pro-
fessum certo sumus. Postquam aliquot annos
apud nos Decanus fuit, à Canonici in Weyarn
administrator postulatur. Cui muneri summa
cum laude per aliquot annos profuit. Et
locum postea Professionis revocatus unanimiter
Prelatus eligitur Anno 1562. et fuit usque ad
Annum 1509. Preter alia multa vineam
quoque in Thumstauß pro 600. s. huius s. s.
Lindstauß comparavit. Cetera huius
Presulis acta, procul dubio insigni digna encomio,
penitus denuo omissa sunt. Ego vero ei laudem,
quam obliviosi Rohrenses Compatrioto suo in-
digne subtraxerunt temporalem, apud Caelites
gratulor perennem. Epigraphen tamen se-
pulchralem s. quæ et ipsa locum, et ludum nomi-
nis potius quam laudem spirat s. eidem ponere
non sunt obliti, his scriptam litteris:

Presul Joannes
jacet hic
Cui nomina pipes
Dederunt.
Quem ad vivum
Ist huius imitatur
Imago.

Anno. 1579. fulmen in turrim Ecclesie labor-
bergenfis excussum, in campanis, aliisque templi
partibus mirabiles, Philosophis inperceptibiles
effectus produxit, sine incendio tamen. Pre

Ceteris memoratu dignum illud stigma est, quod
in imagine quadam Christi Domini è cruce pen-
denti, in cuius ligno superiori transverso modicas
fissuras et rimulas s. reliquis imaginis partibus
penitus illasit s. impressit. Hæc imago hodie
ad dexteram altaris partem, propè sacrificiam ap-
penso ibidem visitur, ad perpetuam rei memo-
riam relicta.

Chronica Sanct. Magnianis
Eorum, quæ nobis s. sicut fol. 43. inserui-
mus s. comunicata sunt, Continuatio.

Melchior Vischer s. apud Sanct. Magnianos
administrator et Prelatus ordine 32. d. s. s. s. s. s.
Superior de Kieder, Rohra professus Anno 1583.
25. Novemb. in Administratorem postulatus est.
Certè Monasterij nostri ferè collabentis subsidium
maximè necessarium. Confirmatus est 19. May
Anno 1590. Mortuus a. 1595. Huius
successor Hieronymus Fertl, pariter professus
Rohra, de quo infra.

Joannes huius hominis Tertius,
Cognomento Holnsteiner, Origine
Rohrensis: ordine Abbatum Trigesimus
Secundus. vid. annal. p. 3. f. 69.

Floruit ab Anno 1509. usque ad annum 1630.
Antecessori suo Joanni Vischer Compatrioto
suo, hereditaria quidem virtute, non sanguine
succedens. Pauperum parentum huius oppidij
filius, cum mortuis genitoribus alimenta et
sustentatio deficerent, calcem ac lapides ad ar-
chitecta reficienda s. ut nunc fieri solet s. mini-

strare iubetur. Sed perspecta à Superioribus nostris pueri indole et ingenio, ad scholam Germanicam primis litteris imbuendus amandatur. inde Ingolstadtum ad scientias humaniores, ac denique jam professus ac Religiosus ad disciplinas severiores: Philosophicas, et Theologicas: ibidem ad discendas mittitur. quibus absolutis, et praeclare instructus domum revertitur, ac paulo post doctrina, prudentia, ingenij maturitate, morumque comitate florens in Praelatum assumitur; cuius Memoria in aeterna benedictione est.

Vir hic semper egregius, et sibi similis per 41. annos regnans, prater alia plurima beneficia Canonica proposita, primus usum Mitra à Sede Romana impetrat. Item obtinuit ab Episcopo Ratisbonensi licentiam ex Gremio constituendi Proviforem in Högldorf. Numerus Religiosorum auxit, ac omnia in ordinem restituit. Denique per plurimos annos Statuum Provincialium Bav. Condeputatus, ab ipsis etiam Principibus summe adamatus ac estimatus fuit. Sub Eius auspiciatissimo Regimine ex Gremio Röhrensi plures Praepules ad alias Insulas postulati prodierunt, quos nominatenus proferendos censemus.

Inter hos primus est Georgius Perreiter postulatus ad Insulam in Canoniam ad S. Zenonem. qui adhuc in hujate Collegio degens, sacras imagines aeri intasas, quo vitam S. Augustini representant, adinvenit, et in publicum edidit. Quas postea Wilibaldus Mayr: ut infra dicemus: egregio volumine doctè pariter et eruditè explicavit. Idem Wilibaldus Mayr in vita S. Augustini à se scripta in praefatione meminit, eundem Georgium Perreiter, cum jam ad Praelaturam Sancti Zenonensem promotus esset, multa Eroteмата, aliaque plura scripsisse; quae autem in nostra Bibliotheca non exstant.

Secundus est Joannes Rehm, natione et Professione Röhrensis, postulatus ad Cathedralē Ecclesiam Chiemensem. De Cuius actis nil constat.

Tertius vocatur Hieronymus Fertl, de Cuius actis Chronica Sancti Magniana: ut supra probatum: si loquuntur: Hieronymus Fertl, patria Pollinganus, professione Röhrensis, ordine Praelatorum apud nos 33. fig. Cum aliquamdiu Rora Decanum egisset, missus ad videndas vineas, agrotantem hunc Praepositum nostrum Melchiorē visitandi causa diverit; ac illo dein defuncto Administratores Hieronymus eligitur 3. Decemb. 1595. 3. ha. vero Septemb. 1597. Confirmatur. Postea anno 1599. grassante consensu populi nostrae processionem instituit in Donaußtauff ad S. Salvatore in festo S. Simonis & Iudae Apost. quo processio etiamnum viget. Obiit 25. Aprilis Anno. 1605. phrenesi et medicorum incuria peremptus.

Pergunt eadem Chronica Sancti Magniana haec nobis prodentia.

Praepositura nostra usque ad 7. Octob. ejusdem anni vacante postulatur Gregorius, Hagn Ditz, ejusdem Instituti Röhrensis: ordine apud nos 34. fig. qui optime etiam praefuit a. 1605. Hunc rursus subsequutus est: prosequuntur eadem Chronica: nempe

Christophorus Weinkard Anno 1611. Professione Röhrensis, et ibidem Cellarius: apud nos Praepositorum ordine 35. fig. Invenit ille monasterium fere dirutum; quod restauravit, atque peraccomodo Hospitibus cubiculo ampliavit. Anno. 1623. paralyfi tactus moritur.

Huc usque Chronica S. Magniana.

Merito igitur Joannes noster, Patris Praelatorum: Canoniam vero Röhrensis Scholae Doctorum nomen obtinuit. quinque siquidem ad diversas Canonias et Insulas Praelatos dedit. Denique post exanthlatos ferme innumeros pro gloria Dei et Canoniam bonos labores, expertasque multifarie instabiles mundi vicissitudines, ad sedes aeternas,

ac quietudinem immutabilem, omnibus meritis cumu-
latus, in optima senectute evolavit Anno. 1630.
Epitaphium Ejus, lapidi cum imagine, insculptum
ibi habet.

Admodum Reverendo D. Joanni
Holensteiner, Proposito, Qui Mitra
nobis bonumque Nomen, ac Splendore
Cenobio dedit, hoc Monumentum
cum lacrymis damus. Cæpit nobis
invigilare Anno M.D.LXXXIX. VI.
Novembr. Deo obdormiscere Anno
M.DC. XXX. XIII. Juny.
Vos Posthumi, quietam eternitatem
vovete.

De Beatissima Virgine Maria Tharmaturga in Laberberg.

Originem huius Devotionis fons quidam ibi ortus,
omni morborum generi curando valde proficiuus
dedisse fertur. Qui tamen fons ad mandatum
Reverendissimi Ordinariatus Ratisbonensis brevi
post penitus destructus fuit. Sed ingens sub-
secuta in tota Bavaria ariditas mox mentem
Superiorum mutavit; cum afflictus populus
nullis alio in loco, quam hunc apud fontem sa-
lutis, et Tharmaturgam Matrem Laberbergen-
sem, tandem optatam pluviam obtinere potuit.
Adhuc dein facta est celebris hæc peregrinatio, ut
etiam hunc temporis scilicet: ante annos circiter
quingentos, prout apud Aventinum videre est:
Serenissimus Bavaria Dux, illo tempore Landshuti

residens voti causa cum tota aula sua huc ac-
cesserit. Quos vero et quanta in hunc usque
diem Tharmaturga hæc Mater in hac sibi Lavra
domo, omnibus, qui eam cum fiducia implorant,
dispenset Beneficia, referre nimis longum esset.
Hoc solum cum S. Bernardo dico: ille solus lau-
des huius Virginis sileat, qui fideli prece appel-
latam suis in necessitatibus sibi senserit defuisse.

Annales nostri cum supra citato Aventino de
fonte quidem in re ipsa conveniunt, sed in una
alterare: non tamen gravioris momenti: cir-
cumstantia sibi dissentiant; Sic enim in illis
lego: fama deinde de hoc prodigioso fonte per
Bavariam latius manans, Reverendissimum
Suffraganeum Ratisbonensem adeo commovit,
ut eum cum alio quodam illius Metropolitano
Ecclesia Canonico profens inspicere voluerit.
Consideratis itaque enucleatis rebus, idem
Episcopus fontem: nescio quare: terra obnisi,
et impleri iussit: indignantibus licet illis pagi
incolis, qui causam tempestatum, et inundationis,
quæ proxima æstate excessivè in agris et segete
subsecuta fuit: utpote summe novæ eidem suf-
fraganeo adscripserunt. vid. Annal. p. 2. f. 421.

Inter innumera fere Beneficia, quæ meritis
Tharmaturge Virginis intercedentibus collata sunt,
et adhuc conferuntur, illud et quidem præcipuum
disimulatum transire nefas foret. Puella
quædam, cuius pudicitia miles Suecicus: ardebat
enim tunc in Bavaria bellum Suecicum: infi-
diabatur, in Ecclesia Laberbergensis turri salu-
tem quesitura se abscondit, virginitatem suam
velut altera Susanna in tuto ibidem posita
rata. Sed homo venere æstuans quid non ten-
tat? in turrim etiam, libidinis explenda causa
per scalas reptat insanus proci. Virgo in an-
gustis se deprehensam conspiciens, temerario, sed
pio ausu: implorata prius ore B. V. Mariæ:
per fenestras se mittit, et in Cœmeterium illa
delabitur, stupentibus incolis. vid. Annal. loc. cit.

Benevole Lector!

Nunquam Monasterij nostri status tam quoad temporalia, quam spiritualia totius ruinae periculo proximior, quam circa haec tempora: quo statim subsecuta est fuit. Haeresis quippe Lutheri grassari, et bella plurimum fatalia geri coeperunt. quae bona Canonici subverti, et cum his ordinem ac disciplinam similiter agonizare, et vix non penitus emori fecerunt. Sed non sola bella, incendia, aliisque talis modi fata tanta ruinae causa exstiterunt; ad eam etenim augendam aliquando Superiorum vel imperitia vel incuria in rebus recte administrandis non parum contulit. Vel si unus, atque Administrator bonus fuit, eorum tamen vita: quia aut iniqui temporis orumnis confecti, aut aliunde mortui: permodum erat brevis; ut inferius videbitur.

Bernardus Scharl, Trigesimus
Tertius: Patria Höglдорffensis.

vid. annal. part. 3. fol. 79.

Sic dictus à praedio: Inr Scharl Hoff gn, uauit: in quo natus. Ab Antecessore Joanne Holnsteiner susceptus, immediatè post illius mortem Praelectus eligitur. Habenas suscepit a. 1630. et magna animi moderatione tenuit usque ad an. 1633. Vir optimus, et magna indolis. à quo, si Superi prolongassent vitam, Canonici maxima emolumenta sperare potuissent. Et in hoc etiam infelix fuit, quod eo ipso tempore ad Regimen pervenerit, quo flamma Suecica propter alias Germaniae provincias Bavariam etiam, ac nostrum ipsum pariter Monasterium ferme integrum devastavit. Ac quod dolendum maxime, pretiosissimam scilicet ob praeciosa SS. PP. Manuscripta, à Petro Frueß, aliisque Praedecessoribus, maximis impensis comparata: Bibliothecam, ad 40000. Taleros aestimata, in cineres redegit.

Interim Religiosissimus Bernardus, cuius Regnum non nisi triennale stetit, grassante praesertim Dogma armorum strepitu, orumnis potius, quam alio fragilis natura defectu confectus, in lethalem lectulum corruit; ac paulo post relictis iniquè praeliantis mundi tumultibus, optime praeparatus ad pacem perpetuam, filiorum Dei libertati aeternum asserendus transiit. A. 1633.

Eodem tempore, scilicet A. 1632. primo Mens. May Simon Föttl, huius loci professor à militibus Suecicis, quia pecuniam in arario non invenerant, post incendium et rapinam omnium omnino pecorum, Captivus seu Obles abduciitur. Sed paulo post à servis domesticis numerato ex propria crumena peculio: mit 82. Pfeliger Thaler: redemptus domum revertitur.

Hoc ipso Mense et Anno Rex Gustavus Ingolstadtum arcta obsidione circumfidens, occiso, cui iniecit, per explosum tormento bellico globum 5. tt. ponderantem, quadrupede: quem albi nigro mixtus coloris fuisse ajunt: Ipse etiam pede vulneratus ab obsidione, claudicans deinceps, recessit.

Wilibaldus Mayr: Trigesimus
Quartus. vid. annal. part. 3. fol. 85.

Vir ingenio, et eloquio fatundus, doctrina pariter ac eruditione instructus Superioritatem tenuit ab Anno 1633. usque ad annum 1646. Latino sermone vitam S. P. Augustini integro volumine comprehensam scripsit; in quo imagines à Georgio Serreiter, antea Toga et professionis nostra, postea Abbate postulato ad S. Zenonem, in lucem editas, mira eruditione explicavit.

Fama bona de Regularis Disciplina observantia, in Collegio nostro florente, ad exteras etiam regiones divulgata, Archiepiscopus Coloniensem, Ferdinandum nomine, permovit, ut à Wilibaldo

Nostro aliquos Canonios ex hujate Gremio peteret, qui ordinem ac Religiosam observationem ad regulam S. P. Augustini in Canoniam Berchtesgadeni, tunc ferme penitus exulantem reducerent, atque restaurarent; quos et impetravit, ut infra patebit.

Tandem Vir piissimus propter continuos belli inursus et vicissitudines, Regiminis pertosus, Dignitati ultro cessit Anno. 1646. ac laboriosum mortalis vitae curriculum, cunctis de obitu Ejus pie moerentibus, consumavit 14. Decemb. 1665. Epitaphium Ei posuerunt sequens:

Viator!

Ingenio, Eloquio, et officio

Clarus

Propositus Wilibaldus Mayr
hic jacet.

Tu precando Loquere, ut sit
Deo Charus.

Tibi post fata tacenti
Lector Numen placet.
Obiit 1665. 14. Decembris.

Patritius huius hominis Primus,
Cognomento Urspringer: Ordine

Trigesimus Quintus. vid. annal. p. 3. f. 92.

Postulatus ex Canoniam Weyarensem A. 1646. qui anno integro non completo et vitam et dignitatem posuit, Landshuti sepultus. An vero illuc ratione alicuius infirmitatis profectus sit, ad recuperandam sanitatem Medicos ibidem

consulturus, vel negotij cuiusdam expediendi causa, Annales nostri rursus dissimulant. Loco sanitatis corporalis igitur, quam ineasum quosivit in terris, eternam animae salutem invenit in Coelis.

De Gregorio Schrüffenloher,
Postulato ad S. Magnum Ratisbona:
Origine Rohrensi, qui est inter
Postulatos ad illam Insulam
ex Gremio Rohrensi Sextus
et Ultimus.

Acta ex Archivis illius Canoniae de verbo ad verbum fideliter descripta, ac nobis A. 1759. transmissa haec sunt.

Gregorius II. Schrüffenloher dictus, patria et professione Rohrensis 11. Junij 1639. in Propositum postulatus. Et notandum, quod Monasterium a Weimaro Suecorum Belliduce, sub Antecessore suo Casparo, huius Praelato, funditus destructum in alienas propè devenisset manus. jam enim illud R. P. P. Franciscani sibi exposcebant: jam Benedictini Trüfflingenenses: Canonici Baumburgenses: et Decanus Ecclesiae Cathedralis Ratisbonae: idem petebant, eo quidem fine, ut illis pro Seminario esset. Sed Reverendissimi et Serenissimi Princeps Albertus Episcopus Ratisbonensis, ac Wilibaldus Mayr, tunc Propositus Rohrensis suo patrocinio, ne fundus combusti Monasterij alienis Possessoribus traderetur, effecerunt.

Gregorius Propositus itaque A. 1640. Mens. Nov. Templum acervo lapidum quadratorum deformi expurgari iussit, vivens interea cum uno R. P. Friderico Agricola, qui unicus ex Canoniciis residuus fuit, in parva aedivula. Plurimum licet ad restauranda aedificia laborasset, solum tamen a Caesare Ferdinando III., tunc Ratisbona ad Comitia profecto

Centum Taleros pro dono retulit. Anno 1641. circa festum S. Sebastiani novo Sueconum incurfu aufugere compellus, per. 12. septimanas Ratisbona commoratur; inde eodem anno amplioris auxilij spe Monachium abiit, sed vicius rediit. 13. Oct. a. 1642. in Propositum confirmatus, anno sequente 13. Junij pro Capella Lauretana fundamentum posuit, edificiumque ex meris Eleemosynis complevit. 12. Februar. 1644. a Serenissimo Electore litteras patentes impetravit ad subsidium pecuniarum per varia Electoratus Monasteria colligendum. Summo frigore et aperta lege inter discrimina circumiens, non plures, quam 167. florenos obtinere potuit. Ab Anno 1645. usque - 54. continuo pro casibus melioris fortune sollicitus, et edificij domesticis reparandis intentus, praedicto hoc anno ultimo in Archi-Decanum Auralis Capituli Ratisbonensis confirmatus est. Interea calamitates temporum plurimas, ac inundationes aquarum iteratas passus, Monasterij tamen proventus bonis immobilibus, usque non paucis adauxit. Anno 1669. Conventus Provincialis Ratisbona fuit celebratus, in quo etiam comparuit, ac gravamina sua detulit, sed nihil effecit proter 150. florenos, quos a Serenissimo Electore dono accepit. Anno 1678. altissimum Principem ad suas secundas Primitias Dominica 3^{ia} post Pentecosten celebrandas invitavit: ab Eodem insigni annulo, et ab Episcopo hujate Alberto Calice pretioso remuneratur. Annis dein aliquot ante mortem suam in Collegiata Ecclesia Rohenensi pro se suisque anniversarium cum Eleemosyna fundavit, et notis s. id est Sancti Magnensibus: continuo desuper inspectionem reliquit cum clausula, ut circa festum Paschale, quo peragi anniversarius solet, Monasterio Magnensi titulo inspectoris; ex parte Monasterij Rohenensis s. vigore Reverfalium eo se obligantis: id ipsum notificetur. Sub eodem Gregorio in Sacrum et Apostolicum ordinem nostrum

Suscepti sunt: Fr. Wilibaldus Plenagl, Diaconus: P. Joannes Furman: Hieronymus Walter, Decanus: P. Augustinus Sticker: Albertus Praun: Franciscus Voegel, et Gelasius de Felia. Tandem plenus dierum et meritorum 6. August. a. 1683. aetatis 83. Propositura 44 in Domino piissime obiit. Anno. 1708. Reverendissimo ac Reverendissimo Trus Patritius Propositus Rohenensis c. pro se ac familia sua de Heydon duarum Missarum anniversarium cum Vesperis, uno Nocturno et laudibus ex officio Defunctorum in Ecclesia nostra fundavit. Hucusque Chronica Sancti Magniani.

Ambrosius Faber, Trigesimus Sextus.

vid. annal. part. 3. fol. 94.

Anno 1647. Electus, post septem viginti sui menses repentina morte extinguitur; ast non sine magna Monasterij afflictione. Cum enim ob injuriosa bella paulo ante grassata, incendia et prodactiones, aliosque hos genus fatales casus, Canonici amare vapularet, devastataque fuisset; impensa nihilominus in novam Praelati Electionem, modo hodierno non absimili s. contracto etiam in hunc finem aere alieno: commissarius tam Episcopalibus, quam Electoralibus praestari debuerunt.

Simon Föttl, Trigesimus Septimus.

vid. annal. part. 3. fol. 94.

Anno. 1632. Sacerdos adhuc junior a militibus Suevicis s. ut supra dictum s. captivus et obles a Monasterio abductus, sed per famulos domesticos, numerata ex proprio marsupio pecunia s. mil. 12. Philippus Gallon: redemptus domum rediit, et ad aliquot

Annos Administrator domi fuit. Regnante dein Wilibaldo Mayr, ad reformandum Monasterium Ducale in Berchtesgaden cum alio ex nostro Gremio Socio, qui Joannes Schmerböck vocabatur, missus est. Quorum primus ibidem Concionator, alter Norihorum Magister fuit. Inde post aliquod tempus revocatus a. 1653. Prolatus eligitur, et profidet usque ad annum 1660. Vir eximius, maligna recte tempora, equiore fortuna dignissimus.

Sub Eius Regimine Monasterium, quod e suis se ruinis vix erigere coepit, secundae vice penitus incineratum, ac in sumam egestatem reductum est. Profuit maxima constantia, et constanti laude per 15. annos. Tandem postquam rapinam etiam omnium equorum, quos ante per 500. florenos emerat, passus est, non tam vivere, quam pati desit, ac ex laboribus, et propehinc vita fluctibus ad salutis aeternae portum Anno 1660. emerfit.

Notandum, quod in hac maxima et summa necessitate ad aliqualem saltem interim Monasterij reedificationem 1. Dn. Ewaldus 2. Dn. Hübner 3. Dn. Amstembroder, Dn. Münch, Dn. Traubing und Ewaldus 4. Contribuerint 1500. sine obligatione facienda restitutionis.

Gregorius Altman, Trigesimus
Octavus. vid. annal. part. 7. fol. 109.

De quo antiqui posteris suis nihil aliud traditum reliquerunt, proterquam quod a. 1660. Electus usque ad annum. 1675. cum magna laude dignitati Abbatiali profecerit, pieque in Domino defunctus fuerit. Sed Nos antiquarium et Registraturam nostram perlustrantes, immortalis huius Profulis memoria omnino dignum quid invenimus: Bullas nimirum Summi Pontificum, Litterasque originales Episcoporum, Imperatorum, ac aliorum Principum quibus privilegia, favores, bonorumque temporalium

Confirmationes Canonica collata continentur. Quas Litterarum copias ex originalibus in unum volumen colligi ac maxima sollicitudine conscribi curavit. Has nos 1. ut ad primam huius Compendij paginam promissimus. 1. pleno suo tenore exscriptas lectoris conspectui inferius presentabimus. Merito itaque huic Revermo Prolato grater in acceptis referimus, quod etiamnum illarum scripturarum possessores sumus.

Anno. 1669. Ratisbona Conventus seu Synodus Provincialis celebratus, cui Patres et Sacerdotes sexcentos interfuisse perhibetur. quo durante 1. quia Pastorum penuria erat. 1. Canonica nostra sequentium Parochiarum curam suscepit: Rogl-dorf, Labrberg, Dünroth, Lürz, Rogoltshaus, Nannroth, Laupm, Spindelfeld, Hitzhofen, Quatz, Laupm, Rottumburg, Dausfeld, Langquirt, Dornroth, Juntorf, Dornroth, Dornroth. Causam huius Conventus congregandi annales nostri non quidem produnt, primum tamen est iudicare, plures sedes parochiales propter humilitate bellicos, qui tunc temporis grassabantur, pastoribus suis viduatas fuisse. Et hinc 1. quod inde sequitur, necessarium erat, ut Clerus contra haeresein Lutheri, aliosque errores confirmaretur, et cura animarum restauraretur.

Post bellum Suevicum in Bavaria et aliis locis innumeri quasi homines pestilentia sublatis sunt, inter quos non pauci ex Canonica nostra numerantur.

Augustinus Cognomento Pauhover,
Ordine Abbati Trigesimo Nono. vid. annal. p. 3. f. 112.
Vixit ab Anno 1675. usque ad an. 1682. De quo Cronica, seu Annales nostri, licet temporibus nostris valde vicinus fuerit, alium silent. forsan acta illius parvi momenti erant. Unum tamen 1. quod etiam ignorare mallem. 1. scio, quod nempe, ne cogere, sponte resignaverit. Qualis autem, abdicato Prolato Magistratu, reliquus ipsius vita fuerit tenor, et exitus, pariter nescimus.

Compendium Chronologicū prosequens acta & Gesta Reliquorum Abbatum, aliasque res memora- biliores ab Anno 1715. usque 1759.

Prefatiuncula.

Disquis jam Chronici Bonzanianis, usque
in meliorem: quantum valuit: ordine redactis,
ad recentiora, atque nostro proximiora re-
ferenda progredior; eo quidem libentius, quo ma-
jorem ea, quæ deinceps traditurus sum, habitura
fidem spero; quia firmiter statui, nihil aliud
scribere, nisi quo propriis oculis, et auribus usur-
pavi, aut aliunde ex Testibus omni exceptione
majoribus comperi, veritati esse consentanea.

Patritius huius hominis Secundus
Ex Illustri familia LL. BB. de Heydon.
Ordine Quadragessimus.
Floruit ab Anno 1692. usque
ad annum. 1730.

Grave admodum Regiminis sui initium habuit;
à tempore enim belli Suecici: quod Anno 1692. coepit,
ac pluribus annis continuatum fuit: / aedificia ple-
rumque flammis exusta, et hucusque nondum integrè
restaurata: agri quoque ex parte intus, subdito-
rumque prædia passim devastata usque huc planè
in priorem statum restitui haud potuerunt: proferunt
quia tempora bellum istud subsecuta parum etiam
mitia fuerunt. Opus igitur, ad hoc in meliorem
statum reducenda, erat brachii fortibus, et viro,
qui huic deumano labori par esset. Talis profectò
inventus est Reverendissimus Patritius, qui primum
es alienum anterioribus annis contractum non tantum
dissolvit, sed resque deinceps economias in meliorem formam

reductis, cuncta tam prospere gessit, ut Canonica Rob-
rensis brevi novam induta faciem, suum in Patritio
iterum admirata, venerataque sit restauratorem.

Sed non contentus Temporalia Monasterij bona
auxisse, Religiosorum quoque adauxit numerum,
quos magnis insuper impensis in publicis Univer-
sitatibus aluit. Sed et hoc ei parum fuisset, nisi
in exornandis Templorum fabricis, et nitore domus Dei
procurando vix non prodigum se probuisset. Erexit
enim Splendidum Tharmaturga Virginij Matri in
Laberberg templum: Parochiales sue diocesis Ec-
clesias aut funditus exstruxit aut renovavit: ac
tandem Basilicam nostram, ut hodièdum visitur, exi-
mio splendore et magnificentia, qua vix ulli alteri
cedit, à fundamentis erigi fecit. Quam insuper vas
sacris, et ornamentis non parci ornavit. Cui turrim
etiam Ecclesie contiguam, grandibus instructam Cam-
panis, adjunxit.

Quo et procurante facta est Aggregatio hu-
jus Canonice ad Congregationem Lateranensem
Anno. 1715. Litterarum desuper copiam et vide in Appendice
contenta integris infra verbis habimus. fol. 157.

Verum vir Dei optimè gnarus, amorem Dei sine
charitate proximis subsistere non posse, sollicitum
se semper Patrem exhibuit pauperum, quorum precibus,
non suis meritis uberem Dei adscribere solebat
Benedictionem.

Quibus, aliisque tum prudentia tum pietatis
speciminibus sumum apud subditos amorem, tan-
tam vero apud Principes et Magnates promeruit
venerationem, ut quarto sui Regiminis anno inter
Condeputatos Statuum Provincialium numerari
meruerit. Tandem grandævus annis, et
plenus meritis, aeterna percipiturus præmia ani-
mam Deo reddidit Anno 1730. Etatis 82.
Religiosa Professionis 58. Jubilæi Sacerdotij 57.
Regiminis 40. Statuum Provincialium inferioris
Bavariae Condeputatus 43.

Epitaphium.

Sta Viator!
 Et nisi ipse marmoris,
 ad Marmor hoc
 Nobiscum funde lacrymas.
 Jacet sub illo
 qui
 Magnificum hoc, quod cernis, Templum
 stare fecit:
 Per quem ^{immo} tota Canonica nostra
 stetit,
 Quo temporum injuria vix non
 jacebat.
 Patritius est
 Presul noster amplissimus,
 Primus hujus Loci Abbas Lateranensis.
 Statuum Provincialium Senior:
 Patrio ac Pater noster Amantissimus;
 Alter noster Restaurator Fundator.
 Et quid?
 Mariani pariter ac Divini honoris
 Zelator ardentissimus:
 Ex Illustri familia Baronum de Heydon
 Progenitus.
 Stetit
 ad Clarum aënis 40. gloriosissime.
 Tandem 25. Augusti ad mortis telum,
 et si omnibus sacris bene munitus
 felicius ut surgat, cecidit ætatis 82.
 Cecidit heu cecidit.
 Hoc deploramus, & æternum deplorabimus
 TV Viator
 FILII ConDoLe: PatreM Verò
 IVVa.

+ Deputatus

Regnante Patritio de Heydon Anno. 1715.
 sequentes Canonici in vivis erant: numero vigin-
 ti unus.

Patritius Propositus, Abbas Lateran.
 Wolfgangus Hintermayr, Decanus.
 Prosper Kumpfinger, Senior.
 Gelasius Schwarz, Vic. in Semerklinke.
 Leo Ernst.

Quirinus Schlager de Ninkau.
 Joannes Antman, Provisor in Laberberg.
 Dominicus Moser, Prov. in Höglberg.
 Patritius Augustin, Prov. in Salingberg.
 Josephus Erll.

Erasmus Merle, Chori. Regens.
 Petrus Perkammer, Granarius.
 Benedictus Michl.

Bernardus Dorn.
 Augustinus Küppel.
 Gaudentius Gläser.

Bruno Knab, Custos Templi.

Fr. Antonius Bonzano, Instructor Juvent.
 Fr. Maximilianus Kipthover, S. Theol. & Can.
 Studiosus, Ingolstadt.

Fr. Michael Wischover, ejusdem Studij Ingolst.
 Fr. Stephanus Frey, Conversus, resartoris
 Magister.

Post mortem Rmi Patritij obortum est dubium
 de jure obsignandi Prolaturam. quod Protor obben-
 spergensis propria auctoritate, et quia Protor ha-
 bere pretendit. Sed ex parte Monasterij fuit pro-
 hibitus, et tamdiu suspensus, donec hoc super nego-
 tio Monachium scriberetur. Sententia autem a
 Consilio Aulico hac in re lata sequentis erat tenoris:
 Protor habet quidem jus obsignandi nomine Consilij
 Aulici, non vero auctoritate propria, et potestate

Regnante Patritio Anno. 1697. et ad 1697. æquilibrium hanc hujus loci Decanus
 et Philosophus Josephus, in ductus consulis hanc hanc compactis thesauris Philosophia typis
 edidit, et in duobus editionibus publicis concertationi subiecit, defendendū Patritio
 Augustini, Dominio Moser, et Josepho Erll. C. Augustini editionis in octavo
 Philorum orationum uni titulo, Venator Philosophia alteri autem. Philas Augustinus
 Philosophum in fronte profusus est. In utroque auctor artem venandi, et hanc
 cum arte Philosophandi, et hanc hanc, et muto, eruditio modo alogonici tuit,
 atque delectat. Dignus prout, ut ad eruditio legatur.

ordinaria; quia canonica illius jurisdictioni non subiacet.

Circa annum 1710. fulmen in horreum Claustrale cecidit, et etiam incendit 26. Junij, in ipso festo S. M. Joannis et Pauli. Sed adhibitis, ne flama plura illi adiacentia aedificia corripere, ad affundendas igni extinguendo aquas, modiolis incendiariis ac siphonibus, incendium acquieuit. Propterea ad averterenda in posterum huiusmodi mala in honorem Sanctorum supra nominatorum Martyrum dies hoc 26. Junij feriatur, et ab opere servili abstinetur, processioque ad S. Apost. Petrum et Paulum in Nider Cillnbach, Ecclesia huius Patronos instituitur.

Anno. 1715. post festa Pentecostalia Wolffgangus Hintermayr, huius Locj Decanus ex Commissione Archiepiscopi (Plonienfis, tunc etiam Propositi Berchtesgadenfis, una cum Barone de Neuhaus, Cathedr. Ecclesia Ratibonensis Decano, et D. Gelasio di Cilia, Cam. Reg. et Decano ad S. Magnum prope Ratibonam, Berchtesgadium profectus est ad reformandos illius Collegij canonicos regulares; quod etiam altesatg Archiepiscopus pro viribus et fortissime urgebat. Nilominus re vix non infecta totum negotium dissolutum est.

Eodem anno Josephus Erll huius Locj professus penitus dimittitur. qui postea poenitentia ductus iterato susceptionem petiit, non tamen obtinuit. Hinc secessit in Hungariam, ibique fervente tunc temporis bello Turcico Curionem seu Capellanum Castrensem egit. Brevi tamen post defunctus est. Causa dimissionis erat perpetua ejusdem melancholia, qua eousque exercebatur, ut penè intolerabile eidem fuerit solitarie vivere: cetera optimus homo et omnibus gratus.

Anno. 1717. circa Paschalis festum Benedictus Michl, Sacerdos huius Locj clam aufugit. Brevi tamen in oppido Mainburgenfi deprehensus

Domum fuit reductus. Mansit postea aliquo tempore in carceribus, donec de sua liberatione sibi subdole providens, diffracto carcere denuo erupit. Vagabatur tunc hinc inde, et latitabat variis in locis vicinis. Tandem per amicos et propinquos id apud ordinarium Ratibonensem egit, atque etiam obtinuit, ut integrum ei fuerit ad nos redire, poena ordinaria in mihiorem mutata. Hinc rursus carceri mihi in clusus poenam sibi impositam exsolvit, qua peracta abiit a nobis, penitus dimissus. Ita tamen laudabiliter sese gessit, ut in oppido Maring prope urbem Augustam satis honestum Beneficium per fratrem suum, ferarum Geisenfelda Magistrum obtinuerit.

Anno. 1718. in canonica nostra magnis sumptibus erectum est Pharmacopolium; quod quidem aliquo tempore duravit, sed paucis post annis, ob varias inde ortas difficultates: quarum non ultima erat, quod bonus, utilis, ac peritus Pharmacopola haberi semper non posset: integrè venditum fuit Chirurgus Rohrensi.

Eodem Anno. 1718. destructum est una cum Sacristia vetus templum, ceptumque in aedificatione nova Ecclesia. quae intra spatium quatuor annorum circiter, potiori ex parte perfectionem obtinuit. Stetit hoc novum Templum ingentibus impensis: praesertim quia subito fuit coepta aedificatio absque sufficienti provisione calcis, lapidum, lignorum, ferri, aliorumque Materialium. Plura quoque corpora Defunctorum, praesertim Pri Propositi Joannis Holnsteiner celeberrimi Praelati, humata quiescebant in veteri templo, quorum pleraque effossa: nescio quo casu: aut iniuria: ad commune Cameterium sine ulla distinctione deportata; cum dignosis postmodum haud amplius potuerint, aliis Defunctorum ossibus comixta permanferint, et hodie dum permanent.

Anno. 1720. L. Antonius Bonzano: Chronicon seu annalium Compiler posterior.

Eo quod Rodes minus quietè viveret, ad Canonicos regulares in Underschorff sese contulit. Verum hoc loci mutatio ei parum profuit; praesertim quia Antonius seipsum semper secum portavit. Proinde factum est, ut post unum, alterumve annum ad nos etiam nolens-volens redierit. Sed ne tum quidem contentus erat, seipsum non minus quam alius gravis. Petiit itaque omnimodam ex Canonica dimissionem, quam etiam, et quidem sine sua citius obtinuit. Laevis igitur post diebus discessit flens, et oppido tristis, recta Viennam Austria tendens, illucque secundo Danubio appulsus apud de Misericordia dictos Misparium s. vulgo May-Lapp: segit, satis misere ex Eleemosyna, et Misparii stipendio victitans. Elapsis tandem duobus et amplius annis, lethali morbo correptus, in Hospitali praedictorum Fratrum Christiane ac pie s. prout scripto accepimus: vitam finivit.

Anno. 1722. 27. Oct. proxima nempe die Dominica post festum S. Matthaei Apostoli, in honorem B. V. Mariae in Caelum assumpta consecrata et dedicata est Ecclesia nostra nova à Rever.^{mo} DD. Godefrido Langwert à Simern, Episcopo Teutranio, Suffraganeo Zatisbonensi &c. Summum altare consecravit ipsemet Suffraganeus: reliqua Patritius Propositus.

Eodem Anno 25. Oct. celebrato sunt secundo Primitia D. Patritij Propositi.

Anno. 1723. Mense Oct. Capitulariter factum est Statutum s. revocabile: et conclusum, ut Zaberberga in comodum peregrinantium singulis diebus festis et Dominicis, in quibus Missa Parochialis alibi celebrari contingit, specialiter aliqua Missa privata dicatur.

Anno. 1725. 10. Junij ex Licentia Rmi Ordinarii à D. Wolfgango Hintermayr p. l. Decano, benedicta est Ecclesia S. Andreae in Wäselstorf.

Eodem Anno res praaxatoria in Canonica nostra male succedere incepit, duravitque per plures annos adeo quidem, ut Cerevisia defaecata ac pura coqui non potuerit. Id quod Collegio nostro magnis sumptibus stetit; praesertim cum malum hoc in dies incrementum sumpsit. Multi pseudo-praaxatores surrexerunt, qui promittebant opem, et malo meo querebant, rebus in antiquo statu relictis abire. Tandem omnium optime malum hoc ex radice sustulit quidam Caius seu conversus Franciscanus, Praaxator in Conventu Kelheimensi, Fr. Moricus nomine. Mea opinione non tam maleficiū, quam ignorantia praaxatorum nostrorum ingens hoc damnum causavit; quod etiam alij non ex vano ominati sunt.

Anno. 1728. 28. Aprilis Particula S. Crucis per R. D. Gaudentium Gläzer, Decanum huius loci, solenni processione translata, et in templo S. Michaelis in Salingberg apposta est.

Maximilianus, Cognomine Kieshofer: Ordine Propositorum Quadragesimus Primus.

Vexit ab Anno 1730. usque ad annum 1734. Vir doctus et prudens, aliisque talentis ad Praeulatum requisitis satis bene instructus; sed gravi adversitate, quam tamen ipsemet sibi propria culpa adjuvit, afflitus, ac propterea Regiminis pertectus, antea quidem illibenter, postea autem, rebus serio perpensis, libere resignavit. Parochiam deinde in Müllhausen s. annuente Rmo Suffraganeo Zatisbonensi: una cum Coadjutore ex gremio nostro cum magna laude administravit. Tempore autem belli, Anno 1743. grassantis, à militibus Hungariis imerito graviter percutus, ad domum Professionis infirmus revertitur. ubi

paulo post in Corona Fratrum petita prius humiliter
omnium errorum suorum venia, acceptisque devotis-
sime omnibus morientium Sacramentis, pie, religio-
seque in Domino obiit Anno 1743. 7. Julij.
etatis 51. Plena designationis acta in nostro
Archivio conservantur.

Epitaphium.

Anno. 1743. 7. Julij obiit in Domino
Reverend^{us} P^{re}sent^{is} ac Ampl^{ius} D. D.
Maximilianus Kipshauer, huius Canonis
Prelatus libere resignatus, et Abbas
Lateran. etatis 51.

Cuius anima in pace requiescat.

1731.

Numerus Religiosorum ascendit ad viginti
Tres, erantque nominatim sequentes.

Maximilianus, Prelatus & Abbas Lateran.

Ludovicus Wisman, Decanus.

Prosper Rumpfinger, Senior.

Dominicus Moser, Vicarius in Eschenhardt.

Erasmus Merle, Chori. Regens.

Petrus Perckamer.

Augustinus Ruppel, Culinarius.

Wolfgangus Hintermayr, Vi. in Semers.

Gaudentius Gläser, Granarius. - Kirchen

Bruno Knab.

Michael Wischover, Vicarius in Sälingberg.

Ferdinandus Schrenk, Vicar. in Lauerberg.

Thaddaeus Schätzl.

Adalbertus Schmid.

Patritius Guggenmos.

Josephus Oeberger, Vicarius in Högldorf.

Ignatius Wocheislander, Theol. Professor.
Georgius Cavallo, Theol. Stud. Ingolstadt.
Clerici

Franc. Kaverius Deichman, Theol. Studioli
Aquilinus Hägl, Rosa.
Antonius Wenckler, Philo. Stud.
Fr. Stephanus Knecht, Laicus.

Anno 1733. fulmen cecidit in villam s. In
Hochha Hoff gignavit: quo domus, non vero
horreum incensum est. Hoc prodium proceden-
te anno a Maximiliano Proposito emphat fuit.

Ludovicus II. Cognomento Wisman: Ordine Propositorum Quadragesimo Secundus.

Abbatialis facina curam 11. May A^o. 1734.
suscepit, ac summa constantia, constantique laude
portavit usque ad annum 1757. Cuius memoria
hodie in benedictione est, et erit semper.
Ejus proclara acta fidei calamo recensere nunc
aggredior, testis oculatus.

Ab ineunte aetate egregia indolis specimen dedit;
modestia enim vultus, ac exterior morum, corporis-
que comitas maturum quid, et tenera illa aetate
maius spiravit. Musis primum in patria addis-
cendis se addixit; sed propter vocis inhabilitudinem
artem hanc imperfectam reliquit. Reverend^{us}
Abbas in Frauenzell s. hic etenim primos pueri-
tis annos transegit: Ordinis S. Benedicti, per-
specta in parvulo proclari ingenij capacitate,
Talentum hoc in terra absconditum, et in cultum
manere indignum putavit. ad Gymnasium
proin Societatis Jesu Ratisbonense, primis lit-
terarum studiis erudendum ablegavit. ubi
per sex annorum spatium in scholis humanioribus

versatus eximia laude floruit: inter amulos si non primus, certe nulli eorum secundus, ac plurimis in fine anni litterarum proemius donari meruit. Nec minorem à modestia et moribus tam apud Superiores, quam aequales laudem tulit. Et hoc quidem mihi scribenti à Patribus illius Coenobii de pueritia, et primis litterarum studiis Ludovici oretenus relata sunt.

Sanctiora deinde animo volvens ad Canoniam nostram aspiravit; in qua receptus post emensum Tyrocinij annum ad scholas Academicas severioribus Disciplinis imbuendus Ingolstadtum mittitur. ubi non minus quam alibi claruit. Domum postea reversus sacris initiatur, et Cathedralam primò Philosophiam, deinde Theologiam ascendere, et demum etiam Decanum agere jubetur. Hæc sunt acta prioris status Ludovici, nunc etiam gesta posterioris inspiciamus.

Anno 1734. ad Praelatus magistratum, ut dixi, assumitur, Vir ac omnia magna natus. In quo quid primum laudem, pene nescio. Aliqui in eo laudabant verum Religiosum, Sacerdotem magnum, normam, exemplumque Superiorum. Et planè talis fuit. Hic eum colebant ut servum fidelem, illiusque dexteritatem, et solertiam in administranda re æconomica prædiciant. Idcirco proficit; omnia enim optime in ordinem digesta maximo canonici emolumento reliquit. Alij vultus modestiam, morumque gravitatem venerabantur. Illi proclari ingenij capacitatem, prudentiam quoque, eruditionem, ac scientias ferme omnes suspiciabantur. Et his omnibus: quis ignorat? eminenter refulsit. Imò ego insuper dico, et optimo jure affirmo: Si in cæteris antecessorum unum forsitan sibi parem, Doctrina et eruditione superiorem certo habuit nullum: nec virtutis laude cessit eorum ulli. In observantia disciplina regularis zelosus custos laude non minori exituit; hinc illi violatores verbis sat asperis perstrinxit: virtutis verò, probitatisque

amulos paterna benevolentia amplexus, quantum licuit, fovit, coluitque. Timorem et respectum humanum foras missum habuit, illud principium omnibus præsertim Superioribus observandum, alta mente fixum tenens: Rectè faciendo neminem timeas. Inde etiam bonum nomen, Decoremque, ob casum valde fatalem, ante lapsum Monasterio restituit. His igitur virtutibus, præsertim erudito eloquio temperati animi modestia prolato proflans, omnibus, doctis præcipue, nobilibusque charus et estimatus, ad altiores etiam gradus à Principibus Bavariæ promoveri meruit. Primum enim inter Status Provinciales cooptatus, postea etiam: quod non minoris dignitatis est: à Maximiliano Josepho moderno Electore, Anno. 1749. 9. May per decretum ac litteras ad illum datas, Consiliarius et Affessor epp. seganauensis tract. Ratis. Gr. Augustin. Ewald. Gr. Chr. Grassl. dno Spr. nominari promeruit.

Diffimulatim proterere non possum, nec debeo Specialem quemdam casum, cuius occasione Eximij huius Praesul insignem erga egenos Liberalitatem, et cõsiderationem exhibuit. Anno nimirum 1756. fulmen in domum Lanionis in oppido Canonici adjacenti cecidit, incendi, ac magna parte locum hunc devastavit. Mitissimus Ludovicus, licet illo tempore perverfi quidam Civium pretiosam litem s. Monachij pluribus annis agitatam: s. temere Monasterio moverint, omnia ad flamas s. ne latius grassarentur: coercendas instrumenta promptissime suppeditavit, eosque indiscriminatim omnes sive litis complices, et inimicos, sive innocentes et amicos, quorum habitationes incendium consumpsit, cibariis, pecuniis, aliisque ad reedificationem necessariis, pari benevolentia, ac liberalitate largiter fovit.

De Architectis verò, quo funditus excitavit, loqui jam non est opus; ipsa quippe ædificia splendore suo et magnificentia Architectorem suum produnt. Quod Labores deinde atque arduum per 35. annos à Sacerdotio usque ad extremum vitæ diem autore cursum

4. Bibliothecam infuser plurimis, optimisq. libris adauget, procurando faciatum acta. Sanctorum Jo. Baptistæ in plurimis famis. Item omnia opera in 17. fons et s. Jacobi præstiteri, uti et omnia Benedicti XII. opera, aliq. plurima, quicq. comparandis ad minimum 4000. flor. impendit. Nec facienda sunt sacra stramenta, edicis, aliq. vasa argentea, quibus sacram suppellectilem magnifice instruxit.

quis expleret? Semper aut oravit, aut salutaria monuit, vel scripsit. Omnia, quaecumque acta sunt, vel agenda quotidie erant, tam ad spiritualia, quam oeconomia pertinentia, admiranda sollicitudine et labore tabellis suis inscripsit, ac cuncta in optimam formam, et ordinem digesta Successoribus suis reliquit. Certe cum S. Martha nunquam solius, et cum S. Magdalena ad pedes Christi sedente semper zelosus ac devotus inventus fuit. Flagellis etiam, ut illa, corpus suum frequentius disci castigavit. Vir coetera parie vivens, profertim bibens: Sui et mundi ceteri, plurima soli Deo nota, quantum potuit, cautiis humilitatis gratia nobis occultavit. Unum tamen est, quod pietatis ipsius zelum etiam atque etiam commendat, et dissimulationem preterire non possum. In chartis quibusdam privatis gratiarum actionem propter beneficia, et felicem rerum tam spiritualium quam temporalium successum, Canonis a Deo misericorditer illo anno impertitum, magnis gratitudinis expressionibus testatam reliquit, invocatis hunc in finem S. V. Mariae, S. Rege David, aliisque suis sanctis Patronis, quibus etiam curam et tutelam sui et totius canonici servitii precibus in futurum commendavit.

Denique periculose agrotare coepit. Qui, dum in dies seipsum se habere sentiret, domui suae pro eternitate pie ac religiose disposuit, omniaque, quae post transitum suum fieri volebat, providè ordinavit. Interim, dum lenta febre graviter afflictabatur, mira patientia ac pietatis specimen dedit. Accrescente dein morbo sara exomologesi expiatus, et Eucharistico Epulo provifus, extremum quoque inungi voluit, atque valedicens, fraternam charitatem, et concordiam patrimonij loco reliquit. Tandem T. Octob. circa horam decimam vespertinam, usque ad extremum sibi presentissimus, in osculo Crucifixi, et Corona fratrum: Cunctis de morituris patientia, ac

Virtute mirantibus, ac flentibus uberimè oculis, placide exspiravit. Docuit igitur Ludovicus nos posteros, bonis operibus vivens: Docuit exemplo pietatis et moriens, verum esse vitam bonam non sequi mortem malam. Epigrapha Lapidis Sepulchrali rubei marmoris incisa, et in Capella ad S. Annam: Loco quietionis Ejusdem: in pariete erecta hoc habet:

Epitaphium.

Subsiste,
Et vel ex muto marmore
Quot apices, Tot Testes
Justi doloris nostri
Ausculata.
Volemus Exanimem, quem colere vivum
Satis nequivimus;
Imo Cujus Vita suorum fuit Anima.
Eheu! fuit
Reverend^{mg} Granob. ac Ampl^{mg} DD.
Ludovicus Wisman
Collegij hujus Praesul Ter optimus;
Vir bis pretiosus
Virtute pariter ac Scientia;
Hinc inter Status Provincial. cooptatus
Ministerium suum implevit,
Natus ad omnia:
Per omnia, quae Dei sunt, Deo reddens.
Unum in eo mirare pro aliis,
Fuisse Bi. manum.
Quando inter plurima,
Qua coepit graviter, & absolvit feliciter,

Et Murosum et Morum fabrica intentus
Architectus idem & Lapis Angularis
utrinque Dexter
Eminuit.

Tandem vero
Mansiones subiturus aeternas
Requievit Die Septimo
Mens. Octobr.
Aetat. 62. Relig. 42. Presbyt. 35. Dignit. 23.
IV Deo Manes CONCILLA.

Varia Notabilia.

Die 19. Novemb. 1729. sicuti alibi, ita etiam
hui loci celebrata fuit Solenitas Canonisationis
S. Joannis Nepomuceni à Benedicto XIII.
inter Sanctos relati.

Et paulo ante agebatur apud nos festivitas
Beatificationis D. Petri Forrerij, Beatorum
numero ab eodem Summo Pontifice adscripti, qui
Graij in Burgundia febribus correptus sanctis-
sime obiit 9. Decemb. 1640. Cuius solenitatis
testimonium perhibent imagines, et affixiones,
quae hodie dum exstant.

Presidente Reverendissimo Ludovico Anno 1734.
Mense Septembri celebravit Canonica sextum Sa-
culum, idque maximo populi affluxu et devotione.
Cum enim ob temporum injurias, pecuniarum rari-
tatem, et fatales anni proteriti casus Canonica
amare vagularet, Solenitas hoc exteriori, et pro-
fertim Convivali pompa, multaque hospitum fre-
quentia celebrari haud potuit; neque decens erat.
Hinc Praelatq, qui omnia providè et circumspicte

pro more solito agebat, et Capitulum unanimi con-
sensu rem tali modo ordinarunt, ut et Deo debitus
honor exhibitus, et omnis sumptuosa in foro super-
fluitas evitata fuerit.

In profecto Dedicationis hujus Ecclesiae, ubi ini-
tium etiam sumpsit festivitas Sauli, ante primas
Vesperas prolixiori pulsu Campanarum omnium, et
explosione tormentorum Solemnitas hoc quodammodo
denuntiata fuit, et ingressum fecit. Per totam
dein octavam Solennes cantata sunt Litaniae, exposito
Sanctissimo, nec non singulis diebus Solenne Missae
officium; prima tamen die, media scilicet incedente nimis
in festum S. Archangelis Michaelis scilicet et octava
semper aliquis Praelatq in Pontificalibus rem divina
peregisset. ubi etiam à cathedra oratio panegy-
rica ab aliquo specialiter invitato Concionatore fuit
instituta. Duo quoque habita sunt Processiones,
et frequentia populi, et pio ornatu scilicet ferculorum
et curruum scilicet plurimum celebres et devota.

Invitati sunt ad hanc solennitatem vicini PP. Baro-
chj, qui ad unum omnes per septimanam proces-
sionem copiosa cum plebe huc instituerunt.
Tanta porro fuit populi fidelis accursus ac devotio,
ut ultra octo millia Communiantium fuerint nu-
merata. quod autem zelum, fervoremque adeo
accenderat, fuit liberalitas Sedis Apostolicae, quae
pro singulis diebus totius octavae plenarias Indul-
gentias concessit. Introitus primarij Collegij,
nec non introitus templi, uti et totum forum Popu-
lense scilicet: id est de gaudio Anarist in chary scribit-
gappur scilicet erectis arcibus et portis triumphalibus,
multaque frondium, et hortorum gloria nitebant.

Anno 1734. orta est lis circa jus presentandi
in Geibensstetten inter Collegium nostrum, et
D. Baronem de Sandizel. Acta habentur
in Archivio nostro.

Ludovicus noster scilicet Abbas Celeberrimus. scilicet
ad initium sui Regiminis ante omnia honorem Dei,
et cultum Sanctorum promoveri statuit, juxta
illud S. Evangelij monitum: Quarite primum
Regnum Dei et justitiam ejus, et haec omnia

adiciuntur vobis. Hinc Ei satis non fuit, sed
Profuturum à celebranda Saeculi Sexti festivitate
auspiciari s. ut antecedente anno factum diximus: /
sed sequente anno 1735. alium insuper cultu
Dei et Sanctorum honore dignum devotioni suo ad-
iungere voluit. Ipso enim iubente, primo mensis
May solenniter translatum est sacrum corpus S. M.
Luciani, et in ara Sani Cosarii repositum.

Bone Lector! huic te paucis monitum volo, quod
acta Martyrii Sancti huius à Sede Romana nobis
non comunicata s. quia non petita: / fuerint: bene
tamen in forma authentica per litteras intimatum
fuisse, Sanctum hunc Martyrem non baptizatum,
sed proprio nomine Lucianum vocari, ac ex Coe-
meterio S. Callixti erutum fuisse. Litterae Roma-
nae in pergamo scriptae in Archivio nostro perditae
sunt, vel saltem me scribente, non inventae.

Translationis Solemnitas à frequentia confluentis
populi, et à pia, ac Religiosa pompa plurimum erat
celebris, parum affinis ab illa, quo procedente
anno iubilaeum instituta fuit. Eminent per
totum Oppidum Rohrense erecti arcus triumphales,
qui à via Rohrensi s. vulgo Rosworg: / ubi
fixum erat tentorium, ad deponenda sacra sig-
nora, usque ad portam templi sibi invicem succedebant,
intermixtis frondosa amoenitate hortorum,
et columnis Pyramideatis. Per hanc itaque
plateam Regiam sibi mirè splendens incedebat
solennis processio, pro viribus et facultatibus canonicis
adornata. Ubi à quatuor Sacerdotibus S. Marty-
ris Corpus deportabatur in deaurato, et in hunc
finem affabre elaborato feretro, stipantibus utru-
que latus militibus Bavariis. Donec in ara
Sani Cosarii post finitas Vesperas, tanquam in
suo loco quietis, debite in capsa deaurata fuerit
reclusum, et publicae venerationi, cultuique ex-
positum. Continuata fuit Solemnitas more solito
per octo dies.

Processionem et hanc et precedentis anni in-
struxit D. Ferdinandus Schrenk, tunc Granarius,

nunc Parochus s. odore pognavit. Notatu dignum est,
Burghusij. quod ex officibus S. Martyris suavissimus odor ema-
navit. quem ipse ego, qui hoc scribo, sensi.
Insuper et aliqua beneficia ipsius intercessione
quibusdam Eum pie invocantibus fuerint profita.

Anno 1735. 20. Junij edificatio aediculae sacrae
in Loreto inepta, et usque ad mensem Octobris
ejusdem anni, incluso etiam lecto, consummata est.
Ad cuius adificationem Fr. Antonius Stadler,
tunc ibidem Eremita 300. / tradidit: reliquas
expensas Canonici supplevit.

Anno 1736. in vivis erant Religiosi viginti
Sex, quorum nomina sunt sequentia:

Ludovicus, Praepositus.

Maximilianus, Praelatus Designatus, et
Parochus in Müllhausen et Geibensfeldt.

Bruno Knab, Decanus.

Gaudentius Glaser, Subdecan. Theol. Pro-
fessor, et vicarius in Eschenhardt.

Joannes Antman, Senior, et Culinarig.

Dominicus Moser.

Petrus Perckamer.

Augustinus Ruppel, Cooperator in Müllhausen.

Wolfgangus Hintermayr, Vic. in Semers-
Kirchen.

Michael Wischover, Chori. Regens.

Ferdinandus Schrenk.

Thaddeus Schätzl.

Adalbertus Schmid, vicariig in Höglendorf.

Patritius Guggenmos, Prov. in Salingberg.

Josephus Oeberger, Provisor in Loberberg.

Georgius Cavallo.

Haverius Reichman, Custos Templi.

Anno 1735. et sequentibus Gaudentius Glaser nostro
Canonice Decanus, et s. Theologo Professor
plures libros concinatorios, et Synodalia aethica
ex edemate gallico in germanicum transulit,
et typis vulgavit. Propterea proclaram de
re Libraria laudem in publicis commemoravit.

Aquilinus Hegl.
Ignatius Schmiebauer, Granarius.
Clerici.

Antonius Winckler, Theol. Studios. Ror.
Gelafius Döger, Theol. Stud. Ingolstadt.

Maximilianus Cavallo } Theologiae Studios.
Wilhelmus Winckler } Ror.

Leo Vöcker

Alloysius Golding

Fr. Stephanus Knott, Laicus.

Ulteriora Notabilia.

Anno 1730. Domus Granaria, seu frumentaria, omni ex parte ruinosa, destituta, eiusdemque loci nova à fundamentis reedificari coepit, ac sequenti anno ad perfectionem perducta est.

Die 20. April. eiusdem anni obiit Princeps Bav. Maximilianus filius Ducis et Principis Bavariae Ferdinandi: aetatis suae 10. annorum.

Die vero 9. Decemb. anno eodem pariter in Dno obiit ipse Ferdinandus, profati Principis Pater aetatis 30. annorum.

Eodem anno, uti et proterito D. Gaudentig Gläser, Subdecanus noster, aliquot Libros ex Gallico in vernaculum translatis, typisque mandatis in lucem edidit.

Anno 1740. 20. Octob. prematura morte obiit Augustus Imperator Carolus VI. e domo austriaca masculae stirpis ultimus succulus.

Annus huius totius Imperio Romano plurimum fatalis fuit, ob magna bella, quae subsequuta sunt.

Eodem anno studiorum causa à Canonica, Pedepontana Rorham missi sunt duo Praes Clerici

Dominicus Klingensperg, & Joannes Eichenhuet. quorum primo Georgius Cavallo noster Theologiam mixtam: alteri Gelafius Döger Philosophiam praestegit. E contra ad Canoniam Sancti magnianam: quia penuria sacerdotum ibi erat: in subsidium missus est Adalbertus Schmid, hunc apud nos vicarius in Eichenhardt.

Anno 1741. Bellum de iure successionis: vel de De Bello ab Hungario Electori Bavariae pretendenti negabatur, ortum est: Patria, et praesertim Canonis nostra multum nimis fatale, et: audeo dicere: nullum pluribus retro saeculis, excepto solo bello Suevico, magis nocivum.

Antes Electoris amplexi sunt Galliae Rex, alique Romani Imperij Principes. Exercitum ex Gallia auxiliarium, numero 50000. militibus penè equantem, ipse Elector Carolus una cum suis copiis eodem anno circa Oseas autumnales in Austriam, contra Regiam Hungariae: cum qua bello decertabat: movit, et usque ad fines Viennae Austriacae metropolitanae penetravit; Exercitu Austriaco interim in Silesia contra Regem Borussiae: qui pariter de quibusdam pretensionibus cum Regina bello diffidebat, agente.

Eodem Anno Carolus miro stratagemate usus sine prodatione urbis, et sanguinis effusione Pragam cepit, ibique Rex Bohemiae proclamatur, ac eidem iuramentum fidelitatis, seu homagium praestatur.

Anno dein sequente nimirum 1742. Francofurti primum Romanorum Rex, deinde Imperator eligitur Carolus, et paulo post 24. Januarij ibidem coronatur. Dum interim patria, et Canonica nostra à militibus Hungariis, et Austriacis in Bavariam irrudentibus: cum jam antea copias praesidiarias in Lint, et ex fortalio Passaviensi expulissent: direm Brucifigitur.

Done Lector! non est mihi animus: quod Historiographis faciendum relinquo: Describendi omnes variantis belli vicissitudines, fortuna alternante, et modo hostibus, modo amicis nostris usque ad an. 1745. favente. Mutatis etenim vicibus,

nunc Exercitum hostilem, nunc Copias Bavaricas Galliciis unitas, humeris nostris incumbentes, ac horrea, Culinam, marsupiumque excutientes tulimus. Sed solum ea iniqua notare, et posteritati transmittere intendo, quo Collegium nostrum nominatim concernunt.

Anno 1741. Canoniam mittere debuit currum cum quatuor equis, ad apparatus. Electionis usque Francofurtum. Electionis Locum: transportandum. in quod negotium non minus quam 150. R. sunt expensi. Alia vice similiter currus ad avehendam Ingolstadtiam et Ambergam usque avenam, et aliam in genus annonam, vix minoribus impensis missus est. Eodem Anno Reverendissimus noster Electori tres Stucas, adeoque 10000. R. nolens volens dare debuit. Item nunc Culmburgum propter duas Parochias Semerskirchen et Höglsdorf. 150. R.

Anno 1742. Comes de Hevenhüller Exercitus Austriaci Mareschallus, hunc temporis Landishuti residens, mille equites Hungaricos ad Monasterium nostrum allegavit cum expresso mandato, Canoniam depredandi, flammisque devastandi. ad eundem tam horribile mandatum prefatus Comes sequentibus, falsis tamen, rationibus comotus fuit. quarum prima est, quia Reverendissimum nostrum de litterarum commercio, seu correspondentia cum Comite de Törring, Exercitus Bavarici Duce, suspectum habuit. Deinde quia sine fundamento existimavit, ex Canoniam nostram, aliisque locis vicinis ad ejusdem Belluicis copias, hunc trans Danubium, prope Neosorum comitantes, victualia, ac aliam in generis annonam transmitti. Quas tamen falsitates omnes egregius Propositus noster penitus refutavit. Nilominus milites Hungarici praeas, vartarum, equorum, aliarumque rerum rapinas: dato ad has expresso per barbarum clangorem signo: in oppido egerunt: jubente ingrato Capitaneo: Nappert Cognomine: cui tamen plurima antea beneficia à Cano-

nia sunt collata. Anno. 1743. Equites gallicos per stationem hybernalem apud nos habuimus, utique bonos et amicos viros, qui omnia eis praestita numerata pecunia solverunt. quam tamen non nos, sed Comes de Seckendorff, Exercitus Bavarici hunc Mareschallus, accepit.

Sequente Deinde hyeme Anno 1744. Generalem Austriacum, de Anslau dictum, cum viginti equis, et aliis servis ejus domesticis, granibus impensis aluimus. Sub eadem tempora Generalis de Bernklau, homo durus et imiferior, postquam civitatem Kelheimensem: ex qua prius milites praesidarii Bavarici fugerant: cum copis suis ingressus est; à Canoniam nostram 510. R. pro gaucunda portione: inique petiit, et importune impetravit; licet de his nihil ad nos pertineret.

Omitti etiam non debent alij mille floreni, quos nomine Regina Hungarica officiales militares, palliato tamen titulo seu per modum nuntii Culmburgum, ut vocant, petierunt, ad seita re promissione, dictam summam pecuniariam certa salis quantitate compensandi. Negavit Reverendissimus illos se daturum, qui omnia fere innumera, tum in numerata pecunia, tum in materialibus, jussu Principis Caroli Mareschalli imperata solvisset. Sed frustra fuit; Equites enim aliqui: ut vocantur: defellorij ad pecunias executive extorquendas missi sunt. D. Propositus jam prius adactus, ad avertenda majora mala A. P. Tomino Michaeli Wischover hunc huius loci subterdano mille florenos tradidit cum mandato, ut Straubingam deferat, et si nullo preces, nullaque rationum pondera quid valeant, constituto ibidem Commissario extradat: quo una secum milites executores reduxit. ubi tandem praedictus doming multa sagacitate et industria effecit, ut licentiam in tabellis scriptam ad tollendam re promissi salis quantitatem impetravit. ad quam igitur manucapiendam, acceptis litteris, recta Landshutum, et inde Monachium progressus, et cum nec huius nec ibi sales in tabernis repositos invenisset, usque Ingolstadtum tandem penetravit; ubi acceptos ex horreo Ducali: ni fallor centum nonaginta et sex modios salinos secundo Danubio Wellenburgum feliciter

Transmisit, ac denique inde Rohram curribus transfudit. quos postea, cum ad genus Condemnati in ruinam nostram penuria esset, indigentibus venumdedit.

Anno. 1743. 13. Junij, et in ipsa Solennitate Aug^{mi} Conoris Christi exercitum Austriacum in 40000. militum consistentem, in pratis nostris castrametantem, ac ipsum Carolum Lotharingia Duce, tunc Marefchallum, intra moenia nostra, sed grandis agrorum, aliarumque rerum dispendio, vidimus: ubi etiam in pagis propinquis predationes, et rapina variarum rerum facta; quarum tamen magnam partem Imp^r Ludovicus noster constantia ac vigilantia sua aver-

sit. Quorum praedonum quatuor in furis deprehensi, sequenti die ad Laum s. b^{ij} etu Grun, b^{ij} etu Grun: mane in conspectu totius Exercitus decollati, eorumque corpora rotis affixa fuerunt. Anno 1744. mense Januar. et Februar. magnam albi potius, quam rubei coloris Cometam vidimus, cursum suum ab Austria versus occidentalem plagam tenentem.

Anno. 1745. Annus hic initium duxit a casu prorsus fatali, nempe a morte Caesaris Caroli VII. Erat hic Princeps ad omnia summa natus, donis ac talentis a natura instructus; pollebat etenim magno ingenio, perspicacissimo intellectu, sapientia et prudentia prorsus excellenti, ita quidem, ut in tota Europa inter Principes non habuerit sibi parem. Et licet durante hoc bello, quod cum Regina Hungaria s. ut superius insinuatum: gerebat, varias, easque non leves perpeffus fuerit adversitates, magno tamen semper animo fuerit. Virginem Deiparam eximie colebat: Religionis vero orthodoxa existit semper sincerus ac potens Defensor. Post brevem, qua decumbebat, infirmitatem, dum podagra retro ad viscera graderetur, periculum advertens omnibus morientium Sacramentis rite provideri voluit, quibus etiam devotissime susceptis, magno ac resolutio animo obdormivit in Domino die 20. Januarij S. M. Sebastiano festiva, circa horam 10. mat^{ut} noctis. Filium suum, quem reliquit post se unicum, Maximilianum Josephum ante mortem potes-

tate Caesarea declaravit Majorem, qui defuncto Patre statim assumpsit Regimen Provinciae.

Eodem Anno nempe 1745. 21. Martij Reverend^{us} Praepositus noster Ludovicus unanimis voluntatis calculis, non intuitu vel unius Crucigeri in hunc finem expensi, sed propriis meritis inter Status Provinciales scribi meruit.

Item Anno 1745. 22. Elector Bavaria cum Regina Hungaria, Archiducissa Austria pacem inivit. Bellum vero a Rege Gallia contra Regnam hanc, Anglos, Hollandos, aliosque ad Rhenum Principes: et a Rege Borussia in Prohemia et Silesia pariter contra Regnam ulterius continuatum fuit usque ad 10. Octob. anni 1748. ubi pax universalis Aquisgrani statuta fuit.

Denique ultimum hostium insultum Ao. 1745. in ipsa Dominica Palmarum, bello jam in pacem inclinate s. quo etiam brevi post subsequuta est: sustinuimus. Turma nimirum Hungarorum in Claustro praedonum more irruit, quorum Dux nomine sui Principis s. quem General-adjutantem vocitabat: quadringentos aureos postulavit, quos vera Reverend^{us}, quia ille nullis litteris instructus erat, denegavit, ac post longam tergiversationem tandem seipsum obsidem obtulit. Miles in Reverentiam Praefules, et quia sibi in causa non bene conscius erat, protestabatur dictitans, se quemcumque ex gremio Canonicum loco obsidis acceptare. Eundem igitur s. cuius supra memini: D. Michaellem Wisnover obtinuit, quem et secum primo Mainburgum, inde Landshutum abduxit. Sed cum Generalis ille, quem prius Principalem suum appellabat, nullibi comparuisset, liber et incolumis obses ad proprios remeavit lares.

Bellum hoc solum in numerata pecunia Canonie nostrae non minus, quam 10000. s. petiit: nihil memorando Avenam, foenum, tritium, vinum, carnes, virtualiaque diversi generis plurima, quae copiose satis subministrari debuerunt.

Animadversio.

His proin, aliisque multis casibus, qui nobis occurrerant, magistra Experientia docti, posteros

Anno 1746. Inagines de via S. Crucis in
templo nostro appense sunt. Has Joseph
Pierp, quicq. cleverendissimi Cubicularij
qui postea anno 1748. habitu laicali
donatus est, proprio sumptibus procuravit.

Anno 1745. ad Latera summi Altaris
Crates, ubi antea unquam nullo fuerunt,
arte non minus affabre elaborato,
quam auro splendido, ut hodie
visuntur, posito sunt.

impensis admonitos volumus, ut turbulentis istius-
modi belli temporibus cautius procedant, ac rebus suis
prospiciant. Si quis etenim iniquis hostium pe-
titionibus pertinacius, prudenter resistit, eo maioris
mali periculum interdum inturret: qui autem ejus-
modi terriulamentis, quo crebro timidoribus intui-
tere ad extorquendas pecunias tentant, recorditer
nimis cedit, marsupium certo dolebit, et cum Phry-
gibus sapiet. In omnibus magna opus vigilantia.
Optimum medium foret, si ipse injusti aggressoris
aut exactoris Superior hac super causa compellari
posset, qui iniquas partium circumforaneorum
exactiones non approbabit.

Anno 1745. a fundamentis erecta est Domus,
in qua officina ferraria, et lotrius, aliorumq.
famulorum habitatio, et cubiula sunt.

Anno 1746. Pradium in Graben, eoquod a
possessore neglectum, et agri passim inculti
fuerant, ut creditoribus satisfieri haud potuerit,
numerata pecunia emptum est. Cujus jam
antea dominium proprietatis et jurisdictionis
Canonici habebat.

Item a fundamentis magnum pecorum stabulu-
m: olim Enaast Hall: erectum est.

Anno 1747. edificata est Sacra adiuva Defun-
ctorum in hujate Cemeterio, et quidem sumptibus
Joh. Thorsdorff, Mauri maiorem Elia Radin:
Joh. Thorsdorff, Hoffmeister Maria
Veronica Francklin: huiusmodi Thorsdorff
Elara Domini. ubi plurima defunctorum
ossa eruta, et in eodem Cemeterio ad collem
Joh. Thorsdorff Mauri sepulta sunt.
Hoc ipso anno ista aucta sunt domibus, in
buscupum sup. adhibuit.

Item celebrata sunt nuptiae moderni Electoris
Maximilianus Josephus cum Principissa Polo-
nia Maria Anna, Mense Julio 1747.

Anno 1748. magna Monstrantia ex puro
argento: cum lunula ex mero auro, pretiosis
etiam gemis ornata: ad 1300. R. estimata

confecta est. ad cuius comparationem pronomina-
ta M. Veronica Francken p. m. Judicis nostri rector
1000. R. legavit: 300. vero flor. Canonici nos-
tra ex proprio marsupio numeravit.

Anno 1749. novum Monasterium a fundamen-
tis edificari coeptum fuit: Cuius Lapis Angularis
21. Aprilis ad cornu brj. ch. R. Thorsdorff solen-
niter ab ipso Reverendissimo, praesente toto capi-
tulo nostro, positus sequentem habet inscriptionem.

Aspice Deo,
Deipara Patrona:

Positus est hic Lapis M.DCC. XLIX.

Eodem Anno nempe 1749. 31. Augusti stupen-
dum quid et nostro aeo insolitum videmus. In-
numera nimirum locustarum multitudo ab Austro
hormatim advolans: adeo, ut aerem non nihil
obtenebrarent: agris nostris depopulabunda
infedit. altera earum turba, et quidem non minor
illa, quam apud nos non videmus, aliam viam
et cursum tenuit. Sed incola magno numero
confluentes, editis clamoribus, explosisq. pelopetis,
eas in pratis quiescere non sinebant. et sic
perterrita eodem die sine damno versus occiden-
tem avolarunt.

Anno 1754. O. Julij circa horam Sextam
Vespertinam horribilis tempestas, et aquarum in-
undatio fuit, ac fulmen insuper in domum, ubi
officina ferraria, et lotrius habitatio est, excu-
sum. varia signa, et mirabiles effectus, Philosophis
hucusque imperceptibiles: cum tectorum quidem
damno, sed absque incendio: impressos reliquit:
adeo quidem, ut, qui hos aspexerunt, obstupuerint,
asserentes, Divini Numinis Providentia, Deiparae
que Virginis ore factum, quod incendium non fue-
rit exortum. Unum tamen non possum tacere;
Civem quemdam Bedepontanum, qui hunc apud
nos in laboribus erat, conditione secularium, hunc

Anno 1757. Item cleverendissimae Eudovig totum
Eulepie Thorsdorffensis interiorum anticum renovari,
et pectus eleganter ornari fecit, Anno dein sequenti
magnum fuerit Euliam conatulum in magnisq. festi-
vitatibus tempore festo Notionibus hospitibus ter-
conatulum: domus huiusmodi exstructa est, et
eleganti penicillo depictum.

ad fenestras stantem in terram prostravit, ac lecto per aliquot dies decumbere fecit. Cuius uni brachio et pedi plures notas ac lasuras impressit, reliquo corpore salvo. Anno deinde uno alterove sequente pluries talismodi fulmen cecidit in arbores huiusmodi, Frofengastau, Frofengastau, et alia loca, sed sine damno.

Temeraria Aliquorum Civium Lis.

Litigium canoniam nostram inter, et aliquot rebelles huiusmodi Civis, iudicialiter primo apud Consilium Aulicum Monachii, deinde per appellationem coram Revisorio ibidem per plures annos agitatum, dissimulationem proterere penitus nec possumus, nec debemus.

Libellus accusatorius, quem 9.na Aprilis 1754. contra nos ad Consilium Aulicum Monachense scripserunt, principaliter respiciebat jurisdictionem, liberam ac independentem Consulis Electionem, aliaque plurima gravamina, quod impugnabant: praecipuum probationis pro se fundamentum ponentes in litteris, quas allegabant, Imperatoris Rudolphi, qui A. 1347. huiusmodi pagum privilegio oppidi donavit. Sed simplices Cives, et cum ipsis imperibus Archigramateus in Sigenburg, quem hac super re consulerant, praedictas litteras male interpretantes, ipsos se in fine litis, ac sero nimis, graviter deceptos intellexerunt; scire enim et potuissent et debuissent, quod Imperator, quando privilegium oppidi concessit, propterea Canonis jurisdictionem, quam a prima iam fundatione in pagum hunc exercuerat, nequaquam ademerit: ac nec potuisset iustum possessorem iure suo privare, et alteri dare; quod ius natura prohibet. De qua re alium in litteris silentium est. Immo quod causam nostram confirmat in contrarium, est, quod Imperator hoc ius seu privilegium in favorem et ad instantiam Udalrici Comitis in Abensperg, tunc Advocati seu Tutoris nostri, de Domo Bavariae optime meriti, et non in

Solatum Incolarum, tunc Rusticorum, dederit. De reliquis frivolis, et multum levioris fundamenti argumentis a Civibus imprudenter allegatis, brevitate causa abstinere. Jam reliqua litis huius acta prosequar.

Libellus litis consortij: quod concipiendum Consilio in Neustadt. Demandatum fuit a Consilio Aulico: exhibet, quod non plures quam 42. Cives liti subscripserint, reliqui vero 53. eadem differenter. Rebus dein attentius inspectis decem numerum litigantium minuerunt, et non litigantibus accesserunt: adeoque durante deinceps usque ad finem lite litigantes non plures, quam 32: non litigantes autem 63. fuerunt. Litis consortium huius loci apud Praetorem: Auracher gaudent: 11. Oct. A. 1754. institutum est. In numero ferme aliquorum interim rebellium insolentia, ac contumelia fuerunt, atque scomata, quod in Superiores ac totum Clerum nostrum, licet infensum, ubique locorum evibrarunt.

Sententia a Consilio Aulico contra Cives litigantes 7. Julij. 1758. lata sequentis est tenoris, quam de verbo ad verbum in vernacula, in qua scripta est, recito: In Strittling pignus mit mir allm in allm punctum abgewinn, foud auf in Strittling dem Hlbgglt Neustadt ybar 3. malizen frostallung hup liti Consortij rloppm Hlbgglt allm condempnirt wordn, compensatis reliquis liti expensis. actum et publicatum Munster den 7. Julij 1758.

Ex Revisorio, ad quod pertinentes postea appellaverunt, hanc decretoriam acceperunt sententiam: 5. propositionum caput, woldn ob firauf dar eingewundenen Revisions-punctung ofugofund, by den Hlbgglt Neustadt ybar 7. Julij A. 1758. solf. rloppm Hlbgglt caput, 3. di in liti consortio Hlbgglt Hlbgglt zu Hofe mit allm in auf frostallung hup liti Consortij rloppm Hlbgglt, foudn auf hon chur

horigum Stricti possunt 2. h. subzastur pldiz
pignu possunt. Publicatum Muneusm. 11.
May. A. 1759. Ex Commissione Sereniss.

Necdum pertinacia Civium stetit, dum causam
suam perditam viderant; et vocatum seu causa
Patronum suum tanquam suspectum, et infidelem
quem tamen ipsimet male instruxerunt: etiam
accusare, et ad refarciendas expensas cogere
voluerunt. Quam inepte?

Anno 1756. pendente adhuc memorata
lite circa festum M. Magdaleno in oppido hu-
jate fulmen in domum Lanionis exultum mag-
num excitavit incendium, quod / flante valido
vento: / ad alias contiguas domos propagatum,
breui temporis spatio 17. aedificia intineravit.
et ni Superiorum nostrorum vigilantia veloci-
ter precautum fuisset, ut siphones et modiolij
incendiarij, citius quo fieri potuit, adhiberentur
ad affundendas igni extinguendo super lecta
aquas, flamma jam latius grassata, plures vici-
nas habitationes absque dubio corripuisset.

aliqui putabant, incendium hoc ad castigandam
irreverentiam, et scemata, durante lite a qui-
busdam protervis civibz in Superiores, et alios
nostros canonicos jacta, caelitz emissum fuisse.

Elementa quidem fulmina cident et exco-
quunt, sed Deus dirigit. At ego ab his
abstineo.

Anno 1747. incepit per totam Bavariam
perpetua adoratio SS. Sacramenti, ita, ut
non sit hora per integrum annum, in qua
non adoretur in aliquo loco seu templo Deus
Eucharisticus. Hui loci habetur 25. Junij
hora 11. meridiana usque ad horam 8. vespri:
et altera die, nempe 26. Junij incipit iterum
publica adoratio hora 4. mane, et durat

usque ad horam 12. meridianam.

Anno 1755. 1. Novembris tantus per Regnum
Lusitanie terra motus fuit, quantum nullas
retro antiquitas fuisse meminit. In sola Ciri-
tate Lisbonica plurima hominum millia mi-
nis oppressa sunt. Concessit quidem etiam
alia loca, nominatim Regna Hispanie, Gallie,
Germanie p. sed non cum tanto damno.

Anno. 1756. 11. Decembris mortua est Ma-
ria Amalia, Imperatrix vidua p. m. Caroli VII.
Conjux, et Electoris modernis Maximiliani
Josephi Mater.

Nomina & Officia Religiosorum. 1757.

Ludovicus, Propositus, eodem A. monib.
Aquilinus Hagl, Decanus.
Michael Weshover, Sub-Decanus.
Augustinus Ruppel, Senior.
Adalbertus Schmid, Sub-senior.
Patritius Guggenmos, Vicarius in Semers-
Kirchen.
Antonius Winckler.
Ignatius Schmidbauer, Granarius, cui
eodem Anno successit Conradus Bayr.
Wilhelmus Winckler, Chori-Regens.
Ludovicus Matthijs, Culin. ac Cellarius.
Drenno Schöner, Vice-Parochus Rohra.
Maximilianus Cavallo.
Carolus Pörrer.
Philippus Sander, Parochus in Laberberg.
Joannes Baptista Gabler, Vicarius in
Höglöd.

Gabriel Pfeilschifter, intra hunc annum
factus Vicarius in Salingberg.
Gilbertus Schöner, Phil. Professor.
Josephus Dieffenbacher, Vic. in Eichenhardt.
Wolfgangus Widman, Custos, nec non Gre-
garius in Dähl.
Conradus Baur, Vicarius in Salingberg,
sed intra annum factus Granarius.
Herculanus Lischka, catechista huius Locj.
Bernardus Obermayer.
Jacobus Kolwek.

Clerici Studiosi.

Henricus Schweizer, Theol. studiosus
Ingolstadtj.
Andreas Auracher, Phil. Stud. Rohre.
Ildefonsus Koch, Theol. Stud. Ingolstadtj.
Franc. Xaverius Degenmayer, Phil.
Studiosus Rohre.
Fr. Norbertus Pies, Laius.

Univerſim. &c.

Conclusio totius huius Opusculj,
in quo rationes precipue proferuntur,
propter quas Canonica Rohrensis
sapientius tam in spiritualibz, quam
temporalibz se turbatam, et
graviter afflictam sensit.

Bone Lector! in fine huius Compendij idem
Procardion, quod ad initium cecini, denuo re-
canto, et recomendo: Tempora mutantur,
et nos mutamur in illis. In perlegendis
his litteris forsitan semel vel iterum cum dispo-
sitione intellexisti, quod Majores nostri clariorem
de omnium Prolatorum rebus bene gestis nobis
propter lucem non transmiserint. Sed cave, ne
posthumj ob eandem incuriam nos aliquando vitu-
peraturi sint. Quare omnia vel cavenda, vel imi-
tanda adnotari, et Posteritati ad eruditionem
transferri diligenter cura; nescimus quippe sine,
et annos, quot sint! Solus etenim Deus novit: /
quos perituro huius Mundi abyssi suo iudicio ad-
huc superstites constituerit.

Deinde ne mireris, si in perlustranda hac Historia
in antiquorum aliquorum errores et excessus in-
cideris: attenta potius mente recogita et considera,
quod per aliorum et quidem plurimorum Abbatum
res insigniter gestas, et omni praconio celebriores,
inter tot pene innumera fata, revolutiones, insta-
bilisque et malignantis fortune mutationes
Canonica hucusque steterit, ac etiamnum in
utroque spirituali aequè, ac temporalj statu
! Deo sint laudes: / sed bene florente stet. Nos-
cere etiam oportet, quod ex Gremio Monasterij
nostri ad alias Insulas 10. Prolati postulati,
et plures ad reformanda alia Monasteria dati
fuerint. Quod certe factum non esset, nisi
bona fama et Disciplina viguisset; cum inte-
rim tot Religiosorum Domiciliorum plenam

ruinam, et eorum bonorum temporalium ad alienos possessores transmigrationes, non sine dolore eminens contemplamur. Causa vero tantorum malorum, antiqui avi Historiographos, deortu, et progressu vero Religionis in Bavaria, vel primo obtutu perlustranti in promptu sunt. Quorum potiores paucis, ne prolixior sim, in praesentiam attingam.

Primis post reparam generis humani salutem quatuor vel quinque saeculis caesus Paganismus, ac impius Deorum cultus ubique impene ferebatur. Circa annum quidem Christi Centesimum S. Laurentius scilicet non ille Levita et Martyr: sed S. Mari Evangelista Discipulus: et S. Lucius Simonis Cyrenaei, qui Crucem post Christum portavit, filius à S. Paulo Apostolo fide imbutus, primis Evangelicis veritatis praedicationes in Regione nostra fuerunt.

Quos subin scilicet teste Gruefio Lib. 1mo de S. Mattheo Radero in Bav. Sancta, et novissime Ertlino in Atlante Bav. part. 2^a fol. 9. circa annum 182. subsecuti sunt Lucius Coilli Regis Angliæ filius cum Engadio et Donatiano, ac denique ad 288. S. Maximilianus Episcopus Laureacensis, in sede sua capite plexus. Hi omnes Martyrio sublati successively sunt, persequente potissimum Theodone I. Bavariae Duce cum filiis suis Odilone, ac Theodone, totaque illorum aula; adeoque in convertendis Ethnicis vel parum vel nihil effecerunt. Anno deinde 617. Theodo III. Boja Dux Ratisbonae cum magna parte Procerum atque populi à S. Ruperto, postea Salisburgensi Episcopo conversus, primus illius gentis Christum professus, et baptizatus est. Hunc ad 652. seculus S. Emeramus, S. Wolfgangus, aliique plurimi

Viri Apostolici, per quos tandem Lux Evangelica, depulsis undique Idololatriæ tenebris, pleno lumine resplenduit.

Non tamen, bone Lector! existimes, quod propterea populus, utpote rapinis nimium affluens, et omnis generis vitiorum sentina collo lenius quasi immersus, quia Christi iugo se submisit, ad Evangelicos mores exolendos, adque veram pietatem Christianam formari ab initio Conversionis statim aptus fuerit; vix etenim id uno, alterove post saeculo obtineri potuit. Hinc tempore Foundationis Canonici nostri, quo ad 1133. est peracta, rapina scilicet quasi bona primo occupantis essent: aliaque id sortis scelera affatim fervebant. Et hoc eam etiam ob causam, quia Leges, et jura nec Civilia, nec Canonica, sine quibus Respublica recte gubernari nequit, nondum introducta, minus in usu fuerant. Unde venit, quod Canonici nostri scilicet uti et in aliis Abbatibus factum: Advocatum vel clarius bonorum temporalium Defensorem, assumere coacta sit. Inde venit, quod proprii et domestici famuli, effractis Prelaturæ januis, praedaes toties violenter patravissent. Unde, inquam, venit, ut pluries Summa Sedes, Episcopi, aliique Principes pro auxilio ferendo implorari debuerint. Quae omnia ex Compendio nostro aperte nimis constant. Ac ides indubitanter affirmamus, quia nondum apud Principes, libimet ipsis sepe contrariantes, jura, Canones, ac Constitutiones summorum Pontificum vigeant, Regularitatem propterea in Coenobis crebrius ruptam, dispersamque fuisse. Jam in aliam inquiramus causam, hanc, ad solvendam in Religiosis domibus quietem, et ordinem, longe fortiozem. In actis Sanctorum R. L. Bollandi legimus: Monachismum quidem in una alterave parte

Germania Saeculo quarto, quinto, et sexto: at
sine certa Regula: et parum cultum existisse.
Ad illum igitur reformatum Saeculo Decimo, et
undecimo Romani Pontifices Regulam S. Augu-
stini et S. Benedicti illis Monachis profiten-
dam proposuerunt. Sed et tunc apud ipsos
servanda Regula, et ordinis Zelus parum floruit,
unum nempe adhuc Deerat. Et quid illud?
Statuta nimirum ut sua unumquodque Mona-
sterium haberet. A Sede proin Romana per
Nuntios Apostolicos illa in Germania passim
erigi et introduci coeperunt. In Bavaria qui-
dem, Austria, et Bohemia Saeculo XIV. & XV.,
multis in Abbatibus introducta sunt. Teste cla-
rissimo D. Eusebio Amort De Disciplina veteri
Tom. I. fol. 505. Pro Canonica autem Boh-
rensi, jussu Concilii Basileensis Anno 1414.
talismodi Statuta condita, ac Anno 1466, Reg-
nante apud nos Joanne I., per Henricum
Episcopum Regimbursensem confirmata sunt.

Ne mireris Benevole Lector: nec scandali-
zeris, si aliqua minus recte facta in syroni-
cis legeris: apud alios in vicinia nostra Coe-
nobitas aut, si non penitus deteriora, certe
paria, et ejusdem farinae reperies. Post-
liminio his omnibus, fatales ad relaxanda Re-
ligiosorum Contubernia casus et tempora suc-
cesserunt. Circa medium Saeculi XVI.^{ti}
Haeresis Lutheri, ac bellum Rusticum: ut vo-
cant: ac Anno 1632. Suecicum ortum est;
quo interim omnia susdeque iterum versa,
atque Ordo, Disciplinaque in Claustris turbata
fuit.

Deo propterea Ter Optimo Maximo: ad thro-
num infinite Majestatis sua prostrati omnes:

Gratias, quas possumus, maximas agimus, quod
divina, et insensibilis sua providentia inter tot hur-
bines, bella, incendia, persecutiones, omnisque sortis
mala, Locum nostrum stare hucusque fecerit, sup-
pliciter rogantes, ut et deinceps ad ultima usque
mundi tempora misericorditer eundem tueri, ac
denique Beatissima et Inemerata Virginis
Ope protegere, atque suffragantibus
Sui Patris Augustini meritis
gubernare, aliorumque Ecce-
sia nostra S. Patronorum
intercessione conservare
digneur, Amen.

Nomina et Officia Religiosorum Collegii Nostri, pro tempore, quo Canonica isthac compilata sunt. scilicet Anno 1759.

Patritius huius Nominis III. Ordine
Propositorum 43^{tius}, ex LL. Bb. De
Guggenmos. Electus 16. Nov. 1757.

Aquilinus Hegl, Decanus.

Michael Wischover, Subdecanus.

Augustinus Ruppel, Senior bis Jubil.

Adalbertus Schmid, Subsenior.

Antonius Winckler, Cellarius.

Ignatius Schmidbauer, resign. Granarig.

Wilhelmus Winckler.

Ludovicus Matthies.

Benno Schöner, Granarius.

Maximilianus Cavallo.

Carolus Pörrer.

Philippus Sander, Vice-Parochus Rohrs.

Joannes Baptista Gabler, Vicar. in Sömers.

Gabriel Heilschiffner, Vic. Salingberg. Kinken.

Gilbertus Schöner, Theol. Professor.

Josephus Dieffenbacher, Coop. in Laberberg.

Wolfgangus Widman, Vicar. in Högldorf.

Conradus Bayr, Parochus in Laberberg.

Herculanus Liffelha, Culinarius.

Bernardus Obermayer, Vic. in Eichenhardt.

Jacobus Kolweck, Chori-Regens & Cate-

Henricus Schweitzer, Custos. -chista.

Ildefonsus Koch.

Clerici Studiosi.

Andreas Turacher

Frane. Haverig Degenmayer } Subdiaconus,

Patritius Dalhammer } Theol. Stud.

F. Norbertus Pies, Converg.

Numerò 28.

Index Duplex.

Primus Synoptice exhibet Acta
et Nomina omnium Reverend.
Abbatum, ac quo ordine sibi
Successerunt.

Ubi etiam de aliis quibusdam ex Gremio
Sohrensi ad alias Insulas Abbatibus
postulatis: item De Origine
ac fundatione aliorum in
Civitate nostra Canonice
agitur.

Secundus complectitur res praeiungas
et Notabiliores, quae in hoc Com-
pendio Chronographico continentur,
Ordine Alphabetico.

Index Primus De Abbatibus.

Bruno, Abbas Primus. Vir doctus, prudens
et verè Religiosus. Rexit Annis 5. folio 5.

Eberhardus, Abbas Secundus. Vir verè
pius. Rexit ab Anno 1138. usque 1159. primus
famulorum, ac aliorum insultum passus est:
propterea Advocatum vel invitatus admisit.
Numerus Canonice vivente adhuc Adalberto
Fundatore. fol. 6.

*Herbordus, Abbas Tertius. Per omnia egr-
Folio 12. gius et utilis. Rexit ab An. 1159. usque 1178.*

*Wolframus, Abbas Quartus. Bene De Ca.
ibidem. nonia meritis.*

*Ludovicus I., Ordine Abbatum Quintus.
Folio 13. paucis studiosissimus, magnam apud suos laudem
meruit. Rexit 23. annis.*

*Hugo I., Ordine Sextus. verè humilis, in-
vitus Prelatura Magistratum assumpsit. iniqua
ibidem. passus.*

*Henricus I., Ordine Septimus. Non mul-
Folio 14. tum laudatur. Rexit 15. annis.*

*Hugo II., Ordine Octavus. Doctus, prudens,
Folio 15. et solertissimus Administrator.*

*Godefridus, Ordine Nonus. Optimus Pastor,
ibidem. et Rector. Romam domum redire moritur in via.*

*Henricus II., Ordine Decimus. Duobus
Folio 17. tantum annis praefuit.*

*Waltherus, Ordine Undecimus. Pauperum
Pater vocatus, et suorum amator. Quinque
ibidem. annos rexit.*

*Conradus I., Ordine Duodecimus. Eximium
Folio 20. à suis eloquium meruit. Post mortem huius
Praefulis magna orta est famulorum rebellio, et
occisus ab ipsis quidam Canonicus.*

*Rymarus, Ordine Decimus Tertius. Vir
Folio 21. Eximius, imatura morte huius aro eripitur:
Rapinas et predationes famulorum domesticorum
imèrito passus, à quibus etiam manuum una
Cubiculario proprius amputatur.*

*Hildebrandus, Decimus quartus. Humillimus,
et omnibus clarus: dura tempora nactus, multum
tamen Canonica profuit. Rexit ab Anno 1195.
usque ad An. 1214. Fol. 24.*

*Hermanus, Ordine Decimus quintus. Vir
Doctus quidem, sed regularitatis parum studiosus,
plus agrotasse quam regnasse scribitur, et in hoc
vel maxime errasse, quod licentiam dederit, ut qui-
libet Capitularium pro libitu togam et vestem
sibi compararet; unde plurima absurda subsecuta
Folio 25.*

*Udalricus I., Ordine Decimus Sextus.
12. annos rexit. aliqui volebant, eum venen-
tum fuisse, sed falso. Privilegia et de-
fensionem à Principibus contra injustas exatio-
nes obtinuit. ubi et nomina et numerus
Canonicorum reperiuntur. Fol. 26.*

*Berengerus, Ordine Decimus Septimus.
origine Pothrensis. Homo optimus et maxi-
mo spei, sed huius mundi nimium brevis viator.
Causam prematura mortis ipse suis in extremis
aperuit. Fol. 28.*

*Innumera locustarum multitudo maxima dam-
na causat. Fol. 30.
Item impietas Iudeorum in Germania. Fol. 29.*

*Udalricus II., Ordine Decimus Octavus.
De quo pauca majores nostri scripta nobis tra-
diderunt. Fol. 31.*

*Nicolaus, Decimus Nonus. Vir insignis,
et optime meritis. ibidem.
Hus gladij, et privilegium oppidi impetravit. Fol. 32.*

*Imaginem S. V. M. ex puro argento pretio-
sissimam comparavit, quo postea tempore belli
Suetici confecta, et in pecuniam cusa est. ibidem.
Insolentiam duorum Apostatarum ac trias An-
vocati, perpeffus Ratisbona moritur in pace. ibidem.*

Fol. 34. Hoc tempore grandis in Bavaria terra motus fuit. Item Kelheimij aqua ad ripa Danubij in speciem cinoris versa apparuit.

Fol. 35. Conradus II., ordine Vigessimus. Multa in iura canonico comparavit. Multa etiam ab Advocato, et aliis perceptus: propterea a Summa Sede protectionem flagitavit.

Fol. 36. Conradus III., ordine Vigessimus Primus. Optime ab Ao 1389. usque 1405. rexit. Edificium s. Mayrboff genuit: a fundamentis erexit. quo regnante invento sunt 3. sacra Hostie in Monte Andecensi, et a Bonifacio Summo Pontifice Indulgentio speciales concessa. De bello

Fol. 37. cum Turcis, et interitu Imperij Orientalis.

Fol. 38. Bertholdus, Vigessimus Secundus. Exigua a suis laudem meruit. ad Concilium Constantiense propter heresim Joannis Hufz abijt: redire resignavit.

Fol. 39. Conradus IV., ordine Vigessimus Tertius. ad regendum parum cordatus, et apus deponitur. Magnum inter ipsum et fratres schisma.

Fol. 40. Udalricus III., ordine Vigessimus Quartus. Bonus vir mala, adversaque tempora habuit. Conventio inter Sanct-Magnianam, et Canoniam nostram facta est. Item cum Parocho in

Fol. 41. Semerskirchen de sustentatione congrua.

ibidem. Petrus, Ordine Vigessimus Quintus. Prolatus omni exceptione major: ex Canonica Undensi postulatus. Ab Episcopo Ratisbonensi, et Alberto Duce Bavariae Canoniam Rotherensem reformare jubetur. Aedificia plura reparavit, vel a fundamentis excitavit. fuit visitator per Diocesim Salisburgensem. Bibliothecam

Fol. 42. & 43. optimis libris instruxit. Cum alijs ad reformandos Benedictinos in Prifling destinatus. Pacem inter Principes composuit.

Joannes I., Ordine Vigessimus Sextus. Meritis et rebz praelare gestis plenus, Petro Antecessori suo pene in omnibz compar. Statuta nostra de novo confirmari fecit. Censum Norimbergensem magno canonice emolumento obtinuit. Jus gladii Comitibus in Abensperg ob certas rationes prudenter cessit. a Paulo II. Summo Pontifice Comissarius ad edificandum Monasterium s. Franciscanorum in Kelheim constitutus. Apostata ibidem. ex fuga reductus, in carcere poenitens moritur. Fol. 44. De Nobilium quarundam Familiarum sepultura. - 48. Synopsis Statutorum nostrorum. De alijs 50. & 51. Canoniarum Statutis.

Wolfgangus I., Ordine Vigessimus Septimus. Duorum Antecessorum Petri et Joannis vestigijs constanter inhospit, eundem cum ipsius laudes particeps. Bis semel ab Episcopo Ratisbonensi, alia vice ab Alexandro Summo Pontifice, maleficia, et scandala in Abensperg, et vicinia comprimere iussus: vir zelosissimus. Hieronymus Hueber virum insignem Canonici in Rottenbuech dedit. Prolatum. Fol. 52. Fol. 53.

Eberhardus II., ordine Vigessimus Octavus. Vir pacis amantissimus multas sustinuit trias, et adversitates. ibidem.

Dionysius, ordine Vigessimus Nonus. De Sigismundo quo ferme nihil constat, quam quod ius piscandi in ihu Labor emerit, et bene dispositus post 12. annorum Regimen mortuus sit. Fol. 54.

Wolfgangus II., Ordine Trigesimus. Disciplinam iniurijs: bonorum dissipator: bis depositus. Censum annum Norimbergensem improvide abalienavit. Fol. 54 & 55.

Franciscus, Administrator brevi et nullo Canonice tuus profuit. quia sex tantum hoc tempore Canonici fuerant, Prolatum eligere ibidem.

noluerunt. Non bene Rector res geruntur.

Joannes II., ordine Trigesimus Primus.

Patria Rokrensis. Rexit ab a. 1562. usque 1509. antea jam à Canoniciis Weyarensibus in Administratorem postulatus, inde domum revocatus Abbas eligitur. Ubique fuit Eximius. Inter Fol. 57. alia vineam in Thumshaus procuravit.

Joannes III., ordine Trigesimus Secundus: origine item Rokrensis. Floruit ab a. 1509. usque 1630. Primus Insulam portavit.

Pestrinam, aliaque aedificia plura suscitavit. Quinque ex Gremio ad alias Insulas Abbates Fol. 59. dedit. Magna praestitit.

Bernardus, ordine Trigesimus Tertius. Högldorffensis. Propter bellum Succicum, incendia, rapinas & maxime confectus, tertio Regni sui anno moritur: equioribus fatis dignissimus Vir.

Fol. 64. nescimus Vir.

Wilibaldus, Abbas Trigesimus Quartus. vite S. Augustini Scriptor doctissimus. Duos ex Gremio ad reformandam Canoniam Berchtesgademensem dedit. Iniqua belli tempora perpressus dignitati cepit. Vir omni ex parte Fol. 65. insignis.

Patritius I., ordine Trigesimus quintus. anno Regiminis sui uno non completo moritur Fol. 67. Landishuti.

Ambrosius, ordine Trigesimus Sextus.

Nullo Monasterij emolumento electus, post 7. Regiminis menses, repentina morte extinguit. Fol. 69.

Simon Fötl, ordine Trigesimus Septimus. Primum à Suedis captivus abducitur. Dehinc ad S. Florianum in Austria zelosum Parochum egit; quia Rokro media ad alendos plures

Religiosos minimè suppetebant. Postea ad reformandum Monasterium in Berchtesgaden, cum alio ex Gremio, missus, ac inde revocatus Prolatg, eligitur. Secunda vice Canoniam flammis devastatam, et ad sumam egestatem redactam vidit. Hoc aliaque fata vir maxima constantia, et patientia tulit, omni laude dignissimus. ibidem.

Gregorius, Abbas Trigesimus Octavus. Pulas, aliasque Litteras Summorum Pontificum, Imperatorum, aliorumque Principum in unum volumen conscribi fecit. Anno 1669. Ratisbona Synodus Provincialis celebratur. Interim Rokrenses omnium in vicinia Parochiarum curam Fol. 70. gesserunt. Fol. 71.

Augustinus, Trigesimus Nonus. A. 1602. resignavit. ibidem.

Patritius II., ordine Quadragessimus. floruit ab a. 1602. usque 1730. Optime de Canoniam meritis, Principibus estimatus, omnibus charus fuit. Multa aedificavit vel restauravit; ut infra in Indice Secundo ad Litt. Aedificia dicemus.

Eleusus Canoniorum. Hoc tempore aliqui dimissi sunt: et quare? usque 79. Fol. 72.

Maximilianus, Quadragessimus Primus. quatuor annos tantum regnavit, ac Anno 1734. libere resignavit. Acta resignationis servantur in Archivio. Numerus et officia Canoniorum. Fol. 79. Fol. 80.

Ludovicus II., Cognomento Wisman: ordine Abbatum Quadragessimus Secundus.

Praeclaris talentis eminuit. Nemini Antecessorum suorum vel in ullo laudis genere secundus. Plurima aedificavit; ut infra ad Litt. Aedificia in Indice Secundo dicitur. Fol. 81. & sequentibus.

Eleusus III. Capitularium.

Synopsis seu Acta

aliquorum Administratorū & Abbatū,
qui ex Gremio Röhrensi ad alia Loca
et Insulas postulati sunt.

Quorum Nomina damus ex Croniciis ad nos
transmissis pagina presenti.

Udalricus Kuchenmaister, postulatus ad
Canoniam Sancti Magnianam Ratisbonae, optime
tam quoad spiritualia quam temporalia governa-

Fol. 43. vit. Obiit 1450. 12. April.

Anno 1506. impetravit Canoniam Rottenbuechen.
Hieronymum Hueber, virum insignem, qui
eidem Collegio per 17. annos cum maxima laude

Fol. 53. profuit.

Circa annum 1557. Joannes Vischer, natione
Röhrensis, postulatur ad administraturam in
Weyarn. Cui muneri cum summa laude per annos
aliquot profuit. Demum loco suo Professionis

Fol. 58. profuitur.

Anno. 1503. petitur in Prolatum à Sancti
Magnianis prope Ratisbonam Melchior Vischer,
à quibus ferme collabentis Canonici sui fulcrum

Fol. 59. necessarium vocabatur.

Regnante A^o 1509. Joanne Holnsteiner, ad
S. Zenonem Prolatus datus est Georgius Perreiter,
vir doctissimus, qui icones plurimas de vita S. P.
Augustini aeri incisas, ac quosdam alia opuscula

Fol. 60. in publicum edidit.

Eodem Joanne regnante ad cathedralē Ecclē-
siam Riemensem assumptus est Joannes Rehm,
ibidem, patria Röhrensis.

Hieronymus Fertl A^o 1595. à Canoniciis
Bedepontanis in Prolatum petitur. Egregium
apud illos encomium promeruit. Obiit 25. Apr.
1605. Röhrensi et mediocri: ut ajunt: inu-

Fol. 61. na peremptus.

ad eandem dignitatem Abbatialem immediate A^o.
1605. subleuitus est Gregorius Hagn: qui optime
etiam ibidem rexit.

ibidem

Hunc rursus ex Gremio Röhrensi A^o. 1611. ad
eandem Insulam sequitur Christophorus Weinhart,
à suis Restaurator Cenobii illius vocatur. A^o 1623.
paralyti tactus moritur.

ibidem.

Denique ad sapientiam laudatam Prolaturam Sancti
Magnianam in extrema necessitate gementem A^o
1639. assumitur Gregorius Schrüttelohr, ori-
gine Röhrensis; flammis enim succius omnia diru-
ta, et solo aequala invenit, ita quidem, ut locus
hic prope jam ad alienas manus devenisset. Quem
tamen Gregorius, superatis omnibus obstaculis, egre-
gie restauravit. ut ex Croniciis S. Magnianis
luculenter patet.

vid.

Fol. 67.

Synopsis De Origine & Fatis Quorundam in Vicinia nostra Domi- ciliorum Religiosorum.

Canoniam Sancti Magnianam prope Ratisbonam fun-
dari cepit Anno. 1138.

Fol. 8.

Canoniam Paringana vero A^o. 1143. postea 1616.
ad Monachos Andecianos translata.

Fol. eod.

Cenobium Benedictinorum in Biburg erectum A^o
1100. Incensum 1228. Rursus restauratum
fuit usque 1474. Circa annum 1556. pariter ad
Collegium Ingolstadtianum devolutum; ut inferius
Münchs-Münster.

Fol. 9.

Monasterium item Benedictinorum in Prüel
prope Ratisbonam fundatur A^o. 997. Traditur
Carthusianis A^o. 1484.

Fol. 11.

Fundatio Principalis Ecclesie pro foeminis Nobilibus
in Nider-Münster Ratisbonae facta est A^o. 1141.
à Juditha Bav. Ducissa, ibidem sepulta.

ibidem.

Weltenburg. Appianus ponit exordium huius
Cenobij ad annum 575. sed verius Aventinus et
Hundius ad tempora posteriora. Huius loci etiam
sed tantum per quinquennium: Canonicos Regula-
res fuisse probatur.

Fol. 18.

Münchs Münster ad ripam Danubij prope Neo-
forum: Asesterium Benedictinorum ad annum 750.
fundatum. sed flammis Hunnorum devastatum.
Cuius pradia et bona Anno eodem: quo superius Tri-
burg: ad Collegium Soc. Jesu Ingolstadtianum trans-
lata sunt.

Fol. 19.

Anno 1267. fundatus est Canonatus in Effing pro
6. Sacerdotibus: sed non diu perstitit. Bona tempora-

Fol. 35.

lia dein ad Cameram Ducalem Monacensem translata.

Domicilium R.R. P.P. Franciscanorum in Kelheim
erigi coepit Anno 1466. gravia habuit obstacula,
sed per Joannem I., huius loci Abbatem, et in hac cau-

Fol. 45.

sa Commissarium Apostolicum tandem sublata.
vid. hac super re Bullam Pauli II. de Anno 1466.
item aliam Ejusdem Pontificis de Anno 1469. De
quibus in Appendice plura.

Fol. 46.

Descriptio Inq. pogramuntz Bründorff: ejus-
demque originis.

De origine Celeberrimi Collegij Soc. Jesu in

Fol. 57.

Ingolstadt. Anno. 1556.

Sequitur Index Secundus.

Index Secundus

Rerum Precipuarum, & aliquarū Mira-
bilium, quæ in hoc Compendio Chrono-
graphico continentur, ordine Alphabetico.

Folio.

A.

Adalbertus Canonici Söhrens Solus Fundator: Babonis I. Comitis in Abensperg Pro Nepos. Habitu Regularem ut Laius assumpsit. Sic moritur. Litteras foundationis infra dabimus.	- 3. - 4.
Advocatus primus Gebhardus. quibus conditionibus susceptus. Litteras de super in iudice proprio re- feremus.	- 7.
Anniversariorum reductionem pro defunctis vide.	- 20.
Apostata duo capiuntur, et ad carceres condemnantur. - Alius transfuga in via apprehensus, in carcere penitens defungitur.	- 32. - 47.
Anniversarius Joannis Brühl, quondam iudicis nostri. Regnante Patritio II. ex Monasterio penitus dimissi sunt Anno 1715. Josephus Erll. 1717. Benedictus Michel. 1720. Antonius Bonzano.	- 56. - 76. - 77.
Anno. 1747. introducta est per totam Bavariam Adoratio perpetua.	- 100.

Ædificia Notabiliora tam pro- phana, quam Sacra.

Circa annum 1390. Regnante Conradus III. erectum est ædificium, Inq. Mayrhoff gemaunt, a fun- damentis.	- 36.
Circa annum 1445. Regnante Petro Frues, erectum magnum vaccarum stabulum. Cæmeterium muro circumdatum. Anno 1400. Stagnus in Wilher- dorff: et Lausheim brylläest. Bibliothecam optimis libris instructam, aliisque plura.	- 42. ibidem.

Folio
45.

Circa annum 1460. Regnante Joanne I. Dormitio-
num, imo et totum Castrum, jam ab antecessore
suo Petro inchoatum, completum fuit.

Idem Propositus, hortum. Baumgarten: muro
ambivit. Condidit item à fundamentis domum
granariam, quod omnibus incendiis substracta fuit, et
stetit usque ad annum 1734. quo tempore propter
antiquitatem jam ruinosa, iterum funditus erigitur.

48.

Balneum in oppido erexit. Altonam, s. wagon-
stetum: extruxit. In Grimbethen: Cris-
toph. Hais. plurima ad ornatum Ecclesie per-
tinentia comparavit.

ibidem.

59.

Circa annum 1589. Regnante Joanne Holnsteiner,
edificata est pistrina, ac alia plura restaurata.

77.

Regnante Patritio II. A. 1718. erectum Pharma-
ceuticum. Item templum antiquum desit et novum
à fundamentis extruxit: ubi ossa in Ecclesia
sepulchrorum, in Coemeterio cum aliorum corporibus
improvidè commixta sunt. Similiter aedes ad S. V.

73.

M. in Lamberberg de novo condita, et alia ditionis nos-
træ Ecclesie restaurata sunt.

89.

Regnante Ludovico II. edificata est aediola sacra
ad S. V. M. in Loretto Anno 1735.

90.

Nova domus Granaria 1738. ut Superius insinuat.

96.

Magnum boum stabulum.

ibidem.

Officina ferraria.

97.

Ipsum Monasterium magna ex parte erectum.

96.

Aedes Defunctorum s. Orlsauer: in Coemeterio
noviter erecta 1747.

ibidem.

Capella in superiori Pöhr renovata et integre ornata.
Bibliotheca optimis libris, et ornamenta Ecclesie
plurimum aucta sunt. Magna Monstrantia, ex
auro, argento, et gemis pretiosissima, comparata
A. 1748.

præter alia, benamit: Anstmann, abt.,
Hofp. p. Hofp. p. Hofp. p.

Folio.
3.

Babo I. Comes in Altenberg. De huius profapia.
De loco Sepulchro Ejusdem. De Nicolao Stematis
illius ultimo.

B. Bertha, Monasterij in Siburg una cum fratre
suo Ottone, et altero Eberhardo: qui primus ibidem
Abbas, postea Episcopus Salisburg. fuit: Fundatrix.
Balneum in oppido hujate erectum.

- 9.
48.

De Bullis.

videatur infra Specialis appendix, illas
et similia recensens.

De Bellis.

Primis sæculis Bavaria, proferim per flamas Hun-
norum, dire devastata fuit. Sequenti deinceps
temporibus ab ipsis etiam Bavaria Suevis, inter se
conflictantibus, saepius turbata.

De bellis cum Turcis, et omnimodo Imperij Orientalis
interitu.

- 37.

Bello postea propter heresin Lutheri Saulo XVII. ut
vocant: Rustico, omnia iterum turbata fuere.

- 64.

Hæc A. 1632. subsecuta sunt incendia, devastatio-
nesque per milites Suevicos, proferim in Pöhr.

- ibidem.

Post aliquot dein annos, cum paucis ædificia ex
ruinis suis vix emergere ceperunt, rursus Monaste-
rium incensum ac ad summam egestatem reductum;
hinc, ut aliqualis saltem reedificatio fieri potuerit,
pro subsidio pecuniario impetrando ad exteras Ec-
clesias, et etiam subditos recurrendum erat.

- 70.

Anno 1704. habuimus Bellum: ut vocabant: /
Successionis inter Carolum VI. Imperat. et Regem
Galie: cuius ultimæ partes Maximilianus Oma-
nuel Elector noster amplexus est: / ortum. Et licet
usque ad An. 1715. duraverit, adeo tamen perni-
ciosum non fuit, sicut sequens.

Anno 1741. Cæptum, inter Reginam Hungaria
et Carolum Albertum Electorem nostrum, prioris fi-
lium: postea Imperatorem, de quibusdam protensio-
nibus bellum. Nullum Canonis: excepto solum Suevico:
magis fatale quam hoc fuit. Describunt mala et damna.

- 91.

Folio.

7. - Conspiratio prima famulorum domesticorum, aliorumque nequam hominum, in rapinas.
 20. - Conspiratio et effratio violenta Prolatura, cum occisione, unius ex canonicis.
 22. - Conspiratio 2^a, et Depredatio Prolatura, cum amputatione brachij facta Cubiculario conjuncta.
 32. - Conspiratio et rebellio duorum Apostatarum.
 35. - Capella ad S. Spiritum exstructa.
 39. - Concilium Constantiense contra Joannem Huss celebratum.
 29. - De stella crinita, seu Cometa, viso A^o. 1
 94. - De alio Cometa A^o. 1744.
 50. - Confirmatio Statutorum Sokenfium.
 Confirmationum Litteras sumorum Pontificum, Imperatorum, vide in Appendice.
 66. - Canonizationis S. Joan. Nepom. M. Solemnitas.
 item Beatificationis B. Petri Forerij Can. Reg. Conf.
 ibidem. Celebratio Saculi VI. a fundatione nostra.
 90. - Caroli VI. Imperat. Mors.
 Carolus VII. Elector Bavar. postquam Pragam Bohemia metropolim sine sanguinis effusione vel unius militis coeperat, Rex ibidem proclamatur, et A^o. 1742. Francofurti ad Moenum Romanorum Rex: deinde Imperator eligitur, et coronatur.
 91. - Ejusdem Indoles egregia. Morsis causa.
 ibidem. Translatio partuulo S. Crucis in Salinberg.
 79. -

D.

4. - Dedicatio Ecclesie Sokenfensis prima, titulo Nativitatis B. V. M., peracta A^o. 1733.
 - Secunda titulo Ejusdem B. V. in Caelum assumpta, ordinata A^o. 1722.
 78. - Benedictio Ecclesie in Wafenstorf, facta A^o. 1725.
 ibidem. Donationum Litteras circa Ecclesias aliquot in vicinia nobis incorporatas, vide in Appendice.

Folio.

- Coron Nobilis in Excommunicatione mortuus absol-
 vitur, et Sepultura laura honoratur. - 24.
 Excommunicatio ob graves excessus infligitur a
 Bonifacio P. VIII. - 26.
 Eichenhardt. Ecclesia hae, quando et quomodo
 ad Canoniam nostram titulo donationis devenit.
 item jus Patronatus frustra impugnatum fuerit?
 vide in Appendice.

F.

Famulorum domesticorum excessus vide - C.

G.

Gebhardus primus advocatq Canonie nostrae vide - A.

H.

- Henricus, Episcopus Salisbon. fundacionem Ecclesie
 Rühr. suscepit, dedical, et defendit. vide Litt. funda-
 tionis in Appendice. - 3.
 Henricus, Canonius Salisbon. possessiones fundacionis
 auget, magnus Benefactor. vide Litt. in Appendice. - 6.
 Högldorf, et Capella ad S. Catharinam, antea
 Lohkirchen. quando et quo titulo ad Canoniam
 venerit. vide in Appendice.

I.

- Irmenгарdis, Mater Adalberti fundatoris. - 3.
 Juditha S. Henrici Imperat. avia, fundatrix in
 Nidermünster Salisbona. - 11.
 Jubilaeum I. a Bonifacio VIII. institutum - 24.
 Indulgentia extraordinaria pro sola Bavaria, et tan-
 tum Monachij lucrabiles ab eodem Pontifice concessa - 37.
 Interdictum ob aliquorum graves excessus a Boni-
 facio itidem VIII. per biennium inflictum. - 26.
 Interdictum generale per Bavariam propter schisma
 Interdictum aliud contra Bavariam inferiorem 31.

- Folio. 26. - ab Episcopo Salisbon. et alijs Episcopis prolatum, ob nimias exactiones à Clero petitas.
45. - Interdictum, cui Civitas Kelheimens. subiiciebatur. Judaeorum tempore schismatis, inter Sedem Romanam, et Imperatorem exortu, per Germaniam immanitas, ac Saurorum profanatio, etiam Lohre.
29. - Joannes, Comes in Albenberg advocatus, et insignis benefactor noster: hic sepelitur.
45. - Imago S. V. M. ex argento fusa quomodo distraita?
37. -

K.

13. - Kelheim privilegio Civitatis donatur.
34. - Ibidem ad ripam Danubij aqua in speciem cruoris versa conspuitur.
45. - Item Coenobij Franciscanorum fundatio ibi.
- ibidem - Origo et Descriptio sup. cognominis, Bründeloff.

L.

6. - Fluvius /: Labur: / dictus propter inauditam astatu sititatem totus explicatus.
62. - De ortu et progressu peregrinationis ad Matrem Tarnahurgam in Laberberg.
78. - Statutum Capitulare de Missa inibi legenda quotidie, etiam Dominicis et festis.
98. - Lis circa jus presentandi in Geibnsbotten Ao 1734 orta. acta habentur in Archivio.
- Notabilis Litis, seu nota Differentia cum civibus hujatibz aliquot circa jurisdictionem, et alia per quadrienium agitata Descriptio.
- Ceclesia Parochialis in Laberberg una cum suis Filiabz Ellnbach Inferiori, Wasenstorf, et Grienbach pars fundationis, seu à fundatore nostro ad Canoniam collecta. vide in Appendice.

- Folio. 49. - Mors et Sepultura personarum Nobilium.
4. - Obitus Adalberti fundatoris.
- - - Babonis I. Comitis de Albenberg Ao. 1120.
- - - ad S. Emeramum Salisbona sepulti.
- - - S. Henrici Imperat. Ao. 1124. - ibidem.
- - - B. Berthae Benedictinorum in Siburg fundati.
- - - cis ibidem Ao. 1150. sepulta.
- - - Joannis Comitis de Albenberg advocati & benefact.
- - - Nicolai ex Brosapia Babonia ultimi, Frisingo lancea confossi, in curia Camilitanis Albenpergo sepulti Ao. 1405.
- - - Mors Caroli VI. Imperatoris 1740.
- - - Caroli VII. Imperat. 1745.
- - - Ferdinandi Ducis Sav. 1738.
- - - Maximilianj Ejusdem filij Ao. eodem.
- - - M. Amalia Imperatricis vidua 1756. - 101.

Mirabilia Notatu Digna.

- De 37. filiis Babonis, quid aquisgrani contigerit. - 4.
- In monte Andecensi inventio prodigiosa et translatis SS. 3. Hostiarum, aliquando plures reliquias 36.
- De innumera locustarum multitudine, earumq. damno. 30.
- De alia harum copia Ao. 1749. accidente. - 97.
- De Terra motibz in Bavaria, & ruinis inde secutis - 34.
- Kelheimj ad pontem Danubij aqua in speciem cruoris apparens. - ibidem.
- Pudicitia puella ore S. V. M. in Laberberg, ausu proptus prodigioso tutata. - 62.
- Stella Trinita seu cometa - 29.
- Alius cometa temporibz nostris conspectus. - 94.
- Fulmen Officinae ferrariae, absque nocumento quidem immissum: ex relictis tamen vestigijs investigabilibz agnita. 97.

7. - Numerus & Nomina Canoniorum, vivente adhuc Adalberto Fundatore.
 28. - Numerus & Nomina Canoniorum, regnante Gerardo I.
 72. - Nomina & Officia Canoniorum, regnante Patritio II.
 79. - Nomina & Officia Canoniorum, regnante Maximil.
 81. - Nomina Capitularium ad initium Regiminis Rmi p. m. Ludovici II. a. 1736.
 96. - Nomina eorundem tempore mortis Ejusdem. 1757.

O

3. - Ordo Canonie huius Locii introductus.
 37. - Presumptus.
 41. - Reformatus.

P

- Privilegia Summorum Pontificum, Imperatorum, aliorumque Principum, litteris patentia vide in Appendice.
 77. - Pharmacopolium a. 1718. erectum. brevi dimissum.
 95. - Pax Electoris nostri cum Regina Hungariae a. 1745.
 ibidem - Universalis Aquisgranensis conclusa a. 1748.

R

- Ecclesiam Parochialem in Rohr titulo fundationis administrari indubie tenendum.
 32. - Pagus Rohr privilegio oppidi donatus a. 1347.
 C. - Rebello quorundam Religiosorum, & Leprosorum famulorum domesticorum.

S

- Statuta Canonie Rohrensis confirmata sub Joanne I.
 50. - Sälingberg. Ecclesia hoc quando & quo titulo ad nos devoluta. Cum Ursperensis unita & incorporata. vide in Appendice
 25. - Schisma magnum et enorme in Canonie ortum.

Semerkirchen. quando et quo jure Ecclesiam hanc Canonie Rohrensis obtinuerit. vid. Appendix
 Sittlshof. unde, et quando cum Ecclesia in Semerkirchen unita et incorporata. ibidem.
 Synodus Patistonenfis. et quarum Parochiarum curam interim gesserit Rohr.
 Seculum VI. Solemniter celebratum.

T

Tempestates, inundationes, ac fulmina in vicinia nostra cum, vel sine incendio notabiliora contigerunt.

Anno 1736. per totam Bavariam solito grandiori tonitrua et fulmina fuerunt. ubi solum Rohr tres personæ fulminibus percussa interierunt.

Anno 1579. fulmen in turrim Ecclesie Laberberg. cecidit sine incendio quidem: mirabiles tamen effectus reliquit, præsertim in imagine Crucifixi, ad perpetuam rei memoriam inprofens exstantis.

Circa annum 1710. horreum Clausstrale fulmine correptum, sed ne flamma ad contigua se edificia extenderet ulterius, per modiolos incendiarios promature cautum fuit.

Alia simili tempestate a. 1733. oborta, fulminante celo domus villa in Stocken, non autem foenile incineratum fuit.

Anno 1754. rursus fulmen in officinam ferrariam exussum, nil quidem incendit, bene vero lectorum et murorum quidquam hinc inde contrivit.

Grandines, ac vehementes aquarum inundationes cum maxima segetum et agrorum ruina, præcedentibus annis pluries experti & passi sumus.

Anno 1756. iterum ignis aëre exussus in domum Lanionis hujatis, hanc et contiguas alias combussit.

De grandi Terra motu a. 1748. per totam Bavariam superiorem, damnisque inde causatis.
 Terra motu novissime Lusitaniam & alia loca devastans.

Folio 79. Translatio Particulæ S. Crucis in Salingberg.
87. Translatio Reliquiarū S. M. Lucianis. An. 1735.

V.

38. De Vineâ in Thumstauff, cuius heredium usufructu gaudemus.

Nb: Reliquæ vineæ omnes modo bonis abalienatis accensenda sunt. prout e primariis est Censuræ illæ annuus de Condimentis pro Culina annuatim Abbatibus prostandis improvide venditus.

55. Ursprachen's Ecclesia, quando cum Salingbergensi unita, et incorporata fuerit.
vide in Appendice.

Appendix

Variorum Pontificum, Episcoporum, Imperatorum, Regum, aliorumque Principum: Bullæ, Diplomata, ac Litteræ, quibus Canonis Johannis varia bona donantur: Privilegia et immunitates conceduntur.

In unum fascem collecta An. MDCCCLVIII.

Nomina & Characteres.

Sum. Pontificum fol.	Episcoporum folio
Innocentij II. 133.	Henrici Epi. Ratisb. 132.
Eugenij III. 137.	Conradi Epi. Ratisb. 140.
Gregorij N. 150.	Siffridi Epi. Ratisb. ibidem.
Innocentij IV. 143.	Friderici Epi. Eupset. 141.
Gregorij X. 147.	Alberti Epi. Ratisb. 142.
Martini V. 150.	Alberti Epi. Eupset. 144.
Bonifacij IX. ibidem.	Joannis Epi. Ratisb. 145.
Alexandri V. ibidem.	Eberhardi Epi. Salisb. 146.
Pauli II. 157.	Leonis Epi. Ratisb. 147.
Concilij Basileens. ibidem.	Henrici Epi. Ratisb. ibidem.
	Generalis Lateran. 151.

Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, et Nobilium.

fol.	
Friderici I. Imperat. 138.	Henrici Duc. Bav. 149.
Friderici II. Imperat. 141.	Rappodoni Com. Palat. 145.
Ludovici IV. Imperat. 149.	Henrici Duc. Bav. ibidem.
Rudolphi Rom. Regis. 148.	Othonis Com. Palat. 148.
Ludovici Rom. Regis. 149.	Ernesti Duc. Bav. 150.
Sigismundi Rom. Reg. 150.	Wilhelmi Duc. Bav. ibidem.
Ludovici Ducis Bavar. 142.	Conradi de Rohning 139.
Othonis & Henrici Ducum ibidem.	Radulphi viri nobilis ibidem.
Henrici Ducis Bav. 147.	Meinhardi Comitis. 147.
Henrici Duc. Excom. 148.	Udalrici de Lapide. ibidem.

Synopsis Rerum Notabiliorū.

Folio
sequit. 2132.

Littera fundationis, et Dedicationis Ecclesie Rohrensis ejusdemque Confirmationis facta ab Episcopo Zatisbonensi.

133. Confirmationis alia à Sede Apostolica.

135. Augmentationis notabilis per Henricum Can. Zatisbonensem.

141. Donationis pradiorum in Villa Laberensi.

136. Littera Henrici Episcopi Zatisbon. de primo Advocalo.

Quo titulo Ecclesie Filiales aque atque Parochiales ad Canoniam venerint?

140. Alnbacensis infer. titulo fundationis.

139. Alnbacensis super. titulo donationis.

146. Eshenhardensis titulo donationis.

145. Högliborffensis titulo donationis.

131. Grünbacensis titulo fundationis.

ibidem Rohrensis Paroch. & filialis titulo fundationis.

ibidem Laberbergensis titulo fundationis.

142. Salingbergana titulo donationis.

146. Semerskirchenensis titulo donationis.

147. Sittlhorffensis titulo donationis.

142. Urspruensis titulo Concomitij.

131. Walsdorffensis titulo fundationis.

145. Capella ad S. Cathar. olim Lohkenhen. / tit. donat.

Bullas Pontificum, Imperatorum, et Litteras aliorum Principum de Privilegiis, immunitatibus, Confirmationibus, & ceteris in Appendice ex hac pagina versa patente, ubi omnia quoque suis ubique foliis notata videbis.

Fundatio & Dedicatio
Ecclesie Rohrensis.Ex antiquo Libro / der groepe foliant
genant: / Ep. Hergarnent exscripta fol. 1.

Anno Domini Incarnationis Millesimo, Centesimo, Trigesimo Tertio fundatum est Monasterium ROR per Nobilem virum, seu Baronem Dominum Albertum / nunc Adalbertum: / dictum de Ror. et dedicatum est eodem anno fundationis id. Octobr. per Reverendum Patrem et Dominum Dominum Henricum, Ecclesie Zatisbonensis Episcopum, in honorem Intemeratae Virginis Mariae Genitricis Dei. Temporibus Sanctissimi Patris et Dni Dni Innocentij P. II., & Serenissimi Dni Dni Lotharii III. Romanorum Imperatoris.

Nota.

Hae sunt bona, quae Fundator noster contulit Monasterio in primo fundationis.

Sunt autem haec pradia. Inferius Ror quatuor majores Curia, et duo Hueba, et Ecclesia cum filia sua superiori Ror. Praeterea Superius Ror ager ad quinque aratra. Item Scheftal una major Curia, et dua Hueba. Graben quatuor vinea, et una Hueba. Haec quatuor Hueba: Beneficium filii et Gotfridi, et fratris ejusdemhardi, et pradium, quod fratres nostri Gotfridus et Wernerus et Mater eorum Ecclesie tradiderunt. Item Labersperg Ecclesia cum filiabus suis, et Walsenstorf, et Grünentbach cum suis pertinentiis. Et praeterea ibidem Lerge supra Labersperg, et Alentshausen, et Reichenreut agros ad estimationem sex Huebarum. Item Sundergow, Lerge, et Lergerride, et Kesselberg: cum Ecclesia, Sylva, et

Molendino cum omnibus pertinentiis suis. Apud
Intal pradium Oberhofer. videatur in antiquo
Libro N. VI. Foliant. fol. 1.

Copia seu Litteræ primæ
Dñi Henrici Ratisbonens. Episcopi,
a quo fundatio suscepta & confirmata
fuit, una cum Ecclesiis Rohro Infer.
et Superioris, nec non Almbach
cum omnibz pertinentiis.

Has proin duas Ecclesias Canonici Nostra
titulō Fundationis acceperit. Almbach
vero Titulō Donationis.

Notum sit cunctis Christi fidelibus, tam
successuris quam presentibus. qualiter ego Hen-
ricus Ratisbonensis Ecclesiæ Episcopus Rohrensem
Ecclesiam suscepi, et ad Successores nostros Episcopos,
iuste, legitime ac pie tenendam, luendam, atque
fovendam transmissi. Adalbertus vir qui-
dam Nobilis tradidit publice ac legitime prociū
suum, quod Rohre dicitur, cum omnibz appenditiis
suis in manum meam super altare S. Petri ad-
stante Clero, et populo nostro: ea videlicet condi-
tione, ut Regulares Canonici secundum Regulam
S. Augustini ibi ordinarentur, quibus necessaria
de prædictis rebus communiter ministrarentur; et
ipse supradictus Adalbertus propter Christum
pauper factus, statim communem vitam ibidem ag-
gressus est. Nos vero cum assensu et consilio
Cleri nostri Brunonem, Virum Religiosum, et
industriū eidem loco profecimus, et modis, qui
tunc nobis occurrerunt, locum ipsum honoravi-
mus, et in posterum amplius honestare, et mag-
nificare decrevimus. Statuimus igitur cum
favore ac stimulatione omnium generalis, ac
irretractabilis Sanctione, ut de cætero Fratres

Rohrenses Propositum, cum oportet, liberè ac sano-
mentè eligant, et terminum Parochie sue Rose superius,
et Rose inferius, et Almbach cum suis pertinentiis;
Sepulchram vero omnium de Episcopatu nostro, qui
eam sibi postulaverint, liberè habeant, decimamque
de laboribz propriis, et animalibus nulli omnino de-
beant. Si quis autem ex his quoque, qui de rebus
Episcopi inbeneficiati sunt, prædicta Ecclesiæ Rohren-
si beneficium suum voluerit tradere, liceat hoc
cum manu Episcopi facere. Et nullus Episcopus pro-
valeat hoc contradicere, vel mutare.

Porro Advocatum singularem prædictus locus nullus
habeat, sed si forte major causa concambij, vel quo-
libet alia emergerit, coram Episcopo vel Cathedrali
Clero, aut etiam Principali Advocato, si res postulat,
agatur, terminetur, atque roboretur. Si quis vero
Episcopus, quodvisset, prædictam Rohrensem Ecclesiam
perturbare, aut bona ejus inbeneficiare, aut jura
mutare, vel cassare voluerit, Fratribus ejusdem
Ecclesiæ Sedem Apostolicam appellandi, et ad ipsam
confugiendi, et ita a Domino et Potestate Ratis-
bonensis Ecclesiæ discedendi libera facultas sit.

Et ut hoc nostra constitutio et concessio indubita-
bilis perpetuis maneat temporibus, hanc inde char-
tam conscribi, et sigillis nostro muniri precepimus.

Vid. foliant. fol. 1.

Copia Bullæ Innocentij II.

VIII. Calend. May Anno 1136. dato,
In qua Canonici Rohrensis in protectionem
susceperunt, Ejusdemque Bona Confirmant.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei,
Dilecto filio Brunoni Proposito, et Fratribus
in Rohrensi Ecclesia congregatis, Canoniam vitam
professis: tam futuris quam presentibus in per-
petuum. Officij nostri nos hortatur auctori-
tas, Religiosa Diligere Loca, et ea optato petitionis

procuris conforere. Proinde dilecti in Domino filij!
vestris petitionibus clementer annuimus, et Rohren-
sem Ecclesiam, in qua divino vacatis officio, sub S.
Petri, et nostra tutela suscipimus, et presentis
Scripti pagina comunimus, statuentes, ut ordo Cano-
nicus iuxta S. Augustini Regulam in eodem loco
perpetuis temporibus inviolabiliter conservetur.
Proterea quocunque bona, quascunque possessiones
ex Concessione Venerabilis fratris nostri Henrici
Episcopi Ratisbonensis, Liberalitate Principum,
oblatione fidelium, seu aliis iustis modis Deo pro-
pitiis poteritis adipisci, firma vobis et in perpetuum
illibata permaneant. Decernimus ergo, ut nulli
hominum fas sit, vestram prefatam Ecclesiam te-
mere perturbare, aut ejus possessiones auferre,
vel ablatas retinere, seu quibuslibet vexationibus
fatigare, sed omnia integra conserventur eorum,
quorum pro gubernatione et sustentatione con-
cessa sunt, usibus profutura. Si qua sane in
posterum Ecclesiastica, secularisve persona huic
nostre Constitutioni scienter contraire tentaverit,
secundo tertiove comonita, si non presumptionem
suam congrua satisfactione correxerit, protesta-
tis honorisque sui dignitate careat, reamque divi-
no iudicio existere de perpetrata iniquitate cog-
noscat, et a Sanctissimo Corpore et sanguine Dei
et redemptoris nostri Iesu Christi fiat aliena,
atque in extremo Examine districto ultionis sub-
jaceat. Cunctis autem eidem loco iura servan-
tibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus hic
fructum bonae actionis percipiant, et apud distri-
ctum iudicem praemia aeternae pacis inveniant.
Datum Lipsis

Ego Innocentius Catholicus Ecclesie Episcopus.

Ego Guilielmus Praenestinus Episcopus.

Ego Guido Tiburtinus Episcopus S.S.

Ego Wido indignus Sacerdos.

Littera Donationis Henrici Ecclesie Cathedralis Ratisbon. Canonici.

Cum autem bona foundationis ab Adalberto facta
pro congrua Religiosorum sustentatione minus suffi-
cere praedictus Henricus cognovisset, comiseratione
motus, praedia Monasterij Rohrensis noviter conditi
magna liberalitate adauxit circa Annum M.C.XXXVII.
adeoque paucis post foundationem annis. Tenor
Litterarum Henrici, et nomina bonorum, quae dona-
vit, sequentia sunt.

Lateat piis Ecclesie filiis, quod Ego Henricus
Sancti Petri in Civitate Ratisbona qualiscunque
Canonici, animadvertens oblationes fidelium, pro-
pria proventuum, patrimonium Christi pauperum
varius ex causis, variis modis distractas, et ob hoc
serpente maligno indigentias inter servos Dei, tris-
tities, ebetudines, amaritudines, similtates, indig-
nationes, murmuraciones, detractiones, iras, rixas,
odia sequi. frequenti, et diutina deliberatione
mecum habita, cogitari Deo operante et miserante
huic canero indigentia Rohrensi Ecclesie aliqua in-
venire remedia. Rohrensis enim Ecclesia ab uno
Nobili et bono Adalberto, meo consilio, meo auxi-
lio fundata, ordinata, et roborata est. Nam cum
exordio foundationis ejus, possessiones Fundatoris
victus et amictus Congregationis minus sufficerent,
Fundatoris bona ex integro cellario distinximus.
Ego autem, et frater meus Adalbertus tunc
ibidem eoque praedia nostra vestuario contulimus.

Procedente autem tempore, cum utilitates, dam-
na, pericula loci plenius et evidentius longa expe-
rientia didicissem, a vestuario, cui ante totum
studium impenderam, non sine molestia causa ma-
num retraxi, et ad infirmariam plantandam,
dilatanam, muniendam totum desiderium, totum
ingenium, omnes vires meas intendi, et in profen-
tiarum quidem Infirmaria hoc, quo subternotata
sunt, collegi.

Pöhra in ipsa villa duas huebas.
 Totam Decimam apud Almbach.
 Apud Reichenroith duas Curias.
 In aut. unam Curiam.
 Apud Laushaim Curiam unam.
 Apud MandlKirchen Curiam unam.
 Apud Stein Curiam unam.
 Apud Grünbach Curias duas.
 Apud Helehenbach Curiam unam.
 Apud Lohm Curiam unam.
 Apud Triebtkofen Curias duas.
 Apud Winger Curiam unam cum vineis et arboribus.
 Apud Unholzungen huebas duas.
 Apud Ganaacker Curias duas.
 In Civitate turrim maximam CC.
 Reliqua bona Donationis, utpote minus ponderosa tam intra quam extra Civitatem vide in foliante fol. i.

Litteræ Ejusdem supramemo-
 rati Henrici Episcopi Ratis-
 bonensis. De susceptione
 Advocati seu Defensoris.

Venerabilis Adalbertus Fundator noster
 ab initio Advocatum habere noluit, sed paulo post,
 tum propriorum famulorum, tum Exterorum pro-
 donum insolentiam expertus: non dum enim Ba-
 varia integrè à paganismo repurgata fuit; antea
 quippe quasi omnia primò occupantis erant: eun-
 dem vel invitus et flentibus oculis admisit.
 Henricus igitur Episcopus Ratisbonensis pro
 ferendo auxilio imploratur, qui cum consensu
 Capituli Rohenensis in primū Advocatum assumpsit.

Gebhardum, Comitem in Abensperg. Plenum
 Litterarum tenorem reperies in foliante folio i.
 facie altera. Ego verò eam tantum Litterarum
 partem exscripsi, quæ huc maxime pertinet.

- Annis singulis circa festum S. Michaelis
 Placidum in Cella, ubi Propositus voluerit, cum
 familia Ecclesie: Tutor: habeas, et si quid de com-
 positionibus injuriarum accesserit, huius rei tertia
 pars Te contingat, et duo fideliter Ecclesie reserven-
 tur. In die vero plauri de collecta familia Claus-
 tralis modius tritici, et portus ad estimationem
 quadraginta numorum, et quinque anseres, ac decem
 gallinæ: nec non urna una Medonis: vulgo Massi:
 et una vini, et duo Cerevisie: ac de horreo bis se-
 xaginta manipuli Avena, et decem Libris argenti
 Tibi ministrentur; ita tamen, ut libera sit facultas
 Proposito, si ab officio tuo declinaveris, te amoven-
 di, et alium, quem voluerit, substituendi.
 Data Ratisbonæ M. C. XXXVIII. Cal. Octobr.

Copia Bullæ Eugenij P. III.

Mortuo A. 1138. Brunone primo Abbate,
 Electus est Eberhardus, qui A. 1157. à Sede
 Romana Ecclesie sue, omniumque Ejusdem Bono-
 rum ac iurium Confirmationem, atque protectio-
 nem obtinuit.

Eugenius Episcopus Servus Servorum
 Dei. Dilecto filio, Eberhardo Proposito Pop-
 rensis Ecclesie, Ejusque Successoribus regulariter
 substituendis in perpetuum. Religiosis desi-
 deris dignum est. Facilem præbere consensum, ut
 fidelis devotio celerem sortiatur effectum. Ea-
 propter dilecte filij in Dño! huius iustis postula-
 tionibus elementer annuimus, et prefatam Eccle-
 siam, cui Deus auctore præesse dignosceris, sub
 B. Petri et nostra protectione suscipimus, et

presentis scripti privilegio comunimus, statuentes, ut, quasunque possessiones, quocunque bona eadem Ecclesia in presentiarum iuste et Canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio poterit adipisci, firma tibi, tuisque Successoribus, et illibata permaneant. Prædia quoque, vineas, domos, areas, et alia, quæ Henricus Ratisbonensis Episcopus Ecclesie vestre intuitu devotionis iuste concessit, vobis, et per vos ipsi Ecclesie nihilominus confirmamus. Statuimus præterea c. c. vide Reliqua in foliante fol. 2.

Datum Roma apud S. Petrum Idus febr. Indict. I. Incarnationis Domini Anno M. C. LII. Pontificatus vero Eugenij III. Anno VII.

Copia Litterarum Friderici Romanorum Imperatoris.

Idem Abbas Eberhardus Anno 1158. impetravit etiam Litteras Protectionis à Friderico Imperatore temporis Ratisbonæ ad Comitia presente.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Amen. Fridericus Divina favente Clementia Romanorum Imperator semper Augustus Significamus tam futuro posteritati, quam presenti ætati Propositum Ratisbonensis Ecclesie, Eberhardum nomine, in Spiritu humilitatis ad nostram presentiam in conspectu Principum venisse. Et ut pro salute animæ nostræ, nostrorumque Progenitorum Ecclesiam suam cum omnibus suis pertinentiis sub dextera nostra defensionis ex Imperiali potentia recipere, supplicando impetrasse vid. Foliant. fol. 2.

Ego Reinaldus Cancellarius Vice-Dominij Arnoldi Mogunt. Archiepiscopi, et Archi-Cancellarij recognovi. Datum in Sinzeche V. Calend. Maij. Anno Domini Incarnationis M. C. LVIII. Regnante Dno Friderico Romanorum Imperatore Invictissimo. Anno Regni Ejus VII. Imperij III. Amen.

Conradus de Rohning

Regnante Herbordo huius Locj Abbate III. tradidit Anno 1167. Canonis Rohrensi Ecclesiam apud Alnbach cum omnibus sibi attinentibus: et præterea alia quoque bona. ut ex sequentibus litteris hæc super re erectis manifestum est.

Conradus de Rohning tradidit Rohrensi Ecclesie Curiam unam apud Alnbach cum Ecclesia, et cum omnibus sibi pertinentibus. Præterea tradidit 24. mancipia, scilicet Leucardum, et filium Ejus Radulphum, qui etiam tradiderunt prædium suum in Alnbach sicut Ecclesia Rohrensi. Huius rei Testes sunt

Wernerus de Asbach, et frater Ejus Hardnidus. Wartherus, et Regenhardus. Gerhalmus, et Berenhardus.

Radulphus Vir Nobilis.

In eandem Canoniam Rohrensem sub idem tempus susceperam, quod in Ecclesia prædicta Alnbach habuit, per manus Hartwici Episcopi Ratisbon. transiit. Litteræ Episcopales desuper sibi habent.

Notum sit universis Christi fidelibus, quod Hartwicus, Episcopus Ratisbon. Ecclesie, tradiderit Rohrensi Monasterio decimam Capellam in Alnbach, cum assensu et petitione Radulphi, et filiorum Ejus, quorum fuerat beneficium eadem decima. Testes sunt

Ecclesia Filialis in NiderAlnbach

Pariter inter bona fundationis Adalberti nume-
randa est: licet in litteris supra fol. 121. alle-
gatis nulla illius facta sit mentio. huius veritatis
probationem, et testimonium vetus codex litteris
Gotticus 1. ut vocant: scriptus perhibet.
vide in foliante fol. 83.

Litteræ Domini Conradi

Episcopi Ratisbonensis contra Meinhardum,
Comitem de Rothenek, illo tempore inempte Anno
1209. Monasterij hujus quidem Advocatum,
sed potius destructorem. Quem Conradus ad
se Ratisbonam citatum, non tantum ad desisten-
dum ab iniquis vexationibus, sed etiam ad damna
quoque illata refarcienda compellit. vid.
in foliante fol. 9.

Copia Litterarum Sifridi Epi Ratisbonensis.

Mortuo Meinhardo 1. de quo mox ante dixi-
mus: Hugo II. Abbas cum Capitulo propter
crebras cum advocatis fatales fricas per aliquot
annos Defensorem eligere noluit. Sed quia pau-
cis post annis rursus tam propriorum famulorum,
quam externorum injustas invasiones passus est,
denuo Advocatum vel invitus constituit, nimirum
Meinhardum prioris filium, sed male; Lahe
enim si non deterior, certe par fuit. Quibus autem
hic Meinhardus conditionibus susceptus sit?
vid. in foliant. fol. 10. Acta hoc sunt Ratisbona
Anno M. CC. XXXVII. Indit. X. April. XV.

Litteræ Friderici, Episcopi Eustettensis,

Qui cum consensu sui Capituli prædia in villa
Laberenfi Canonis nostro donavit, Regnante
Hugone II. Abbate Octavo, Anno 1245. quo
sui donant.

Fridericus Dei gratia Episcopus Eustettens.
Omnibus in perpetuum Salutem. Et Notitio
igitur præsentium, posterorumque, scripti præsen-
tis testimonio declaramus, quod nos possessiones in
villa, dicta Laber, quas ab Ecclesia nostra, et a no-
bis in feudo tenuit honorabilis vir Euitoldus
Pincerna, dictus de Augia, ac eas per Nuntium su-
um Euitoldum militem, dictum de Glat, nobis
resignavit, Ecclesie in Honore S. Augustini, Ratis-
bonensis Diocesis, sicut Dominus Hugo Pater ejus-
dem Venerabilis Praepositus a nobis petivit humi-
liter, pro animæ nostro remedio donamus, cum
propriis nostri Capituli accedente consensu, et vo-
luntate. Ut autem hoc nostra donatio
firma permaneat in posterum &c. Datum
Anno. ut supra. Reliqua in foliante fol. 81.

Bulla Friderici II. Rom. Imp. In Jerusalem & Sicilia Regis.

Anno Imperij sui XII.

In qua Fridericus omnia privilegia, et bona
Ecclesie Rotherensis, quæ jam ante ejus Avus
Fridericus I. concesserat, de novo confirmat,
atque in protectionem suscipit.

Bulla data est Ravenna Anno 1231.

Menſe Januario. vid. in foliant. fol. 3.

Ecclesie Salinberg, & Ursbach.

Quarum prior cum iure Patronatus, et Decimis
Anno 1241. per Donationem Ludovici, Bavariae
Ducis Ecclesie Rohrensi in perpetuum tradita fuit.
quam et ipse Albertus Episcopus Reginoburgensis
approbavit, confirmavitque, ut ex Litteris in magno
foliante fol. 117. reperies, quo sic habent.

Notum sit universis presentem chartulam
inspicientibus, quod pro memoria Dni nostri Ludovici,
Dux Capellam in Salinberg pro remedio animae suae
Ecclesie nostrae c. c.

Hanc eandem Donationem alij duo Bavariae Prin-
cipes Otto, et Henricus: Anno deinde 1274. Cal.
Januarij dat. Lugduni Gregorius Pontificatus sui
Anno II. per propriam Bullam confirmavit.
vid. ibidem in foliant. fol. 117. facie altera.

Anno 1408. 12. Martij Capella in Ursbach, quo
hucusque ad Parochialem in Reussing tanquam fi-
lialis pertinuerat s. approbante Joanne Episcopo
Ratisbonensi: per modum Conuincij cum omnibus
attinentiis et emolumentis ad Ecclesiam in Salin-
berg transiit, ei que in perpetuum unita, et in-
corporata est. vide in foliant. fol. 132.

Regnante apud nos Bertholdo Abbate 21. mo

Bullae ab Innocentio IV.

Summo Pontifice in causa Monasterij
Rohrensis editae plures sunt.

Quas, quia privilegia et favores speciales nobis
collatos continent s. unamquamque separatim: non
quidem suo pleno tenore, quia nimis prolixo: sed
cuiuslibet tantum contenta, et sensus clare per
ordinem nunc dabimus, assignato loco, et folio,
quo eas lector, si integras perlustrare placet, fa-
cile invenire poterit.

Summus enim huius Praeful de Canonica hujate pro alijs
multis optime meritis, adeoque gratitudine nostra,
ac memoria immortalis omnino dignus est.

Bulla Innocentij IV. Prima valde Notabilis.

Data Lugduni Idibus Maij Anno Incarnationis Domini
1249. Pontificatus sui VI. Regnante apud
nos Godefrido, Ordine Abbatum Nono.

In ea confirmantur omnia Monasterij bona, nomi-
natim expressa. Ecclesie insuper nobis incorporata
omnes privilegio immunitatis roborantur. Ubi
etiam poenis Ecclesiasticis in quoscunque violatores
intentatis praetavetur, ut Electio Electi in perpe-
tuum libera, et penes Capitulum maneat. vide
in foliante fol. 3.

Bulla Innocentij IV. Secunda.

Data iterum Lugduni 6. Calend. April. Anno ut
supra. Quia advocatus tunc huius existens, ius
Advocatus Rohrensis hereditarium esse contendebat,
Propositus huius Locj hae super causa ad summam
Sedem pro auxilio ferendo appellavit. Cujus Defen-
sionis negotium Papa in favorem Canonici Episcopo
Salisburgensi impensissime demandavit. Quodre
Litteras in sequijs mentionato foliante fol. 4.

Bulla Innocentij IV. Tertia.

Idem Pontifex eodem loco, et anno s. ut supra: s.
privilegium speciale indulgit, ut tempore interdicti
generalis s. januis tamen clausis: s. in nostrate Ec-
clesia quoties divina possint celebrari. vid. in fol.
fol. 4.

Bulla Innocentij IV. Quarta.

Alio tempore, cum Albertus, et Conradus fratres
et Comites de Mosburg, alique nostrat locum graviter

infessissent, ab eodem Pontifice Decanus Ecclesie
Eusettensis eum potenter defendere, et adver-
sarios ad restituenda iniuste ablata compellere
jubetur. *vid. foliant. fol. 4. in altera facie.*

Bulla Innocentij IV. Quinta.

Data Perusij Idibus Septembris A. 1253. Pon-
tificatus sui Xmo

Contra quemdam Comitem de Mosburg, qui sibi
jus Patronatus Ecclesie in Eschenhardt arrogare
temere presumpsit. Causa per Godefridum
nostrum Romam delata Rota ad iudicata fuit.
Cuius negotij executio Alberto Eusettensis Ec-
clesie Proposito per litteras Pontificias deman-
datur, adiecta potestate, ut, nisi Comes a malo
proposito, et inferendis insolentius desisteret, eum
sententia Excommunicationis fulminaret.
De hac Ecclesia in Eschenhardt infra Diemgplum.
vid. in foliante fol. 65.

Una adhuc aut altera huius Innocentij IV.,
Canonis Rotherensis insignis Fautoris Bulla
quidem superesset, sed quia ejusdem plerumque
argumenti, ab illis huc recensendis consulto
abstinemus.

Chronica brevia Ecclesiam in Högldorf concernentia.

Capella in Lobkinhen s. nunc ad S. Catharinā
dicta: primo sue foundationis tempore verē Ma-
trix et Parochialis erat: post multorum autem
anorum lapsum in pago Högldorfsensi templum
amplioris formae conditum est, quod deinde titulo
Ecclesie Parochialis gaudere cepit. Regnante
Rotho Hugone II.

Ecclesia hoc titulo Donationis per Rappodonem,
Comitem Palatinum, hunc temporis in castro Landis-
huti comorantem, ad Canoniam nostram venit A. In-
carnationis Dominice 1244. Calend. Februarij.
Littere Rappodonis breves huius sunt tenoris

Rapodo Dei gratia Comes Palatinus, Bavaria
Dux omnibus has litteras inspecturis salutem in per-
petuum. Quoniam ea, quae fiunt in tempore,
solerent oblivioni commendari, scriptorum indigent, vel
privilegiorum testimonio roborari. Nos igitur
in praesentia Dni nostri Ottonis, illustris Comitis Pa-
latini Rheni, Ducis Bavariae consiliis libere consu-
limus Ecclesie in Högldorf pro salute animae nostrae, et
Conjugis nostrae Adelhaides: nec non ob reverentiam
et remedium progenitorum nostrorum, quidquid juris
habuimus in Ecclesia Lobkinhen, quod ad nostram
spectabat donationem. Interfuerunt autem
huius donationis Heinricus et Swikerus, Notarij
Ducis, qui hanc notulam conscripserunt. et testes
alii plures.

Huius Ecclesiae Confirmatio.

Postliminio nimirum A. 1281. in festo D. Geres-
nis stabilita est per Henricum Comitem Palatinum,
et Ducem Bavariae. Litteras vide in foliante fol. 81.

Regnante Joanne Vischer, huius Locj Proposito
1585. 22. Obris consecrata sunt duo altaria la-
telli D. Catharinae in Högldorf, per Reverendiss.
D. Joannem Bichlmayr, Suffraganeum Ratisbon.
Titulo: Episcopum Almirensensem. Litterae hae super
re datae sunt Rotho, die et anno, ut supra.

Anno 1599. Joannes Hollnsteiner, eximius
huius Locj Praeul a Reverendissimo Ordinariatu
Ratisbonensi obtinuit licentiam, constituendi
ex gremio nostro Vicarium in Högldorf.

Acta Chronica De Ecclesia in Eschenhardt.

Sub Regimine Hugonis II. Ordine Abbatum
nostrorum Octavi.

Anno Incarnationis Dñi 1741. Indictione Decima quarta. Eberhardus II. Archiepiscopus Salisburgensis, et Apostolicæ Sedis Legatus pro remedio animo suo, aliorumque Graduatorum suorum salute, tradidit Monasterio Rohrensi ius Patronatus Ecclesiæ in Eichenhardt cum omnibus attinentiis suis. Quam Donationem etiam approbavit scriptis specialibus litteris Otto Ecclesiæ metropolitanae ibidem Propositus cum Capitulo. Huius rei litteræ testificatorie exstant integra in foliant. fol. 64. facie altera.

Anno 1753. Sciente Romæ Innocentio IV. Papa, ius Patronatus huius Ecclesiæ à quodam Comite de Mosburg frivole impugnatum fuit. Qui verò sententia Summæ Sedis repressam tulit; ut supra diximus.

Sequentibus deinde annis: proferim A.D. 1671: proficente apud nos Gregorio Altman, vario discordio et lites circa dictam Ecclesiā agitate sunt. Primo enim ad Parochiam in Müllhausen translata, ac inde cum Ecclesiā matrice in Brückwang conjuncta fuit: semper tamen salvo penes Rohr iure presentandi, et censu aliquo à duobus dictis Parochiis annuatim prestando. Tandem post plurimas lites A.D. 1719. Regnante Patritio de Heydon, cum eodem anno Valentinus Agidius Braun in Brückwang animam Curio et viris cessisset, Ecclesiā in Eichenhardt Canonici penitus extradita, ac incorporata, licentiaque à Summo Confessorio Ratisbonensi oblata fuit, ex gremio Rohrensi Provisorum ibidem constituendis. Acta totius causæ plena in Archivio asservant.

Quo tempore et titulo
Ecclesiā in Marien: nunc Semers-
Kirchen: et Sittlstorff Canonici
Rohrensi accesserint.

Primo loco positam habemus per Donationem Comitis Meinhardi de Rotteneck: antea huius loci Advocati, parum laudati, nunc vero insignis Benefactoris: una cum filio ejus Henrico, Ecclesiā cathedralis Ratisbonens. Archiepiscopo, qui non tantum ius Patronatus Ecclesiæ illius, sed etiam Decimarum, cum omnibus pertinentiis contradiderunt, ea tamen conditione, ut pro remedio animarum suarum, aliorumque propinquorum anniversarius cum largitione certa elemosynæ celebraretur. Quod aperte patet ex litteris Confirmatoris Leonis Episcopi Reginoburg. ibidem datis A.D. 1275. vide in foliant. fol. 123.

Eandem Donationem corroborat: sollicitante Conrado Abbate ordine undecimo: Bulla Gregorii X. Pontificis maximi data Lugduni 17. calend. Februarii A.D. 1275. Pontificatus sui II. vid. fol. cit.

Sittlstorff.

Cum de iure presentandi inter Henricum Bavario Ducem, et virum nobilem Udalricum de Lapide dictum, diutius disputatum fuisset, tandem illi, intercedente Henrico Episcopo Ratisbon. reconciliati, eam Ecclesiā: defuncto ibidem Parocho: Canonici Rohrensi donarunt. Quo dein ob tenues, et ad sustentationem sacerdotis minus sufficientes proventus cum Parochiali in Semerskirchen unita, ac denique incorporata fuit.

Datum et actum, Regnante apud nos Rymaro Abbate duodecimo, Ratisbonæ Calend. Januarii A.D. 1284. vide in foliant. fol. 123. facie altera.

Anno 1475. De Missa singulis Dominicis in Sittlstorff celebranda litigatum diu fuit. In qua tamen causa partes litigantes per Episcopum Salisburgensem ad pacem et transactionem amabilius rediit. vide foliant. fol. 124. facie altera.

Copia Litterarum Rudolphi Romanorum Regis.

In quibus de novo repetuntur, et roborantur
omnia fona, jura, ac privilegia, jam ante à
Summis Pontificibus, Episcopis, et Principibus
concessa. Signatum Ratisbonæ 15. cal.
July 1287. vide foliant. fol.

Privilegium Ottonis Comitis Palatini Rhens, Bav. Ducis ex parte Salis.

Contigit, ut dñs 1287. Otto Princeps negotij
causa ad aliquot dies Leffenhusium s. oppidum
à nostro non nisi trium horarum itinere distans:
divertisset. Rymarus tum temporis hujus Cano-
nicus lector, tali occasione sibi opportune oblata
utendum ratus, Ottonem personaliter accessit,
ab eoque coram supplicando impetravit licentiam,
tres currus salibus oneratos singulis annis in pere-
grinum sine qualibet exactione s. idest Maith und
Zoll: per universos Bavariæ districtus impune
et libere traducendi. NB: sed hoc, aliisque
in genus privilegia jam dudum sunt revocata et
abolita.

Datum apud Leffenhausen dñs Tri, ut supra.
in Crastino S. Dionysij. vid. foliant. fol. 9.

De Henrico XIII. Duce Bavar. Excommunicato.

Hic Princeps propter nimias exactiones, & steun
toti Clero impositam ab Episcopis: nimirum Ratis-
bonensi, Passaviensi, Salisburgensi, aliisque in
unum convenientibus Regimburgi sententia Excom-

municationis fulminatur: Bavaria vero inferior
s. ubi tunc Henricus residebat: tota Interdicto ge-
nerali subicitur. Qui deinde cum reliquis duobus
fratribus, pariter Bavario Ducibus, à Rudolpho
Romanorum Rege ad Comitatus Ratisbonensium citatus,
ab injusta petitione non tantum desistere, sed de talismodis
etiam exactionibus in posterum nunquam attentandis,
litteras reversales edere compellus est. De quodam
fulmine Interdicti generalis Ecclesia nostra propter
privilegium speciale s. ut dictum supra: immunis fuit.
Littere reversales plurimum notabiles in Archivio
nostro asservantur.

Rudolfus Bavarus & Rom. Imperator: Princeps Mitissimus plura Canonis Romeni privi- legia concessit, quorum unus alterumve in presentiarum obiter attingimus.

Anno 1248. Jus gladii concessit. hujalem locum,
antea pagum, privilegio s. non in favorem incolarum,
sed Monasterij: oppidi donavit. Toto Imperij sui
tempore per 33. integre annos traducto, non nisi
una unica steura subditos oneravit. Quo omnia
suis quoque in locis in Compendio Cronico nostro
clarius tradidimus.

Idem Imperator iam ante dñs 1332. privilegia
et immunitatem omnium perditiones suas Ab-
batiarum de novo confirmavit, corroboravitque.

Henricus Bavarie Dux advocatus electus.

Anno 1423. Henricus cum sua tota aula in
Monasterio s. neque cuius negotij causa huc veniret:
pernoctavit, et quidem eo tempore, quo maxima

in Canonica discordia, et disciplina relaxatio do-
minabatur: quorum malorum causa non levis fue-
runt Conradus tunc Abbas ordine XXII^{us} et
Godofredus advocatus noster. His duobus igitur
depositis, alius ex gremio constituitur Admini-
strator, et ipse Princeps maxime Ecclesie nostre
emolumento Defensor seu advocatus eligitur.
qui deinceps, prater alios favores, privilegium
de sale impune per Bavariam vehendo gratis
renovavit.
vide Instrumentum Henrici de supererectu
in foliante fol. IX. facie altera.

Copia Bullae Martini V.

Hic Pontifex maximus, sicut alij plures Canonici
Rohrensem l. proficente apud nos Conrado IV. l.
regia Bulla communit, atque omnia privilegia
immunitates, exemptiones a potestate seculari, et quod
quid juris Ecclesia nostra habebat, potenter stabi-
lavit. Datum Romae apud ss. Apostolos
quinto Idus Octobris 1471. Pontificatus nostri
Octavo. in foliante fol. 5.

Bullam Alexandri Papae. Donica:
Sigismundi Romanorum Regis.
Ernesti et Wilhelmi Bavariae Ducum,
aliorumque Principum Litteras Confirmato-
rias, protectoriasque, quia ejusdem plenumque
tenoris et argumenti sunt, brevitatis causa pro-
tere. quas omnes Lector, si placet, in saepe
citato foliante reperire potest.

Bulla Sacrosanctae & Generalis Synodi Basileensis, data Basileae 3. Calend. Septembr. Anno a Nativitate Dni 1434.

Ad instantiam et querelas quatuor Canonice
ord. S. Augustini, nempe Rohrensis, Sancti mag-
nani, Baringana, et Schamhauptensis: contra
iniquas aliquorum Nobilium et Principum exa-
ctiones. Harum quatuor Ecclesiarum Protec-
tio demandata fuit Episcopis Ratisbonensi, Salavien-
si, Frisingensi c. c. vide in foliant. fol. 7.
Regnante Udalrico III. huius loci Abbate XXIII.

Bulla duplex Pauli P. II.

Quarum prima Anno 1466., altera Anno 1469.
in causa Coenobij RR. PP. Franciscanorum in
Kelheim edificandi. Cuius edificationis cu-
ra, quia multa obstacula habuit, Joannis I. mo
huius loci Abbati, una cum Prolo in Wellen-
burg nomine Henrico, a Sede Apostolica commil-
titur. Copia duarum Bullarum et Instrumenti
in hac causa editi afferuntur in Archivio nostro.

Diploma Reverendi P. Callisti Magnoni, Congregationis Can. Reg. Lateranensis. Abbatis Generalis.

Concernens Aggregationem Canonice Rohrens.
et participationem omnium privilegiorum Congr.
Lateran. Datum Romae 28. Novembr. 1713.

Nos D. Callistus Magnoni
Vercellensis Congregationis Can. Reg.
Abbas Generalis
Reverendissimo P. D. Patritio, moderno
Proposito seu Abbati inelyti Collegij
Rohrensis Can. Reg. ord. S. Aug.
Quisque venerabili Canoniconum
Capitulo
Salutem in Domino et Cari-
tatem perpetuam.

Quamquam indifferenter bonum sit suis dis-
fusivum, et sine exceptione personarum gratiam
in alterutrum administrare debeamus, maxime
quod boni optemus inveniri Dispensatores multi-
formis gratie Dei; abundantius tamen viscerum
Charitatis aperienda illis censemus, qui Congre-
gationem nostram speciali amoris studio diligen-
tes, speciali etiam dilectionis prerogativa fiunt
digniores. Quapropter cum vestrum in
Congregationem nostram devotionis affectum,
atque summe nobis commendabilem professionis
caritatem vivo cordis occursum intueamur, Vos
ideo in partem sortis nostra conferendos de-
cernimus, atque eosdem Vos idcirco in Communio-
nem nostram suscipimus, et in omnium Indulgen-
tiarum, indulgentiarum, privilegiorum nostrorum
comparticipationem tam in spiritualibus, quam
temporalibus admittimus, et acceptamus, et volumus
tenore presentium omnibus aliis gratiis, indulgentiis
seu prerogativis à Summis Pontificibus, et aliis

quoquomodo concessis, quibus Abbates et Canonici nostri
utuntur, potiuntur et gaudent, Vos quoque uti,
potiri, et gaudere libere et licite posse, hac tamen
conditione servanda, ut singulis annis unam Missam
cantatam de B. Virgine celebretis, illudque
Sacrificium Vos pro nostra Congregatione appli-
cetis. Vos autem in Canonicos nostros recipimus,
conferimus, et adnotamus, vobis ex nunc ora-
tionum, Missarum, divinorum officiorum, jejuniorum,
peregrinationum, spiritualium exercitiorum, bo-
norum insuper omnium, quod Divina Clementia per
nostras utriusque sexus Religiosas personas pre-
sentes et futuras ubique terrarum dignabitur
operari, participem harum serie gratiose impar-
timur. Collegium vestrum Rohrense tanquam
ipsius nostre Congregationis germanum, ac de
gremio nostro vos agnosimus, facultate à Sum-
mis Pontificibus, et à Capitulo nostro generali nobis
concessa, illos Nobis aggregandos, qui parem pro-
fiterentur vivendi Regulam, sicut vos profiteamini;
et proinde vos aggregatos declaramus omni me-
liori modo, quo possumus, ad promissionum veram,
realem, perfectam, et perpetuam participationem,
usum et communionem, servata semper vestra pro-
fenti, et in futurum servanda Regimini Collegij
vestri laudabili consuetudine. Vos vero Canonicos
nostros amplectentes et agnoscentes pro Commu-
nis nostre exercitio hortamur in Domino, ut Con-
gregationis nostre, cuius de gremio estis, Conser-
vationem et incrementum vestris apud Deum
quotidianis precibus expostuletis, pro Dei summi,
et optimi sempiterna gloria. In Nomine Patris
et filij et Spiritus sancti Amen. In quorum
fidem et authenticam veritatem
Datum Roma ex Canonica nostra S. Mariæ Pacis
Die 28. Novembr. A. 1715.
D. Callistus Magnoni Abbas Gnrli.

Nos Cundobaldus Dei gratia
 S. R. E. Presbyter Cardinalis, Archiepiscopus Salis-
 burgensis, et Episcopus Ratisbonensis, Sanctae Sedis
 apostolicae Legatus, S. R. I. Princeps tam Salisburgen-
 sis quam Ratisbonensis etc. Reuerendo in Christo
 Nobis dilecto ac deuoto Simoni Ordinis Sancti Augu-
 stini Canoniorum Regularium Monasterij in Kohr
 Praeposito eiusqz Conuentualibus in Sacerdotio constitu-
 tis salutem a Domino et gratiam nostram. Humillimis
 vestris precibus de reuocanda publica nostra suspensio-
 ne, quam nuper per Patentes sub die 17.mo Mensis Iulij,
 anni praeteriti, quoad approbationes externorum confes-
 siones exequiendi, certo modo et forma in Domino fieri et
 intimam curauimus, ex speciali, quae erga vestrum sacrum
 Ordinem affirmur fauore et confidentia, gratiosissime de-
 ferre et satisfacere cupientes, vestramqz submissionem
 denuper exhibitam attendentes, ut modo sublatam praedi-
 ctam nostram suspensionem, in hac nostra Diocesi Ratisbonensi,
 tam Ipse quam alij sui Ordinis Sacerdotes omnes et singuli,
 et quidem tam ad curam expositi quam non expositi, alio
 quouis cessante impedimento, qui hactenus etiam auctori-
 te nostrorum Illmo et Reu^{mo} Antecessorum quondam
 Episcoporum Ratisbonensium pia memoria, quomodolibet
 approbationem asseuti sunt, etiam in posterum tam intra

quam extra ipsius Ecclesiam, requiritis tamen et, prout
ut necessitas fuerit, consentientibus Ecclesiarum Recto-
ribus et Pastoribus non tantum populo Nobis subiecto
verbum Dei praedicare, verum etiam quorumcumque sac-
larium utriusque sexus Christi fidelium confessiones ex-
cipere possint et valeant tenore praesentium et usque
ad revocationem, vos memoratos omnes et singulos omni-
modè ac de nouo approbamus, taliterque approbatos
esse hinc decernimus et declaramus, et hoc ipsum in nomi-
ne Patris et Filij et Spiritus Sancti, Amen. Data in Residentia
Episcopali Ratisbonensi die 19. Mensis Martij. Anno. 1868.

Ad mandatum
et Reu^m
tutioni

Franciscus Ep^{us}
Suffrag

quam extra ipsius Ecclesiam, requiritis tamen et, prout
ut necessitas fuerit, consentientibus Ecclesiarum Recto-
ribus et Pastoribus non tantum populo Nobis subiecto
verbum Dei praeedicare, verum etiam quorumcumque sac-
larium utriusque sexus Christi fidelium confessiones ex-
cipere possint et valeant tenore presentium et usque
ad revocationem, vos memoratos omnes et singulos omni-
modè ac de nouo approbamus, taliterque approbatos
esse hinc de iure decernimus et declaramus, et hoc ipsum in nomine
Patris et Filij et Spiritus Sancti, Amen. Data in Residentia
Episcopali Ratisbonensi die 19. Mensis Martij. Anns. 1660.

Ad mandatum Em^{ae}
et Res^{mae} Suae Cel^{si},
tutudinis proprium.

Franciscus Ep^{us} Ratisbon^{ensis}
Suffrag: Praef. et V. g. 1660
